AL. MITRU

BASTONUL cu mîner de argint

AL. MITRU

BASTONUL cu mîner de argint

Însemnări
dintr-un jurnal de vacanță

— ed. a II-a —
revăzută

EDITURA ION CREANGĂ — BUCUREȘTI • 1989

CUPRINS

UN BUTOI CU BUCLUC

— Ura ! exclamă Bibi.

— Ura ! mă entuziasmai și eu.

Găsisem — firește, numai datorită ideilor năstrușnice ale lui Bibi pe care, în ce mă privește, îl urmam în tot ce punea la cale, cu cea mai mare fidelitate — soluția potrivită pentru a putea pătrunde în grădină.

Bibi puse întîi, cu grijă, un picior pe colțul burlanului care, în locul acela, urmărea relieful mai ieșit în afară al zidului și, cu celălalt, sări pe stinghia din partea de sus a gardului.

— All right ! se hlizi cu gura pînă la urechi.

— Ești mare ! Ce mai... mă bucurai, agățîndu-mă de piciorul lui — fiindcă și eu îi imitasem figura — însă, nepunînd talpa ca lumea pe stinghie, mă clătinam și eram gata să cad. La drept vorbind, nu mă agățasem atît de piciorul, cît, mai precis, de pantalonul lui. Acesta — destul de vechi și putred din pricina tăvălelilor prin cotloanele pe unde stăpînul său obișnuia să colinde, fără să-l menajeze — sub greutatea corpului meu — pîrîi. Și, ținînd încă bucata de stofă ruptă încleștată în mînă, alunecai.

În cădere, mîna mi se juli într-un cui din gard și mă lovii la nas.

— N-am putut rămîne în starea de imponderabilitate, constatai.

Bibi trecuse dincolo.

În fața porților mari de fier de la intrarea spitalului, străjuite de portarul gras și mustăcios, se adunaseră o mulțime de copii de pe străzile Vișinilor, Traian, Țepeș-Vodă și cei mai mulți dintre colegii de clasă ai Monei. Larma li se auzea pînă aici, în fundul grădinii. Veniseră și cîțiva profesori, cei care mai erau în zilele acelea de

început de vacanță în București. Profesorii de Matematică, Franceză și profesoara de Română, directoarea adjunctă a școlii, și totodată comandanta unității noastre, Ligia Munteanu.

— Șterge-te la tulumbă — se întoarse, disprețuitor, Bibi, spre mine — și urmează-mă.

Și, dîndu-mi acest ordin, porni către interiorul grădinii, printre tufele de trandafiri care, în penumbra de sub copaci, răspîndeau o lumină difuză, caldă și dulce.

— Stai... stai... așteaptă-mă...

— Ia-te după mine... șopti, făcîndu-mi cu mîna un semn la buze să tac și văzîndu-și de drum înainte.

Cerul se acoperise de nori. Undeva, foarte departe, răsuna, deocamdată încă încet, ceva ca niște huruituri de tractoare cu șenile pe bolovani. Se pregătea să plouă.

Nu mai stătui pe gînduri și, întorcîndu-mă, întocmai cu aceleași mișcări pe care văzusem că le făcuse și Bibi (afurisitul, adevărul e că numai el știe întotdeauna cum e mai bine să procedezi), izbutii și eu să sar gardul, și, pitiș, fugii după el.

— Veniși ? Uite, îmi arătă, la parterul înalt al spitalului, o fereastră deschisă.

— Acolo e ?

— Am fost atent ieri... L-am văzut pe doctor cînd s-a arătat la fereastră...

— Pe Mona, nu ?

— Nu.

— Și cum ajungem sus ?

La cîțiva pași mai încolo, lîngă colțul clădirii, se vedea un butoi de lemn, pentru strîns apa de ploaie. Butoiul părea destul de dărăpănat. Avea un singur cerc ruginit în partea de jos, iar, la bază, era negru.

— Ajută-mă să-l mutăm !...

Noroc că butoiul n-avea decît pe fund puțină apă verzuie, mocirloasă, deasupra căreia plutea, liniștit, cu picioarele în sus, un gîndac înecat.

Îl mutarăm, rostogolindu-l ușor pe-o parte. Apa clipocea înăuntru, surd.

— Hai s-o golim !

Golirăm apa.

— Ține butoiul să nu se clatine.

— Vrei să te urci ?

— Îhî !

— Şi eu ?... Eu să n-o văd ?...

— Ai s-o vezi... dar primul trebuie să mă uit eu... A cui a fost ideea ?...

Aşa e. Ideea fusese a lui. Ale lui sînt toate ideile grozave. Bune sau rele... Însă sînt ale lui... Şi numai datorită lor găsim mereu dezlegare la cele mai încurcate probleme ce ni se tot ivesc.

Pînă la urmă, am ajuns, totuşi, la concluzia că ne putem urca amîndoi, cu condiţia să stăm unul pe-o margine a butoiului şi altul pe cealaltă.

— Propteşte tu acum butoiul cu picioarele, ţinîndu-te de marginile ferestrei...

Bibi, în mod neaşteptat, fu de acord. Punînd întîi un genunchi, apoi pe celălalt, şi ridicîndu-mă în picioare, ajunsei şi eu la fereastră, unde mă apucai cu amîndouă mîinile de pervaz.

Mona era înăuntru, lungită pe patul alb, imaculat, cu mîna dreaptă agăţată în sus de-un fel de pîrghie, şi cu piciorul stîng în alta. Capul îi era înfăşurat într-un bandaj gros, ce-i acoperea fruntea, ochii şi urechile. Printr-o îngustă despicătură, în dreptul gurii, răsufla greu, ca un peşte abia scos din apă.

„Ea să fie mormanul acesta inform de bandaje, mirosind pînă la noi, afară, a iod, cloroform şi alte medicamente ?" mă întrebam. Nimic din ceea ce zăream înaintea ochilor nu mai aducea cu atît de vesela, vorbăreaţa, neastîmpărata, dar şi atît de buna şi săritoare noastră colegă, tovarăşă de joacă şi prietenă, Mona !

Priveam stupefiaţi şi unul şi celălalt şi nu ne venea să credem.

— Mona !... Mona !...

— Lasă c-o şuier eu ! îmi cunoaşte şuieratul.

Bibi şuieră, aşa cum obişnuia, cînd voia s-o cheme în balcon, fără să mai deranjeze toată casa, apăsînd cu degetul pe butonul soneriei de la intrare.

— Mona !... Mona !...

Mona nici nu tresare. Ai crede că nici nu e vie. Nu vede. N-aude. Şi, cu toate astea, respiră.

— Eu sar înăuntru, pe fereastră !

— Vezi-ţi de treabă, să nu dăm de belea.

N-apuc să-mi termin vorba şi, ca un făcut, uşa încăperii unde se găsea Mona se deschide.

O tînără cu codițe, îmbrăcată într-un halat alb, avînd în mînă un fel de tăviță ovală, în care, învelita în tifoane, se afla o seringă, se holbează la noi :

— Ce căutați ? Ce vreți ?

Ochii verzi ai fetei se cască și mai mult, văzîndu-mi nasul lovit și fața mînjită.

— Ce căutați ? Ce vreți ?... repetă, gîtuit. Și, în toată expresia feței sale, se poate citi, deslușit, îngrijorarea pentru siguranța și sănătatea fetiței lăsată în seama ei. Deodată, o bănuială îi încolțește în creier : Voi sînteți cei ce i-ați provocat accidentul ?...

Bibi încearcă să protesteze timid :

— Nu noi... Pe cuvîntul meu de onoare !

— Zău, credeți-ne, nu noi... încerc și eu s-o conving.

— Voi sînteți !... Glasul fetei este din ce în ce mai răspicat. Mă și miram cum, dintr-o ființă atît de firavă și delicată, putea izbucni un asemenea glas. Ați nenorocit copilul... Ați făcut-o să-și piardă văzul, auzul și graiul... A paralizat...

— Văzul, auzul și graiul ?

— Mona ?... A paralizat ? !

Fața fetei în halat alb, desigur vreo asistentă, s-a asprit. Pentru a evita orice alte complicații neplăcute, care s-ar fi putut ivi din acest neașteptat conflict — mai ales că aflasem ceea ce voiam să aflăm — i-am făcut cu cotul un semn lui Bibi. Bibi n-a avut nimic împotrivă. Și amîndoi, în același timp, am vrut să sărim de pe butoi.

Atîta că acesta, ghicindu-ne probabil intențiile, din solidaritate cu personalul spitalului sau, pur și simplu, zguduit de strigătele ascuțite ale asistentei, s-a desprins din unicul cerc ruginit de la bază și, întocmai ca un pepene tăiat în felii, s-a desfăcut în bucăți, lungindu-se la pămînt.

Bibi și cu mine ne-am răsturnat tocmai în băltoaca verde, născută din apa puturoasă vărsată din butoi.

— Puneți mîna pe ei !... se agită asistenta. Au vrut să intre pe fereastră, în camera fetiței !...

Pentru moment, nimeni nu sărise încă să ne înșface, ca urmare a strigătelor asistentei. Primejdia însă o presimțeam.

Ce-i drept, vinovați nu eram decît că vrusesem s-o vedem pe Mona cu proprii noștri ochi. Vizitarea ei fusese oprită. Nimeni nu ne dădea informații clare

asupra stării sănătății colegei noastre, în urma tragicului accident suferit, cu toate că se împrăștiaseră cele mai îngrozitoare zvonuri, între care și acela că se găsește pe moarte. Chiar acum, afară, dincolo de porți, așteptau, de peste două ceasuri, copiii de pe strada Vișinilor unde locuia Mona, ca și de pe străzile învecinate și chiar de pe alte străzi, ca să afle ceva precis despre ea, însă nimeni nu le spunea nimic. I se făgăduise comandantei unității de pionieri că peste puțină vreme va fi lăsată să intre la fată și că va putea sta de vorbă cu un doctor, dar promisiunea întîrzia să se îndeplinească. Atunci ne-am hotărît noi. Mai bine zis, s-a hotărît Bibi :

— Să-ncercăm s-ajungem la Mona, să stăm cu ea de vorbă.

Iar eu m-am declarat gata să-l însoțesc, în așa fel încît amîndoi să aflăm exact ceea ce se petrece cu cea mai dragă prietenă și bună colegă de școală din întreg cartierul Traian.

Deci nu eram vinovați de altceva decît că încercaserăm să aflăm acest adevăr și să-l împărtășim colegilor care așteptau, nerăbdători, afară.

Deși nu mărturisisem intențiile noastre nici unui profesor, nici măcar comandantei unității de pionieri, ci doar unui grup de copii.

Ne-am fi putut, se înțelege de la sine, disculpa. Citisem însă o poveste. Nu știu dacă și Bibi o citise. Dar eu o cunoșteam. Se spune că, odată, un împărat, nu se știe din ce pricină, hotărîse uciderea tuturor elefanților de pe pămînturile stăpînite de el. Elefanții, aflînd cumplita veste și încercînd să scape de moarte, fugeau care încotro, mîncînd pămîntul. Numai că, împreună cu ei, amestecîndu-se printre picioarele lor, fugeau și alte animale, între care și-un iepure.

La un popas, elefantul care se afla în fruntea fugarilor — de unde reiese că și iepurele ajunsese în primele rînduri, atît era de zorit — l-a întrebat pe iepure :

„Dar tu de ce alergi cu-atîta foc ?“

„Ca să nu mă prindă oamenii împăratului și să mă omoare.“

„Dar bine, tu ești iepure, nu elefant ! De ce să te omoare ?“

„Asta o ştiu eu mai bine ca oricine altul, i-a răspuns urechiatul, dar pînă s-ajung să dovedesc că nu sînt elefant, ci iepure, cîte nu se pot întîmpla ?“

Şi-a fugit mai departe.

Aşa şi cu noi, mă gîndeam, pînă să dovedim că nu sîntem vinovaţi, în adevăratul înţeles al cuvîntului, şi că n-aveam nici o intenţie rea, ci dimpotrivă, puteam să dăm de dracul, datorită strigătelor neîncetate şi ascuţite ale asistentei.

Ori, se ştie că de ce ţi-e frică nu scapi.

Nu trecuse nici măcar un minut de cînd ne răsturnaserăm în noroi şi portarul a prins de veste. Înalt, cu o „gingăşie“ de urs deranjat din faţa unui fagure de miere, şi nedîndu-mi deloc impresia că ar fi fost dispus să aibă cu noi o discuţie caldă şi prietenoasă, aşa cum ne-am fi dorit-o.

— Vine ! mi-a şoptit Bibi, şi am simţit în glasul lui o teamă care, imediat şi fără nici o speranţă de a se domoli, mi-a sporit-o cu sută la sută pe-a mea. Să fugim ! Să n-avem cu el probleme !

— Să fugim !

N-aş fi crezut, niciodată şi în ruptul capului că portarul, care părea greoi, să fie atît de sprinten.

S-a făcut c-o ia într-o parte, dar a ţîşnit în cealaltă, tocmai pe unde intenţionasem s-o luăm noi. Ne-a prins în braţele puternice pe amîndoi deodată şi ne-a strîns pînă aproape să ne dăm sufletul. Pe urmă, cu aceeaşi mare „delicateţă“ ne-a apucat cu cîte-o mînă de guler, pe fiecare, ne-a purtat pînă la poartă şi ne-a azvîrlit în stradă ca pe nişte lucruri vrednice de cel mai deplin dispreţ.

— Saluti a tutti !a spus Bibi calm, cînd ne-am pomenit, fără voia noastră şi mai devreme decît apreciasem, în stradă.

Copiii, cînd ne-au văzut cum arătam, au izbucnit în hohote :

— Ce-aţi păţit ? Priviţi-i pe ăştia doi cum arată !... Aţi aterizat cu paraşuta ?... Ha, ha, ha !...

— Să fim realişti, măi, şi să ne facem că nu-i băgăm în seamă ! m-a sfătuit Bibi.

Am zărit-o, de departe, pe comandantă că se îndrepta spre noi, dar, pe de o parte umiliţi de ceea ce ni se întîmplase, pe de alta dornici de a nu mai da loc, deocam-

dată, la alte comentarii, tot după ideea lui Bibi, am întins-o spre casă.

Numai din mers, copiilor care ne rugau să le povestim ce-am văzut, le-am suflat :

— Mona şi-a pierdut văzul, auzul şi graiul !... A paralizat... Spuneţi-i asta comandantei...

S-a lăsat o tăcere mormîntală.

Fugeam. Bibi nu ştiu de ce fugea ; dar eu alergam cu-atîta rîvnă, mai ales de ciudă că fetele rîseseră de noi, de înfăţişarea noastră, a mea, şi vream să mă îndepărtez de ele cît mai repede şi cît mai mult.

„Noi am riscat să fim şi bătuţi — mă gîndeam, avînd încă sub ochi imaginea portarului cînd se repezise la noi şi simţindu-mă din ce în ce mai mişcat de trista şi nedreapta mea soartă, pentru interesul şi folosul colectivităţii — iar fetele... şi în primul rînd Tensi, în loc să se mire şi să ne aplaude, au început să rîdă cu hohote."

Îi auzeam încă pe copii strigîndu-ne şi, între toate glasurile, mi se părea că-l desprind mai ales pe acela al Tensiei, ca şi pe al comandantei, profesoara noastră de Română, Ligia Munteanu, poreclită de copii Afrodita.

Eram însă atît de murdari, de rupţi şi, bănuiam, desfiguraţi, încît, cel puţin în ceea ce mă priveşte, îmi era silă de mine însumi, şi picioarele goneau de la sine.

Noroc numai că, doar la cîteva secunde după ce o luasem la goană, ploaia care mocnea de-atîta timp s-a pornit să curgă în şuvoaie, spălîndu-ne pe feţe şi pe haine, mai bine decît am fi putut s-o facem noi înşine, aşa încît acasă, deşi muraţi pînă la piele, am ajuns curaţi...

STRĂBUNICUL LUI LIVIU

— Te rog, explică-mi şi mie ce e cu toată zarva asta ?

Unchiul stătea în picioare, în faţa oglinzii, îmbrăcat în pijama, gros săpunit pe obraz şi, pe măsură ce se bărbierea, îşi strîmba faţa în toate felurile, ceea ce mă făcea să rîd. De cîte ori îl văd pe unchiul bărbierindu-se, îmi vine, de altfel, să rîd, şi el ştie asta.

— Unchiule, de te-ar vedea vreo sirenă cînd te bărbiereşti...

— Haide, haide, lasă sirenele şi răspunde-mi la ce te-am întrebat...

Cu toată apriga dorinţă pe care o aveam de a mai continua, măcar cît de puţin, discuţia despre sirene — temă pe care, cred că aţi observat, unchiul o cam evită şi o să vă daţi şi singuri seama mai încolo de ce ! — am fost silit, în faţa tonului său atît de categoric, să mă supun.

— Mona este cea mai cuminte elevă din şcoală...

— Asta-mi-ai mai spus-o...

— Nu trebuie să înţelegi că nu este şi ea destul de zburdalnică...

— Sper că în înţelesul bun al cuvîntului !...

— Fără-ndoială că da... Şi nu mi se pare deloc exagerat să susţin că, în acest înţeles, este chiar cea mai cuminte... din întreg cartierul Traian ! Şi chiar Călăraşi !...

Unchiul începuse să fluiere uşor, din vîrful buzelor, bătînd tactul cu vîrful pantofului de casă. Fluiera aria „ducelui“ din „Rigoletto“, aceasta fiind aria lui preferată cînd se bărbiereşte.

S-a oprit însă o clipă, ţinîndu-şi între cele două degete mijlocii, în cumpănă, briciul :

— Ce legătură are, totuşi, cuminţenia Monei cu zarva despre care te-ntreb ?

— Are ! O să vezi numaidecît că are... Mona a venit, alaltăieri după-masă, acasă la Done !...

— Ei, şi ?!

— A venit să-i aducă un volum de reportaje de Geo Bogza, împrumutat ei de tatăl lui Done, care este pasionat după literatură şi, în plus, posesorul uneia dintre cele mai impresionante biblioteci din cartier. Mama lui Done a servit-o pe Mona cu prăjituri şi, plecînd de-acasă, i-a atras atenţia băiatului să nu s-apuce să facă, în lipsa ei, vreo nouă năzbîtie. Îl cunoaşte bine ce-i poate pielea. De altfel, trebuie să-ţi spun că Done a fost supranumit în şcoală Tarzan. Întîi fiindcă este foarte puternic pentru vîrsta lui. Al doilea pentru că n-are frică nici măcar de băieţii din liceu. Şi-al treilea (număram pe degete) deoarece face nişte lucruri de-ţi stă ceasul. Acum o lună, ce crezi ?... s-a coborît pe-o frînghie, tocmai de la etajul al doilea, pînă-n curte. Directoarea — să se-mbolnăvească de inimă şi să moară, nu alta...

— L-au pedepsit ?...

Unchiul privește intrigat ; însă în colțul buzelor, oricît încearcă să și-l ascundă, i-a răsărit un zîmbet. Nici el n-a fost — după cîte mi-a povestit mama — chiar un exemplu de cuminţenie. A făcut și el destule.

— A fost eliminat pe trei zile ! I s-a scăzut și nota la purtare...

— Bine i-a făcut !...

Unchiul continuă să zîmbească, poate vreunei amintiri din copilărie :

— Și altceva ce mai face năzdrăvanul acesta al vostru?

— Ce să facă ? Face multe. Se cațără pe-acoperișuri. La ștrand se vîră sub apă și se preface că s-a-necat, încît, pe mal, se dă alarma și-aleargă salvatorii să-l scape...

— Copilării !

Dacă l-ar auzi acum pe unchiul, mama l-ar certa că n-are destul tact pedagogic față de mine.

— Gonește cu bicicleta, ca un zănatic, vîrîndu-se printre autocamioane și tramvaie și făcînd să le-nghețe inimile bieților conducători de mașini și vatmanilor.

— Așa ?... Așa ?...

Asta nu-i place deloc unchiului, fiindcă este și el conducător de mașină, și încă unul dintre cei mai împătimiți și îndrăciți. În afară de studiul asupra sirenelor, la care lucrează în momentul de față; aceasta este pasiunea lui cea mai mare.

Unchiul dă cu briciul, potrivindu-și mustața, ținîndu-se cu două degete de nas. Briciul îi scîrțîie.

— De ce rîzi ?

— Rîd pentru că semeni, oarecum, așa cum te ții de nas, zău, unchiule, nu te supăra, cu maimuța aceea veselă, de la grădina zoologică, care ne-a amuzat atîta pe noi. O mai ții minte ?

— O țin !...

Unchiul rîde cu poftă. Nu e ranchiunos și, cu toată diferența de vîrstă dintre noi : șaptesprezece sau optsprezece ani, îl socotesc drept cel mai bun prieten.

— Și ce s-a-ntîmplat mai departe cu Mona ?

— Ei bine, Mona care, așa cum îți spuneam, este o fată atît de cuminte, nu-nțelege nimeni cum s-a lăsat convinsă de...

Unchiului — aproape gata-gata să-i cadă briciul din mînă :

— Ce s-a lăsat convinsă ?...

— Să se urce pe ghidonul bicicletei lui Done. Mama lui tocmai se-ntorcea acasă. Cînd i-a văzut, i-a-nghețat inima. Done gonea ca un nebun printre mașini și tramvaie... și Mona era galbenă... galbenă... Desigur tremura... Mama lui Done i-a strigat, dar el, înfierbîntat, a gonit înainte. N-au mai trecut decît vreo cîteva secunde și s-a auzit un țipăt, apoi o larmă grozavă. Noi, băieții, care jucam fotbal pe terenul de pe strada Vișinilor... am alergat...

Unchiul s-a așezat pe fotoliul plușat din fața căminului. Nu mai fluieră, nu se mai bărbierește. Își ține încheietura mîinii pe genunchi, briciul între cele două degete mijlocii, ca și mai înainte, iar de pe lama briciului i se scurge săpunul pe covorul cel bun, persan, la care ține cel mai mult mama.

— Și mai departe ?

— A fost ceva de groază !

I-am povestit unchiului cum toată circulația din dreptul pieții, la încrucișarea dintre strada Traian și Calea Călărașilor, s-a oprit. Un milițian, apărut ca prin farmec, se agita prin mulțimea îngrămădită la locul accidentului, dînd felurite dispoziții. Un bătrîn își clătina mustrător capul. O femeie, cu un bariș albastru pe cap, plîngea. Se uita la Mona și plîngea. Apoi, cu sunetul acela strident, care îți străpunge, întotdeauna, cînd îl auzi, creierul și inima, s-a apropiat mașina albă, cu cruce roșie, a „Salvării". A stopat brusc. Toți s-au dat la o parte. Numai milițianul, cu mănușile lui orbitor de albe în mîini, a rămas acolo, lîngă bicicleta răsturnată și lîngă Mona. Doi brancardieri s-au coborît. Cîțiva privitori îl certau pe Done și nouă ni se părea că Done le auzea glasurile, însă era atît de tulburat, că nici nu-i înțelegea. Mona, în rochița ei roșie de vară, cu flori, lungită pe-o parte, părea moartă. Nici nu mai răsufla. O șuviță subțire de sînge i se scurgea printre buze. Ochii îi erau închiși. Pleoapele i se învinețiseră. Unii dintre cei care erau de față strigau la Done : „Zmintitule ! Ai omorît fata... Așa sînt unii copii de azi !... Gonesc parcă sînt scoși din minți... Nu-i vedeți și p-ăștia cu mașinile ?... A-nnebunit lumea, domnule ! Ar trebui zmintitul ăsta luat și bătut, să-i piară pentru totdeauna pofta !... O fi soră-sa ?... Cine știe !... Poate că nu... Și ce-o să fie pe biata mamă-sa, cînd o afla...

Bieţii părinţi... Ei trag...“ Done îşi astupase urechile, şi poate că nu de frică — el este un băiat curajos. Se uita însă fix la Mona, şi probabil că strigătele acelea îl tulburau. Nu se putea concentra, privind-o. Cineva i-a smuls cu brutalitate una din palme de pe urechi : „Ascultă derbedeule, ce ţi se spune... Şi bagă bine la cap... Dacă n-o să-nfunzi acum închisoarea... Aşa ţi-ar trebui... ca să te-nveţi minte...“ Monei, vîntul îi agita o şuviţă de păr. Şi firele, în lumina trandafirie a soarelui, păreau că sînt de aur. Au luat-o. Ea nu făcea nici o mişcare. Targa a fost introdusă în maşină. Maşina s-a depărtat. Done rămăsese încremenit. L-a prins de mînă miliţianul. L-a condus acasă. Dacă ar fi fost în timpul anului şcolar, i-ar fi chemat şi pe profesori. Şi-aşa a fost anunţată şcoala. De-atunci, de supărare şi, sigur, de remuşcări, s-a-mbolnăvit. Zace la pat. De Mona ce să mai spun...

— Şi Mona zici că a paralizat ? Şi-a pierdut văzul, auzul şi graiul ?

— Da. Sîntem atît de amărîţi !... Am convocat pe toţi copiii care sînt în Bucureşti, la şcoală, dar n-am putut hotărî altceva decît ca fiecare dintre noi să-şi anunţe familia, prietenii şi tovarăşii de joacă din cartier, doar, doar cineva ne va putea ajuta în vreun fel...

— Am să vorbesc şi eu cu profesorul Dumitrescu... Înseamnă că Mona a suferit un puternic traumatism cerebral...

— Ce-nseamnă asta... traumatism ?...

— O leziune... o rană la creier, din pricina loviturii de piatra pavajului...

— Şi este grav ?

— Grav ? Este nespus de grav... Deoarece rana aceea, afectînd anumiţi nervi, trebuie să-i fi pricinuit paralizia, ca şi pierderea văzului, graiului şi auzului...

— O fi pentru totdeauna ?

— Să sperăm că nu...

— Cu ce-ai putea să ne-ajuţi ?

— Pentru moment, aşa cum ţi-am spus, cel mai important lucru pe care pot să-l fac este să stau de vorbă cu profesorul Dumitrescu, un specialist de talie internaţională... Să-l rog să se ducă s-o vadă...

— Roagă-l, unchiule, roagă-l !...

— Şi, în funcţie de ce va constata el... o să vedem ce mai trebuie întreprins... Dar de ce nu mi-ai spus pînă azi nimic ?

— Cum puteam să-ţi spun ? Întîi ai fost plecat la congresul acela internaţional. Şi, de ieri, de cînd te-ai întors, te-ai încuiat în birou, lăsîndu-i vorbă mamei că nu primeşti şi nu vorbeşti cu nimeni, nici măcar la telefon...

— Am avut de studiat !

— Sirenele ?...

— Sirenele !

Unchiul şi-a reluat bărbieritul. A terminat şi a intrat în baie. Răsună, dinăuntru, ploaia măruntă şi deasă a duşului şi pufniturile lui de plăcere sub apa răcoroasă. Asta durează, obişnuit, mai mult de-o jumătate de oră. Acum este momentul să-i intru în birou. Să-i răsfoiesc puţin caietele, cărţile, planşele.

Intru şi mă aşez pe scaun, la birou. Unchiul, specialist în Istorie şi limbile clasice : greacă veche şi latină, se ocupă şi de mitologie. De la un timp încoace, studiază „modul apariţiei mitului sirenelor în antichitate : determinări, cauze obiective, elemente imaginative, prelungiri şi efecte ale mitului în gîndirea modernă.“

Pe birou, o planşă, în culori, înfăţişînd o sirenă. Are o faţă prelungă, ochi galeşi. Cu cine seamănă ? N-apuc să trag o concluzie exactă, nici să mai privesc alte planşe. Ploaia măruntă din baie a încetat. Mă grăbesc să ies. La timp, fiindcă tocmai atunci şi unchiul, îmbrăcat în halatul vărgat, se iveşte pe uşă.

— Nu cumva mi-ai scotocit prin birou ?

— Eu ?...

În stradă cineva fluieră, sacadat, ca o locomotivă cînd intră în staţie. Îi recunosc semnalele lui Bibi. Ies în balcon. Într-adevăr, e Bibi. Umblă în mîini pe trotuarul din faţa casei şi fluieră :

— Coboară repede !...

O bătrînică îl zăreşte. Bluza lui Bibi s-a revărsat, acoperindu-i capul. Cum o mai vedea pe unde umblă ? Bătrînica se opreşte locului, îl priveşte şi se cruceşte :

— Ce faci, maică ? Nu ţi-e bine ? O să-ţi vină sîngele la cap...

Bibi face o tumbă şi ajunge în picioare. Priveşte spre balcon. Mă vede.

— Vin imediat ! Îl anunţ.

Unchiul iese pentru o clipă din birou :

— Cu cine vorbeşti ?

— Cu Bibi !...

Alerg pe scări şi, în holul de la intrarea blocului, îmi iese înainte Bibi, umblînd, la fel ca mai înainte pe stradă, în mîini. Se dă peste cap :

— Ţin-te, bătrîne !... Ţin-te !...

— De ce să mă ţiu ?

— De degetul mic... Să nu cazi !...

— N-ai grijă !

— O chestie fulminantă !... Mona e salvată... Înţelegi tu ? Salvată...

— Cum e salvată ?... S-a vindecat Mona ? De-aseară pîn-acum ?...

— Nu s-a vindecat încă... dar o să se vindece...

— O să umble ? O să vadă şi-o s-audă ?

— O să umble ! O să vadă şi-o s-audă !...

— A găsit cineva vreo soluţie ?...

— Păi, dacă-ţi spun, bătrîne ! Soluţie lux...

— Cine-a găsit-o ?

Bibi face un semn de mare mister. De bucurie pentru această bună veste, cu toate că nu primisem de la Bibi lămuriri complete, încep să ţopăi. Pe uşa blocului intră „domnişoara“ de la „patru“, purtînd un fel de bluză mai lungă, pe care o socoteşte, pesemne, drept rochie, adică, aşa cum se spune, un fel de mini minim. Duce un pachet înfoiat în braţe şi două sticle în sacoşe. Fără să vreau, o ating. Pachetul îi alunecă. Se desface. Şi din el se varsă o pastă albă, lipicioasă — frişcă.

Sărim amîndoi să salvăm ceea ce se mai poate salva.

Domnişoara Fifi... (de fapt, se numeşte Marinescu Filofteia, Fifi) face o adevărată criză de nervi :

— Aici v-aţi găsit de joacă ?...

Domnişoara Fifi a terminat de 4—5 ani, tîrîş-grăpiş, liceul. De-atunci dă, în fiecare an, examen de admitere la diferite facultăţi, fără să reuşească. Între timp se distrează. Acum mă ameninţă cu degetul :

— Să-mi plăteşti prăjiturile !

S-a făcut vînătă la obraz.

— O să vă plătesc ! îngaim.

— O.K., zice şi Bibi.

Bate, nervoasă, cu tocul pantofului în podeaua de mozaic :

— Haimanale !... Derbedei !...

Pe scară, sărind cîte două, trei trepte deodată și fluierînd, coboară unchiul. Domnișoara Fifi își aranjează zulufii, își mușcă buzele, ne părăsește și începe să urce.

Unchiul o salută ceremonios.

— B'ziua, dă ea din cap, bățoasă.

— Ce s-a-ntîmplat ?

— O să vă spună... ei !... ne arată cu degetul și-o ia pe scări în sus.

Îi explic unchiului ce s-a întîmplat și el îmi... împrumută o hîrtie de 25 de lei să-i plătesc paguba.

Prăjiturile în bună stare le strîngem. Le învelim la loc în pachet. Ne urcăm pe scară pînă la „patru" (căci liftul e stricat, l-au stricat prietenii domnișoarei Fifi, într-una din zilele trecute). Bibi sună la ușă.

Profit de ocazie să-l întreb :

— Și cum spui c-o să se vindece Mona ?

— Străbunicul lui Liviu...

— Bătrînul acela sfrijit, care tot iese în balcon îmbrăcat într-un flanel marinăresc ?...

— El... Are un baston...

— Ce legătură are bastonul cu vindecarea Monei ? ! exclam dezamăgit.

— Un baston extraordinar. Piramidal, măi, piramidal !

Din spatele ușii apartamentului patru răsună vocea puțin răgușită (desigur din pricina fumatului prea mult) a domnișoarei Fifi.

— Vin !... Vin !... Cine sună ?...

— Un pachet pentru domnișoara „Bună dimineața !" (așa i se spune în bloc, bineînțeles numai în secret, domnișoarei Fifi, tocmai pentru că se culcă în fiecare noapte tîrziu), îi răspunde Bibi obraznic.

Pune pachetul pe covorul din fața ușii de la intrarea în apartamentul patru și amîndoi o zbughim pe scară.

În urma noastră, domnișoara „Bună dimineața" ne ocărăște și ne asigură c-o că ne dea pe mîna miliției. Nu este posibil și admisibil să trăiești în bloc alături de asemenea haimanale.

Ușa apartamentului patru s-a închis trîntindu-se.

— Să fim realişti, îmi spune Bibi. Mîine de dimineaţă ne întîlnim la străbunicul lui Liviu ! Asta am venit să te-anunţ. Şi, fără alte explicaţii, se răstoarnă şi coboară scările de la intrare, în mîini, cîntînd ca la operă : Mooonaaa seee vaaaa viiindecaaa !... Mooonaaa seee vaaaa viiindecaaa !...

TARZAN SE POCĂIEŞTE

Stăteam, înghesuiţi, într-o încăpere destul de largă, dar, cu toate astea, neîncăpătoare pentru cîţi ne adunaserăm acolo, în jurul bătrînului slab, stafidit, cu nasul coroiat şi lung, atingîndu-i aproape bărbia (ascuţită şi ridicată în sus, în forma unui papuc oriental).

Bătrînul, îmbrăcat în nişte pantaloni largi şi un flanel marinăresc, care pufăia necontenit dintr-o lulea cu muştiucul de chihlimbar, era străbunicul lui Liviu.

Din gura cu dantură falsă, orbitor de albă, cuvintele îi ieşeau greu, în timp ce ne arăta, între zecile de fotografii agăţate pe pereţi, şi alte zeci de machete de corăbii şi nave, impecabil orînduite pe măsuţe şi policioare, un prototip de vas, mai mare şi mai îngrijit lucrat decît celelalte şi sub care scria, cu litere albastru marin : NEPTUN.

— Iată, vedeţi, cu corabia aţeasta de cursă lungă „Neptun", pe care o comandam, am navigat, cu peste cinzeci de ani în urmă, pînă la Gdansk — vorbeşte cam peltic străbunicul, din pricina danturii false, umflîndu-şi însă cu mîndrie pieptul sfrijit.

— A fost cineva, măi, străbunicul lui Liviu, îmi şopteşte Bibi.

Şi, fostul lup de mare, cu anumite întreruperi, dictate de greutatea descifrării literelor, a început să ne citească nişte însemnări ale sale. Din însemnări reieşea că, în urmă cu peste o jumătate de veac, aflîndu-se că este de origine din România, fusese chemat, într-o noapte, la căpătîiul unui bolnav. Acesta era un descendent colateral al cunoscutei familii a Movileştilor, familie care în trecut avusese reprezentanţi, atît pe tronul Ţării Româneşti, cît şi pe acela al Moldovei. Descendentul, foarte, foarte în vîrstă, aflîn-

du-se la Gdansk în pragul morții, îi dăduse un inel cu rugămintea de a-l duce la București și a-l preda unei îndepărtate rude (și nimănui altuia) față de care, spunea el, avea anumite obligații și îndatoriri.

Bijuteria, extrem de fină, destinată unui subțire deget inelar de femeie, era făcută din aur și împodobită cu-o piatră prețioasă, scînteietoare, de culoare verde. Încredințîndu-i inelul, muribundul îi destăinuise străbunicului lui Liviu și curioasa legendă a acestuia. Povestea cobora pînă în zguduitoarea noapte de 3 august 1616, cînd Skender, pașa de Silistra, după bătălia din pădurea Dracșani, de lîngă Botoșani, îi luase prizonieri pe tînărul domnitor Alexandru Movilă, mama lui, Elisabeta, și pe celelalte rude apropiate. Între aceștia, deghizați, ea ca slujnică, și el ca oștean de rînd, se aflau și sora domnitorului, Margareta, ca și soțul său, mai mult decît viteazul prinț polonez Samuel Korecki. Principele Samuel urma să fie trimis chiar a doua zi, într-un convoi turcesc, către Constantinopol, în timp ce tînăra lui soție fusese dăruită ca roabă unei căpetenii militare tătărăști, al cărei sălaș se afla pe Nistru, lîngă Cetatea-Albă. Totuși, înainte de a se despărți unul de celălalt, nefericitul soț, cu învoirea unui oștean turc — căruia îi dăruise, în schimb, pe ascuns, o minunată cutiuță de aur bătută în diamante — găsise mijlocul de a-și da cu Margareta întîlnire, la adăpostul nopții. După ce plînseră, cu hohote, unul pe umerii celuilalt, deoarece se iubeau nespus, prințul îi dăduse Margaretei inelul, spunîndu-i că piatra lui prețioasă este, de fapt, medicinală. O cumpărase cu o sumă uriașă de la un vraci venețian. Dacă se va întîmpla ca ea să fie, vreodată, bolnavă — i-a recomandat prințul soției sale — trebuia numai să scoată piatra din inel și să o țină cinci zile pe acea parte a trupului care-i era în suferință. Lecuirea îi va veni mai mult decît sigur. El însuși încercase efectul pietrei cînd fusese rănit în luptă. Numai rar de tot piatra n-avea putere să vindece.

Prințul ajunsese, apoi, după o călătorie chinuitoare, la Constantinopol unde, dovedindu-se, prin trădarea turcului căruia îi dăruise cutiuța de aur bătută în diamante, cine era, i se ceruse să treacă la mahomedanism.

Și pentru că nu primise, fusese închis în fioroasa temniță a celor Șapte-Turnuri (Yedikule, pe turcește).

Soţia sa, Margareta, mai prevăzătoare, după ce se despărţise de soţul ei, se zgiriase pe obraz cu unghiile şi se mînjise cu noroi, în aşa fel încît tătarul nu s-a îndoit nici o clipă că prizoniera lui era o adevărată slujnică. Şi, ducînd-o în sălaşul său de lîngă Cetatea-Albă, a pus-o la muncă, să spele, să gătească, să vadă de curăţenia casei şi-a curţii, să îngrijească de animale şi păsări. Cu ajutorul pietrei, Margareta, fiică şi soră de domn şi soţie a unuia dintre cei mai înalţi nobili ai curţii polone, s-a păstrat sănătoasă şi, după şase luni de robie, a născut un băiat.

Curînd, Margareta a aflat că tătarul, stăpînul său, avea un frate. Acesta se îmbolnăvise grav de o boală ciudată şi necunoscută, care-l făcuse, de la o vreme, să-şi piardă văzul, auzul şi graiul...

— Întocmai ca Mona... întocmai ca Mona, îl întrerup, cu şopăcăielile lor, din citit, pe bătrîn, Laura şi Tensi.

Acesta le priveşte pe deasupra ochelarilor, întîi nedumerit, pe urmă înţelegînd :

— A !... Da... Întocmai ca Mona...

După aceea, citeşte mai departe. Este un capitol în care se povesteşte cum tătarul ţinea atît de mult la acest frate al său, încît nu precupeţise nimic, aducînd pentru el, cu mari cheltuieli, nenumăraţi vraci, ca să-l vindece. Boala părea însă de nelecuit. Atunci Margareta şi-a făurit un plan. În robie, alături de ea, fusese luat, tot ca oştean de rînd, şi un credincios cavaler din suita soţului său. Margareta i-a încredinţat acestuia piatra medicinală, îndemnîndu-l să-i ceară voie tătarului, ca să-i vindece fratele.

— Pretinde-i însă, înainte — l-a sfătuit Margareta — să-ţi jure pe prorocul musulmanilor, Mahomed, şi pe Coran, cartea lor sfîntă, că, dacă vei reuşi să-i vindeci fratele, să-ţi redea libertatea, înapoindu-ţi totodată, piatra fermecată, fără de care atît eu, cît şi copilul meu n-am putea rezista greutăţilor robiei...

Tătarul a primit bucuros şi i-a jurat cavalerului pe Mahomed şi Coran că, de-i va vindeca fratele, îi va împlini toate condiţiile. Cavalerul i-a pus atunci celui bolnav — aşa cum îl învăţase Margareta — cîte cinci zile, piatra, învelită într-o năfrămuţă, pe gură, pe fiecare ochii şi pe fiecare ureche. Şi, în mai puţin de-o lună, l-a lecuit complet, redîndu-i putinţa de a se ridica din pat, de a vedea, a auzi şi a vorbi la fel ca mai înainte.

Tătarul şi-a păstrat jurămîntul. I-a dat cavalerului înapoi piatra (şi acesta i-a restituit-o stăpînei sale), i-a dăruit şi-un cal, banii necesari pentru drum, ca şi un zapis de liberă trecere prin interiorul ţinuturilor tătărăşti şi al împărăţiei turceşti.

După nenumărate peripeţii, în cursul cărora a fost de mai multe ori gata să-şi piardă viaţa, cavalerul, care, potrivit părerii unora, s-ar fi numit Jacques, iar după opinia altora, Charles, a ajuns la Constantinopol. Aici, cu ajutorul ambasadorului francez, domnul de Sancy, dîndu-se drept un slujitor al acestuia şi purtînd un coş de merinde, a izbutit să pătrundă în cele Şapte-Turnuri, şi-anume în încăperea cea mai de sus, care era cu faţa spre Marea Marmara şi unde era ţinut Korecki închis. În plăcinta din coş se găsea o pilă şi o foarte subţire sfoară de mătase. Cu pila şi-a tăiat lanţurile, iar cu ajutorul sforii de mătase principele Korecki a tras o scară de frînghie din barca unui complice aflat pe mare, la poalele turnului. S-a coborît pe scară şi a scăpat cu bine din temniţă. Între timp, în schimbul a trei mii de galbeni, Margareta şi băieţaşul său fuseseră eliberaţi şi ei din robia tătarului, de către fratele întemniţatului, pe care de asemenea cavalerul Jacques ori Charles îl vizitase. Tătarul se mulţumise cu această sumă — deşi la început pretinsese de două ori mai mult — numai la intervenţia fratelui său, pe care cavalerul îl lecuise cu piatra preţioasă.

Şi, cum, necum, în urma atîtor suferinţe ale Margaretei, ale soţului său, principele Korecki, şi ale credinciosului cavaler, Charles sau Jacques (suferinţe şi nemaipomenite aventuri, despre care străbunicul lui Liviu ne-a făgăduit că ne va mai citi şi alte multe detalii într-o zi), cei doi tineri şi soţi s-au putut revedea.

Anii însă au trecut şi, după moartea fiicei mai mici a Margaretei Korecki, Ana, din moştenire în moştenire, inelul a ajuns pînă în mîinile aceluia care i-l încredinţase, în cele din urmă, la Gdansk, străbunicului lui Liviu. Numai că, înapoiat în ţară, acesta n-a mai găsit în viaţă pe acea rudă depărtată a Movileştilor, pe care o căuta. Închisese, de curînd, ochii, în urma unui accident, fără să mai aibă timpul necesar să-şi alcătuiască testamentul sau să-şi indice vreun moştenitor.

Credincios promisiunii făcute şi conştient de îndatorirea sa, străbunicul lui Liviu a început să se intereseze,

pretutindeni şi prin toate mijloacele, încercînd să afle el însuşi cine erau moştenitorii direcţi, sau, cel puţin, celelalte rude, oricît de îndepărtate. Pentru ca nu cumva inelul să se piardă sau să fie furat, pînă la descoperirea moştenitorilor legitimi, străbunicul lui Liviu a hotărît să păstreze asupra lui cel mai deplin secret. S-a gîndit, totodată, unde ar putea să-l ascundă. Şi, fiindcă alt loc mai bun n-a găsit, oricît şi-a cercetat casa, i-a venit ideea să-l vîre în mînerul de argint al bastonului său.

De fapt, ca să vorbim foarte cinstit — şi străbunicul lui Liviu recunoaşte acest lucru — ideea nu era chiar de tot originală. Străbunicul lui Liviu citise, mai de mult, într-o carte franţuzească, despre un rege detronat care, avînd un document de mare valoare, nu găsise un alt loc mai bun unde să şi-l ascundă, decît în mînerul unui baston. Şi documentul fusese salvat. La fel, ştia că Marco Polo adusese, din China, sămînţa viermilor de mătase ascunsă în scobitura făcută tot în lemnul unui baston.

De-aceea, fostul comandant al vasului „Neptun", cu ajutorul unui prieten, meşter în fabricarea bastoanelor, a desfăcut mînerul de argint, l-a scobit şi a ascuns înăuntru inelul.

Bătrînul, cu ochelarii căzuţi aproape pe vîrful nasului, citeşte. Pe ţeasta lui lucioasă, în formă de pară, flutură, sub adierea stîrnită de învîrtirea ventilatorului agăţat de tavan, cîteva fire subţiri şi albe de păr. Noi îl ascultăm nemişcaţi. Numai Bibi nu ştiu ce tot mişună, aplecat după speteaza fotoliului enorm, în braţele căruia bătrînul fost lup de mare aproape că se pierde. Se face că-şi încheie cureaua de la sanda. În realitate, mi se pare c-a prins o pisică şi-şi face cu ea de lucru, deoarece de sub fotoliu răsună un miorlăit suspect.

Din cînd în cînd, comandantul corăbiei de cursă lungă „Neptun" îşi pierde rîndul însemnărilor şi este nevoie să treacă o bună bucăţică de timp pînă şi-l regăseşte. (Şi asta numai cu ajutorul lui Liviu.) Sau se întrerupe pentru a-şi reaşeza în gură dantura, care-i tot lunecă.

Profitînd de una din aceste pauze, Tensi îşi ridică un deget, ca la şcoală.

— Domnule căpitan de cursă lungă — îndrăzneşte ea, rostindu-i solemn titlul la care fostul lup de mare ţine

nespus de mult, după cum ne destăinuise, încă de-aseară, Liviu — dumneavoastră aţi încercat vreodată puterea de vindecare a pietrei medicinale ?...

Bătrînul mai trage o dată, marinăreşte, din lulea. Tuşeşte şi-şi umezeşte buzele uscate cu-o limbă nefiresc de ascuţită şi galbenă.

— Am înţercat ! De cîteva ori... Cam de mult... se peltică el. Şi, nu ştiu... să fi fost numai o întîmplare... Doctorii rîd şi nu cred... Bolnavii, de fiecare dată, s-au făcut bine...

Văzînd-o pe Tensi că şi-a ridicat degetul, Radu o imită.

— Şi pe Liviu l-aţi însănătoşit vreodată cu piatra ?

— Ţi pe Liviu... Hi, hi, hi !

Liviu s-a înroşit la obraz.

— Străbunicule... te rog... te rog... nu mai povesti...

Gura fostului lup de mare s-a boţit.

— E noţtim... rîde el.

— De ce să nu ne povestească dacă e nostim ? stăruie Laura, cea mai bondoacă fată din clasă, căreia noi îi spunem, din pricina felului cum îşi piaptănă părul, într-o codiţă mică la spate, „coadă de iepure".

— S-auzim !... S-auzim !... Lasă, Liviule, ce ! spun, intrigaţi de rîsul bătrînului, care mai de care copiii.

— Erai miç ! rîde, viclean, bătrînul. N-ai nici o vină... Să vedeţi... continuă el, printre hohotele de rîs. Liviu... pe Liviu îl durea gîtul... I-am dat în gură pieţriţica...

Liviu s-a făcut la faţă ca focul.

— Şi el a înghiţit-o... Ţe-am păţit... A trebuit să-i dăm purgativ... unt de riţină...

— Şi aţi găsit-o ?... Aţi mai găsit-o ? întreabă, făcînd pe nevinovatul, Bibi, avînd în braţe pisica, pe capul căreia a aşezat, legînd-o cu o sforicică, o căciuliţă de lînă a fostului lup de mare, făcînd-o să semene cu o băbuţă.

— Am găsit-o !

Copiii nu ştiu de ce să rîdă mai întîi, de mutra hazlie a bătrînului, de biata pisică, împodobită, aşa cum aţi văzut, de Bibi, ori de povestea în sine. Faţa lui Liviu a devenit un incendiu.

— Eu nici nu-mi aduc aminte... Nici nu ştiu dacă-i adevărat...

— Adevărat !... Adevărat !... Nu mă întrebaţi, vă rog, nici unde... nici cum... se îneacă de-atîta rîs fostul coman-

dant al corăbiei de cursă lungă „Neptun". Dar, mă rog, Liviule, nu te ţupăra... Erai mic... Erai numai atîtica...

Bătrînul îşi întinde braţele să arate cît era de mic Liviu cînd i s-a întîmplat povestea cu pricina. Pisica, profitînd de ocazie, cu un miorlăit sălbatic — bănuiesc că fusese ciupită — aşa împodobită ca o băbuţă cum era, se încordează, se lungeşte, ţîşneşte din braţele lui Bibi şi se agaţă cu ghearele de umărul fostului lup de mare, pe care, probabil, îl zgîrîie, deoarece acesta, dînd şi el un strigăt, sare în sus, împins ca de-un resort. Sărind, îi alunecă puţin de pe mijlocul îngust pantalonii. Pisica miorlăie, dînd furioasă din coadă. Bătrînul îşi trage la loc pantalonii.

— Ce-a fost asta ?... Ce-a fost ?...

Copiii rîd, rîd, de aproape să se spargă pereţii.

Din pricina rîsului şi-a ţipetelor care-l însoţesc, n-am băgat nici unul de seamă că s-a deschis uşa. Am auzit numai glasul uimit al unei fetiţe, cred că al Laurei :

— Tarzan !

Noi, cei care stăteam cu spatele spre uşă, încă rîzînd, ne-am întors capetele.

— Tarzan ? !

Era într-adevăr Tarzan. Nu era însă acel Tarzan pe care-l cunoşteam. Tarzan cel cu umerii laţi, cu mersul ţanţoş şi ţinuta dreaptă, cel care-i înfrunta pînă şi pe băieţii de-a noua şi de-a zecea şi care se căţăra pe-acoperişuri fără să tremure, ci un Tarzan amărît, cu colţurile gurii pleoştite, cu ochii încercănaţi şi pe obraz cu nişte cute ca de bătrîn.

Îl priveam miraţi şi-aproape fără să ne vină să credem. Laura s-a ridicat. I-a pus mîna pe umăr :

— Ce e cu tine, Done ?

L-am înconjurat toţi :

— Erai bolnav... De ce te-ai sculat din pat ?... Eşti tras...

Done, faimosul, neîntrecutul, curajosul Done, supranumit Tarzan, şi-a plecat capul şi şi-a acoperit faţa cu palmele.

— Mona !... Am auzit că nu mai vede... şi nu mai aude... şi nu mai vorbeşte... Şi e paralizată...

Laura şi-a apropiat urechea de gura lui :

— Vorbeşte desluşit !... Nu te-nţelegem...

— Vreau să-i dau Monei... Să vadă... Spuneţi-le doctorilor... Vreau... Vreau... să-i facă transplant.

Trupul i se scutură :

— Ochii !... Ştiu că se poate... Vreau... Cel puţin să vadă, dacă nu poate auzi şi vorbi...

Eram mişcaţi pînă la lacrimi. Nu-l crezusem pe Done atît de sensibil. Atît de gata să-şi ispăşească printr-un imens sacrificiu vina. O vină de care era conştient şi-l apăsa amarnic.

Laura l-a apucat de braţ :

— Haide, ridică-te !...

Bibi se apropie şi-l bate pe cap cu palma :

— Fii tare ! Nu mai e nevoie, Tarzane ! Avem bastonul...

— Nu bastonul, inelul, îl corectează, sec, Radu.

— Mai bine zis, precizează Liviu, o piatră preţioasă... o piatră medicinală... montată însă, i-adevărat, într-un inel... Cu ea o s-o vindecăm pe Mona...

— O vindecaţi pe Mona cu-o piatră medicinală ?

Done, uscîndu-şi faţa cu palmele, s-a mînjit. Arată îngrozitor. Priveşte nedumerit împrejur.

— Avem o piatră mediţinală !... se piţigăie bătrînul fost lup de mare, trezindu-se parcă din somn şi scărpinîndu-şi ţeasta. Dar — îşi holbează el ochii — unde-o fi piatra mediţinală ? V-am citit ?

Copiii, auzindu-i cuvintele, se întorc, uitîndu-l pe Done :

— Nu. Unde e piatra medicinală ?...

Ridicat în picioare, ţinîndu-şi cu-o mînă pantalonii prea largi, fostul comandant al corăbiei de cursă lungă „Neptun" constată :

— N-am însemnat. Unde-o fi piatra mediţinală ?

— În inel ! îi aminteşte Liviu.

— Da, dar inelul unde e ?

— Inelul e-n mînerul bastonului ! strigăm noi, într-un glas.

— Şi baţtonul... unde l-oi fi ascuns ?... Bătrînul fost lup de mare, după atîtea frămîntări, îşi dă drumul de sus să cadă, înapoi, în fotoliu. Se şterge pe frunte cu batista. Adierea ventilatorului îi flutură firele albe pe păr de pe ţeastă. Unde l-oi fi ascuns ?... Îşi lasă uşor capul pe spătarul fotoliului, istovit îşi închide ochii, şi-adoarme, şuierînd încă (însă încet, încet de tot) :

— Unde... l-oi... fi... aţcunţ ?

— Să ne urcăm şi-n pod !

Cel care dăduse îndemnul fusese Liviu.

— Să ne urcăm şi-n pod ! am consimţit noi, ca o armată disciplinată.

Pînă atunci scotociserăm întreaga casă, în afară de pod, pivniţă şi celelalte dependinţe. Scotociserăm colţişor după colţişor, fără să izbutim să descoperim nici cea mai mică umbră a faimosului baston cu mîner de argint.

Ba nu, ca să nu mint, descoperiserăm o învelitoare veche de piele, într-o debara, laolaltă cu alte cîteva lucruri azvîrlite, ca de pildă nişte mănuşi desperecheate, o pereche de jambiere rupte, o teacă ruginită de sabie etc.

Şi Liviu spusese că bastonul cu mîner de argint — pe cît ştia el — avusese, într-adevăr, cîndva, o învelitoare de piele. L-am întrebat pe fostul comandant al corăbiei „Neptun“ dacă recunoştea învelitoarea ca fiind a bastonului cu mîner de argint şi ne-a răspuns afirmativ. În ce priveşte bastonul însă, aşa cum vă spuneam şi mai înainte, nici urmă. Nici cea mai mică urmă.

În timpul cercetărilor, provocaserăm, ce-i drept, obiectelor din locuinţă vreo cîteva avarii. Bunăoară, înghesuindu-ne în cămară, izbutiserăm să dărîmăm un dulap în care fuseseră depozitate, de-o mînă grijulie, sifoane, sticle cu sirop şi apă minerală. Sfărîmaserăm o oglindă agăţată în hol şi sfîşiaserăm, trăgînd de ea cu toţii de-a valma, perdeaua care acoperea cuierul din antreu.

Ne coborîserăm apoi şi-n pivniţă unde, fiind adunate o mie şi una de lucruri (nu ştiu de ce naibilor — căci asta se întîmplă şi la noi acasă — or aduna oamenii tot felul de obiecte vechi, stricate şi nefolositoare, cînd mult mai simplu ar fi să le arunce pe toate acestea la gunoi !) şi pentru că noi eram mulţi şi ne grăbeam, iar graba strică treaba (cum spune mama), pagubele n-au fost nici acolo prea mici.

Un tablou, înfăţişînd-o pe stră-străbunica după mamă (străbunicul de care este vorba în povestirea noastră fiind dinspre tată) a lui Liviu, îmbrăcată într-o splendidă rochie de epocă, cu un jabou bogat, fusese atîrnat într-un piron. De piron mai era prinsă, spre ghinionul nostru, şi-o sîrmă, care ducea pînă la peretele opus al pivniţei. Pe

sîrma aceea se agăţau, pesemne, covoarele (m-am gîndit eu) cînd se spălau. Cineva, dacă nu mă-nşel, Radu, sărind peste o grămadă de lăzi, a vrut să se apuce cu mîna de sîrmă. Pironul însă, fiind bătut slab, a ieşit din perete. Tabloul, cu un zgomot surd, a căzut şi rama i s-a spart.

— Nu-i nimic ! a rîs Liviu, dar tot atunci eu am lovit, cu teaca sabiei cu care scotoceam printr-un maldăr uriaş de cutii de carton, globul ocrotitor al becului din tavan.

— Nu-i nimic ! a spus iar Liviu, însă, în aceeaşi clipă s-a răsturnat, izbită cu piciorul de Bibi, şi-o damigeană mare, de sticlă.

Liviu zîmbea din ce în ce mai acru. Ştia, desigur, ce urma să păţească de la părinţii lui pentru atîtea pagube. Nevrînd să părăsească însă ideea de a căuta şi a găsi miraculosul baston, a dat ordin :

— Să ne urcăm şi-n pod !...

Ne-am năpustit pe scări, făcînd să duduie casa. Liviu, înalt, slab, cu bărbia ascuţită şi părul inelat, plin de praf, fugea în frunte. Urmam noi ceilalţi, vreo cincisprezece băieţi — printre băieţi amestecîndu-se şi fetele : Tensi — zîna, cum i se zice, fiindcă este socotită cea mai frumoasă elevă din clasă ; bondoaca de Laura ; Maia, sărind cu picioarele ei lungi, de cal, cîte două trepte deodată, şi Sonia, gîndăcelul, făcînd fasoane ca de obicei :

— Mai urcăm mult ?... Unde e podul ?... Uf !... Am obosit !...

O uşă s-a deschis brusc, în timp ce noi fugeam pe scări. Şi bunica lui Liviu, buimăcită de zgomot, cu părul prins pe bigudiuri (ceea ce făcea să-i semene capul cu un arici de mare), s-a ivit îngrozită :

— Arde ?

— Nu arde !... Bastonul ! i-am răspuns.

— Care baston ?...

— Bastonul cu mîner de argint ! a încercat s-o lămurească Bibi.

— De ce ?... Cum ?... Pentru ce ? se agita sărmana, tropăind pe loc, speriată, deoarece încă nu aflase despre ce era vorba.

Dar nimeni dintre noi nu mai avea timpul şi nici răbdarea să-i dea şi alte explicaţii, fiecare dorind să-l ajungă pe cel din faţă, să-l întreacă şi să intre primul în pod.

La uşa îngustă, înaltă, a podului, s-a produs, din pricina asta, o înghesuială de nedescris.

— Lasă-mă pe mine !... Pe mine !...

În sfîrşit, au intrat cinci deodată : Liviu, Radu şi Maia, subţiindu-se ca nişte scobitori, prin cadrul normal al uşii, Bibi strecurîndu-se, pe jos, printre picioarele lor. Şi Tarzan-Done, căruia îi revenise curajul, sărindu-le, de-a dreptul, peste umeri.

Podul s-a clătinat de această năpustire şi nişte rafturi putrede, pline pînă în tavan cu fel de fel de oale de pămînt (cine ştie din ce colecţie şi-a cine ştie cui) s-au prăbuşit peste cei dintîi intraţi, trîntindu-i pe podele (mai mult de spaimă decît de lovitură) şi făcîndu-se ele însele ţăndări. Noi ceilalţi, care am năvălit după ei, am avut parte — fireşte, tot din zguduirea aceea — de-un vraf întreg de coşuri goale de flori şi-un maldăr de cutii.

Ne-am tăvălit pe podea, murdari, transpiraţi, prăfuiţi, printre cioburi, cutii şi coşuri de flori. Totuşi, ne-am ridicat şi-am început să căutăm, cu febrilitate, răscolind colbul, destrămînd pînzele păienjenilor, silindu-le pe sărmanele insecte să se refugieze, în goană, pe după grinzile de sus ale podului şi-n colţurile cele mai ascunse ale tavanului. Fiecare din noi năzuia să fie el acela care să descopere atît de mult rîvnitul baston. Bastonul care ascundea în mînerul său piatra medicinală în stare să asigure reînsănătoşirea iubitei noastre colege şi prietene, Mona.

— Uite-l ! exclama cîte unul. Uite-l !... L-am găsit.

Urma — îndată ce respectivul îşi dădea seama că nu aflase altceva decît numai vreo coadă de mătură, de perie, vreun făcăleţ uzat sau altceva de soiul acesta — un lung suspin de dezamăgire :

— Staţi !... Mi s-a părut... Ce vă repeziţi aşa ? Am crezut numai... Aveţi puţintică răbdare, stimabililor ! Dar uite ce-am găsit !...

Aşa s-a scurs o oră şi mai bine, cu alergătura prin pod, exclamaţii periodice de bucurie şi lungi oftaturi de dezamăgire. Pînă cînd toate speranţele pe care pînă atunci le nutrisem ni s-au risipit.

Stăteam, acum, fiecare pe unde căzusem de oboseală. Pe-o grindă din podea, o căldare îngăurită, o oală spartă şi răsturnată cu fundul în sus, un sac ori un covoraş ros sau cine ştie ce altă boarfă bună de odihnit pe ea.

Nu vreau să vă mai spun cum arătam. Păream o ceată de borfaşi care ar fi invadat, jefuit şi devastat o locuinţă din care lipseau stăpînii. Cel mai turtit dintre toţi era Done.

— S-a dus orice nădejde ! gemea. Nu-mi mai rămîne decît... V-am spus... Nu trebuie... sînt dator... Vreau să-i redau vederea Monei...

Radu, privindu-l pe Done, s-a ridicat, în picioare. Faţa lui negricioasă (din cauza asta îl şi numim Arapul — deşi Bibi-i mai spune şi „Eminenţa cenuşie") a devenit solemnă. Deschide braţele, ca şi cum ar voi să înceapă o cuvîntare publică.

— Fraţilor ! rosteşte grav.

— Stai jos, eminenţo, şi nu ne mai plictisi, îi dă însă Bibi un brînci în partea mai cărnoasă a trupului, făcîndu-l să cadă peste Done.

Acesta, pentru o clipă, îşi uită lacrimile. Sare de pe locul lui şi se repede la Bibi :

— Ce-ai, măi ? Ce te-a apucat ? Amîndoi se prind de braţe şi încăierarea e gata.

— Opriţi-vă se vîră între ei, îndrăzneaţă, Maia.

Laura îl apucă de un umăr pe Done :

— Astîmpăraţi-vă !... Mona suferă acolo, la spital. Şi noi, în loc să facem o treabă ca lumea...

— ...ne luăm, şi-aici, în pod, la bătaie ! îi mustră, la rîndul ei, Sonia.

Intervenţia fetelor a fost, ca întotdeauna, salutară. Încăierarea s-a terminat.

— Fraţilor, repetă Radu, urcat din nou pe cutie, după ce îşi recapătă echilibrul, vă propun o şedinţă pionierească, urgentă. O... şedinţă, în care să analizăm temeinic situaţia şi să luăm o hotărîre serioasă...

Bibi îl şicanează iară :

— Şi unde vrei să ţinem şedinţa ?... În pod ?...

— O şedinţă urgentă se poate ţine oriunde, îi răspunde, plin de demnitate, Radu. Sîntem ca la război... Cine este pentru ?

Cele mai multe mîini se ridică.

— Bine. Să ţinem şi şedinţă... oftează, dînd din mînă, plictisit, Bibi.

— Fraţilor ! repetă Radu, clătinîndu-se pe cutia pe care stă, dar nu apucă să-şi termine cuvîntul şi, de jos, de la etajul întîi, răsună, impetuos, ţipătul pătrunzător, strident, destul de dogit şi prelung, prelung, ca un semnal de atac sau de alarmă, al unei trîmbiţe.

Liviu deschide uşa îngustă, scîrţîietoare din balamale, a podului, punîndu-şi la ureche palma :

— Străbunicul are o trîmbiță... și cu ea ne anunță cînd vrea să ne comunice ceva...

Trîmbița a făcut o pauză.

— Ascultați, copii, răsună, ca de dincolo de lume, glasul peltic. Mi-am aduț aminte !... Mi-am aduț aminte !...

De lîngă ușa podului, Liviu ne comunică :

— Și-a adus aminte !... Și-a adus aminte !...

Sărim, zguduind podul.

Trîmbița sună. Face cîte-o mică pauză. Și, în aceste scurte pauze, străbunicul vestește :

— Mi-am aduț aminte !... Mi-am aduț aminte !...

Ne avîntăm pe scări, cîțiva dîndu-ne direct pe balustradă și alți cîțiva de-a rostogolul, pînă ajungem jos. Aici, Bibi cu Done și cu mine îl luăm pe fostul lup de mare, pe umeri. În marș indian, pornim prin toate camerele, trecînd dintr-una într-alta și întorcîndu-ne de unde-am plecat, în sunetele dogite ale trîmbiței, sub privirile reprobatoare ale bunicilor și părinților lui Liviu și în strigătele noastre voioase :

— Și-a adus aminte !... Și-a adus aminte !...

După ce-am ostenit, îl răsturnăm pe fostul lup de mare în fotoliul dintre prototipuri, machete și fotografii de corăbii. Liviu îi ia de la gură muștiucul negru al trîmbiței și-i pune în loc pe cel de chihlimbar al pipei umplută cu tutun. Radu îi aprinde, cu un chibrit, tutunul. Bătrînul pufăie. Surîde mulțumit. Își linge cu limba galbenă buzele subțiri și rostește :

— Mi-am aduț, în sfîrșit, aminte...

— Adică i-a ieșit, în sfîrșit, pasiența, trîntește iară încet, una d-ale lui, Bibi.

— Spuneți-ne, domnule comandant de cursă lungă, spuneți-ne ce v-ați amintit ? îl rugăm noi, cu sufletul la gură...

— Mi-am adus aminte că, în urmă cu mai mulți ani...

— Cu cîți ? vrea să știe precis Bibi.

— Cu mai mulți ani !... N-am spus ? se supără bătrînul, ridicînd vocea și pronunțînd aceleași cuvinte cînd corect cînd peltic.

Toți îi facem semn lui Bibi să tacă.

— A venit la mine un... învățat... un mare, țelebru.. învățat... pe care-l cunotteam de la Gdansk și căruia i-am povestit despre piatră...

— Și ?... Și...

— Şi-acesta m-a rugat să-i împrumut piatra să facă nişte... Cum se spune ?... Niţte ecţperienţe cu ea... Dar eu, de teamă ţă nu ţe piardă piatra, i-am dat-o cu baţtonul cu mîner de argint cu tot !

— Şi... vi l-a adus înapoi ? întreabă, grăbit, Done.

Vocea bătrînului şovăie.

— Nu... parcă nu mi l-a mai adus... Se şterge cu mîna la frunte : Nu... parcă nu mi l-a mai adus... Am uitat... am uitat... Uite cum am uitat... Vorbeşte şi-i vine parcă să plîngă : Am uitat să i-l cer... Credeam că mi l-a adus... şi e la adăpost... aici... în casă...

Bătrînului îi tremură bărbia. Îşi linge buzele. Liviu se duce lîngă el. Îngenunchează lîngă fotoliu, îi pune palma cu blîndeţe pe genunchi. Îl priveşte în ochi şi-l întreabă :

— Dar, străbunicule, îţi mai aduci aminte cum se numea învăţatul ?...

— Nu... nu-mi aduc aminte... Ştiu numai că avea o barbă mare... Dar o să-mi aduc aminte, n-aveţi grijă.

Face, într-adevăr, un efort nemaipomenit să-şi reamintească. De atîta încordare, o lacrimă apoasă, străvezie, i se scurge prin şanţul uneia dintre nenumăratele cute ce-i brăzdează obrazul.

Văzînd această lacrimă şi efortul enorm al bătrînului de a-şi reaminti numele, pe Sonia a cuprins-o mila :

— Lasă, străbunicule, lasă !...

— O ţă-mi aduc aminte, ţi unde ţta, ţi cum ţe numea... încearcă el să ne liniştească. Ţi pe fetiţa aţeea... Cum o cheamă pe fetiţa aţeea ?...

— Mona, străbunicule, Mona...

Bătrînul fost lup de mare vorbeşte ca într-un delir, cînd corect, cînd peltic. Trage din luleaua de mult stinsă. O lasă puţin din gură şi vorbeşte... vorbeşte :

— Pe fetiţa aţeea... Mona... o ţo vindecaţi cu piatră medicinală... ţă ţtiţi... Doctorii nu cred în piatră... dar eu am încercat-o... Faţe adevărate minuni... (Vocea bătrînului scade.) Păcat că nu-mi aduc acum aminte... ţi cum îl cheamă pe învăţatul aţela... Dar o ţă-mi aduc eu aminte... o ţă-mi aduc... ţi atunţi... atunţi...

Fostului comandant al corabiei „Neptun", în timp ce vorbeşte atît de agitat încep să i se închidă ochii. Cuvintele, molfăite şi pelticăite, abia i se mai preling printre buzele albe. Bărbia i se lasă, din ce în ce mai mult, pînă-i atinge pieptul.

— Să-l trezim cu trîmbiţa ! are iar o idee năstruşnica Bibi.

Tarzan este cel mai dezamăgit :

— De fapt, nu ne-a spus mai nimic !...

Gura bătrînului s-a căscat şi sforăie uşor. Ochii i s-au transformat în numai nişte crăpături sticloase şi umede.

Liviu ne face semn cu capul să părăsim încăperea. Unul cîte unul, copiii, în vîrful picioarelor, se grăbesc să se strecoare afară pe uşă. Dar, fiindcă eu mă număr printre cei din urmă, mai apuc să-l aud pe fostul lup de mare :

— O ţă găţim... noi... baţtonul... aţela... cu mîner de argint... pe care i l-am împrumutat învăţatului... (bătrînul i-a şi rostit numele, însă atît eu cît şi Liviu, deşi acesta era lîngă el, nu l-am auzit desluşit şi nu l-am înţeles).

M-am întors fulgerător şi l-am întrebat, măcar că era mai bine de trei sferturi alunecat în somn :

— Cum ?... Cum aţi spus că-l cheamă, domnule comandant de cursă lungă ?... Cum ?...

Fostul comandant al corabiei „Neptun“, la auzul întrebării mele, şi-a mai redeschis, ce-i drept, pentru o secundă, ochii. M-a privit ca un orb şi înainte de-a adormi de-a binelea mi-a şoptit :

— O să-l găţim... noi... n-aveţi grijă... da... da... o ţă-l găţim...

O IDEE GENIALĂ

— Toată povestea asta mi se pare foarte... Cum să-ţi spun ?... Foarte...

Sîntem amîndoi ascunşi în cămăruţa de serviciu de la subsol. Prin ferestruica de sus, care dă spre grădina blocului şi spre stradă, se zăresc, tîrîndu-se, moleşite de căldură, siluetele trecătorilor.

Un nor, ca un vaporaş cu pînze, pluteşte pe cer. În casă, la parter, o auzim pe mama strigînd-o pe sor-mea :

— Andra, unde e unchiul ? Nu l-ai văzut pe unchiul ?

Dorinţa mamei cea mai aprigă este aceea de a-l vedea odată pe unchiul însurat. În scopul acesta, a invitat de-a

lungul anilor, la noi în casă, atîtea familii cu fete... bine, drăguțe, cu studii pe care i-ar fi plăcut să le aibă cumnate.

— M-am săturat să-ți tot pețesc ! îi reproșează mereu mama.

— Eu nu te-am rugat ! îi răspunde flegmatic unchiul.

— Nu m-ai rugat, dar vreau eu să te văd așezat la casa ta...

— Sînt așezat la casa mea ! rîde unchiul.

— Ca soră mai mare, îți doresc binele.

Unchiul o cuprinde de mijloc și, vesel ca întotdeauna, în tactul melodiei care tocmai se aude la radio, o tîrăște cîțiva pași de dans. Mama se zbate și se smucește mînioasă. Se oprește în mijlocul încăperii. Îl fulgeră cu privirea. („Și ferească sfîntul să te fulgere mama cu privirea !" spune, glumind, tata.)

— Ce-oi fi avut cu fata profesorului Corbea ? Ce nu ți-o fi plăcut la ea ? Drăguță, titrată. Nu știu dacă ai băgat de seamă ce ochi avea ! Ascultătoare. Cuminte. Gospodină. Dar cu fata inginerului Florescu ?

Mama are spirit practic.

— Și fetița aceea, contabilă ? Te-ai dus cu ea de vreo cîteva ori la cinematograf, la șosea...

— Fetița aia, cum îi zici, m-a invitat ea pe mine la cinematograf și la șosea, nu eu pe ea. Ți-am mai spus-o și ți-o repet. Ca să fim înțeleși. O fată, care mă invită ea pe mine la cinematograf și la șosea, în loc s-o invit eu pe ea, mie nu-mi place...

— Ție nimic nu-ți place, se cam încurcă mama.

— Nu-mi plac toate combinațiile astea. Cînd o fi să mă-nsor, mă-nsor fără ajutorul tău...

— Fără ajutorul meu nu-i nici o speranță... Ești un burlac înrăit...

— Nu vreau să mă-nsor cu cine-mi alegi tu, și gata...

— Ții minte ce ne-nvăța tata ? Familia...

— N-am nimic împotriva familiei. O să-mi întemeiez și eu una...

— Tata spunea...

— Erau alte timpuri, Vichi.

— Și-acum sînt alte timpuri...

Unchiul vrea s-o mai danseze cîțiva pași pe mama, dar ea nu acceptă. O sărută. Ea rîde. S-a împăcat.

Pentru marţi după-masă, mama a invitat, la o cafea, o altă familie, cu o „fată drăguţă, bună, cuminte, care termină la anul Medicina..."

— Şi vrea să se mărite, ca să rămînă în Capitală ? insinuează unchiul.

— De ce eşti răutăcios ?... Eu te previn, să nu zici că n-ai ştiut... şi să pleci...

— Dacă n-oi uita...

— Să nu uiţi... La patru...

Astăzi e marţi. Şi unchiul, ca de obicei... a uitat să rămînă acasă. De pe la două, s-a furişat din birou, avînd grijă să-l încuie, pentru ca oricine-l va căuta să creadă că este închis înăuntru şi doarme. Cu complicitatea mea, care am stat de veghe la bucătărie, ca să-i dau de veste dacă mama ar fi ieşit, cumva, de-acolo, unde pregătea nu ştiu ce bunătăţi, unchiul s-a urcat în maşină şi şi-a parcat-o pe strada Ţepeş-Vodă.

— Andra, nu l-ai văzut pe unchiul ? Mama a terminat, probabil, toate pregătirile. Prăjiturile sînt gata. În casă fiecare lucruşor străluceşte. Dar vocea are, de astădată, în plus, o intonaţie jalnică. Mama presimte întotdeauna, de cînd o ştiu, nenorocirile. Unchiul... Unde e unchiul ? Din clipă-n clipă pot să pice musafirii şi unchiul... Vezi maşina ! Maşina e-n garaj ?... Vezi !...

Andra aleargă. Săndăluţele ei fără curele lipăie pe scăriţa răsucită din spate. A ieşit în curte. Trînteşte uşa metalică a garajului. Anunţă :

— Nu e !

Unchiul surîde şiret, punîndu-şi degetul arătător pe buze, ca o pecete. Să nu facem nici o mişcare. A păcălit-o iarăşi. Îmi pare rău de mama. Se osteneşte atît pentru fiecare din noi. Dar de unchiul îmi pare şi mai rău. Mama este, de fapt, aşa cum declara şi tata, agresoarea. Ea, fiind sora mai mare, îi place să comande. De ce nu l-o lăsa pe unchiul în pace ? De aceeaşi părere este şi tata.

— Să ştii c-o fi fugit... Vocea mamei răsună foarte de aproape, fără îndoială de la fereastra încăperii dinspre stradă, de la parter, unde se află dormitorul părinţilor. Pesemne cercetează în clipa aceasta întinsul străzii. Nu s-o zări cumva ? Nu s-o întoarce acasă ? O fi fugit la şcoală...

— Este vacanță ! îi răspunde Andra.

— Nu ști că unchiul se 'duce și-n vacanță la școală ? La cabinetul lui... Atîta știe... cabinetul... cărțile... scrisul... automobilul... și-n ultima vreme... sirenele. De nu l-o înhăța... vreo sirenă cînd i-o fi lumea mai dragă ! bombăne mama.

Se face un timp liniște. Noi începem să ne vedem de treabă, fiecare în mînă cu cartea lui. Dar, cînd nici nu ne mai așteptăm la vreo surpriză, o auzim pe mama la ușă :

— Ești aici ?... Aici ești, știu eu...

Ușa este încuiată. Cheia se află în buzunar la unchiul și gaura cheii a fost acoperită cu o bucățică de stofă neagră, anume croită, pentru ca nimeni să nu poată privi înăuntru.

Tăcem. Pașii mamei se depărtează. Dar iat-o în stradă, în fața portiței de la grădină.

— Se vede că i-au venit musafirii...

Răsuflăm ușurați.

Eu sar la ferestruică și mă uit după familia invitată de mama :

— Sînt : un bărbat burtos, cu mustață, o femeie, nici dînsa prea slabă, o fetiță de vreo doisprezece ani și o domnișoară foarte, foarte drăguță, îmbrăcată într-o rochie roz-bombon înfoiată... Aceasta trebuie să fie studenta în Medicină...

Unchiul își răsfoiește cartea.

— Să fie sănătoasă...

— Să fie sănătoasă, îi țin isonul. Dar să ne reluăm discuția despre bastonul cu mîner de argint, revin la ale mele.

— Ți-am spus, toată povestea cu străbunicul lui Liviu mi se pare destul de nu știu cum...

— Dar este adevărată, toată familia lui Liviu o cunoaște...

— Nu mă-ndoiesc. O cunosc și eu...

Am rămas trăsnit :

— O cunoști ?

— Sigur că da...

— Ai fost și dumneata la Gdansk ?

Unchiul se reazimă cu spatele de perete și rîde cu poftă :

— N-am fost, firește, la Gdansk, însă povestea asta cu înfrîngerea Movileștilor la Dracșani și luarea lor în prizonierat o cunoaște oricine...

— De unde ?

— Din istorie... Eu îți pot spune mai multe chiar decît v-a povestit străbunicul lui Liviu. Pe cînd eram student și am aflat povestea, țin minte că m-a impresionat nemaipomenit momentul cînd mîndra doamnă Elisabeta Movilă, în timp ce era dusă către Stambul, unde urma să intre în haremul sultanului Mustafa, a cerut să fie oprit carul unde fusese urcată și, tăindu-și splendidele cosițe castanii-bălaie, le-a dăruit boierilor care o priveau tăcuți și îndurerați, de pe marginea drumului, rugîndu-i să le pună pe lespedea de mormînt a soțului său, Ieremia, din mînăstirea Sucevița.

— Și boierii i-au dat ascultare ?

— Cosițele se găsesc și-acum într-o cutie de argint, în formă de măr, atîrnată sub bolta bisericii...

— Aș vrea să citesc și eu despre toate acestea... Unde s-or fi găsind scrise ?

— În „Letopisețul Țării Românești“, alcătuit de cronicarul Matei al Mirelor, la Mînăstirea Dealului, lîngă Tîrgoviște, ca și într-o versiune arabă, tradusă de Macarie Zaim.

— În altă parte nu ?

— Ba da ! Într-o carte pe care J. Baret, avocat în parlamentul francez, și-a intitulat-o : „Istorie pe scurt despre lucrurile cele mai memorabile întîmplate în cursul turburărilor din urmă ale Moldovei... împreună cu minunata scăpare a Prințului Korecki din turnurile negre ale Sultanului prin inventivitatea și sprijinul unui parizian“. Cartea a fost vîndută la Paris, în 1620, de librarul Toussaint du Bray, de pe strada Saint-Jacques, în prăvălia sa „La spicele coapte“. Povestea a fost reluată pe urmă de un scriitor român mai vechi, Constantin Gane, în volumul întîi din cunoscuta lucrare „Trecute vieți de doamne și domnițe“.

— Vezi, unchiule, vezi ?

— Ce să văd ?

— Spuneai că străbunicul lui Liviu...

— Asta o spun și-acum. Mai întîi, nu știu exact dacă piatra despre care s-a scris atît în istorie o fi aceea pe care a avut-o în mînă străbunicul lui Liviu. Dacă o fi avut-o?!...

— A avut-o !
— De unde ești atît de sigur ?... Dacă bătrînul o fi citit și el povestea, și fantezist cum este...
— Nu este fantezist.
— Ia privește ce apărător !... Haide să spunem atunci că n-o fi străbunicul lui Liviu fantezist. Dar dacă muribundul din Gdansk sau, poate, cel care i-o fi lăsat moștenire inelul or fi inventat ceva ?
— Unchiule, oricum ar fi, eu cred că sîntem datori să-ncercăm... pentru Mona...
— Ce să-ncercăm ? Nu știu ce să-ncercăm !...
— Să găsim inelul. Să-ncercăm s-o vindece inelul... sau piatra pe Mona... De aceeași părere este și tatăl lui Radu, care, după cum știi, fiind tehnician, numai de fantezii nu-i arde...
— Nu poate nici un inel să vindece orbirea sau surzenia. Sau să redea graiul cuiva care și l-a pierdut. Asta este numai o închipuire... Ceea ce nu poate fi capabilă să realizeze medicina modernă, știința, poate cu-atît mai puțin să facă o piatră oarecare... Deși, ia stai...
Unchiul a rămas puțin pe gînduri.
— Ce e ? mă însuflețesc.
— Scriitorul Gane, murmură unchiul, presupunea... presupunea el sau își însușise presupunerea altuia...
— Ce ?... Ce... capăt o nouă speranță.
— ...că piatra aceea putea cuprinde o fărîmă de radiu...
— Radio ? înțeleg greșit. Ce legătură are una cu alta ?
— Nu radio, radiu sau radium, mă corectează unchiul. Acesta este un element din grupa metalelor alcalino-pămîntoase... Se găsește în minereurile de uraniu...
— De uraniu am auzit...
— Are efecte pozitive în tratamentul unor tumori, exercitînd asupra organismului o acțiune foarte apropiată de aceea a razelor X. Se folosește cu ajutorul unor aparate sau tuburi speciale, ori al unor ace de platină care conțin o cantitate foarte redusă de radiu...
— Locul acelor tuburi sau aparate poate că-l ține inelul sau însăși piatra, observ.
— Da, da, s-ar putea, dă din cap, pe jumătate convins, unchiul. Poate că emanațiile din această piatră or fi mai eficace decît cele folosite obișnuit în clinici... Poate ar merita încercat...
Sar, îl iau de gît :

— Aşa e, unchiule ?
— Şi, dacă, într-adevăr, ar fi vorba de acea piatră medicinală de care s-a scris, aceasta ar avea o valoare incalculabilă. O valoare terapeutică şi în acelaşi timp istorică. Ar putea costa sute de mii de lei... Nu mai spun ce-ar însemna din punct de vedere muzeistic.
— Deci încercăm ?...
— Încercăm... Merită. Voi aveţi dreptate. Dar unde s-o găsim ?...
M-am dezumflat.
— S-o căutăm, este singura mea propunere. Toţi copiii vor acest lucru.
— Străbunicul lui Liviu nu-şi poate aduce aminte cu nici un chip numele învăţatului căruia pretinde că i-a împrumutat bastonul cu mîner de argint ?
— De-atîtea zile... şi nu poate... Nu poate... O să-şi aducă aminte, cu timpul, zice... dar deocamdată, nu poate... nu poate...
— Ştii la ce mă gîndesc ? Să dăm un anunţ la ziar, la „Cumpărări“. Aşa : „Cumpăr baston“... Cum zice străbunicul lui Liviu că era bastonul ?
— Subţire, elegant...
— ... „subţire elegant, cu mîner de argint.“
— Unchiule, eşti genial !... Eşti colosal !... Eşti teribil !
Unchiul bucuros şi el de soluţia aflată, s-a ridicat în picioare. La ferestruica dinspre grădina blocului s-a ivit mama. Ne priveşte ţintă. Am rămas ţepeni.
— Deschideţi !
Ascultător, după ce schimb o privire vinovată cu unchiul, mă urc pe masă şi deschis ferestruica.
— Mamă, încerc să-l salvez pe unchiul. Ne-am bătut între timp capul şi am găsit soluţia...
Mama mă priveşte încruntată :
— Ce soluţie ?...
— Ca să descoperim bastonul cu mîner de argint.
— Lasă-mă-n pace cu bastonul tău cu mîner de argint... şi cu toate prostiile voastre...
— Nu sînt prostii ! Vrem s-o vindecăm pe Mona... Şi piatra poate fi de o valoare istorică... Va fi extraordinar... Extraordinar...
— Zău ? întreabă mama, puţin pe gînduri.
Unchiul tace şi-şi răsfoieşte cu febrilitate planşele.
— Haide, veniţi în casă... Musafirii au plecat.

AȚI DAT UN ANUNȚ ?

Țîrrrrr !... Țîrrrrr !...

Telefonul din camera de zi sună, prelung, repetat, înnebunitor, de parcă ar dori să sară din furcă.

Aseară m-am culcat tîrziu ; am privit un „western“, mi-e somn.

Țîrrrrr !... Țîrrr !...

Îmi pun pe urechi pernița. Pe urmă schimb pernița cu perna. Degeaba. Cît să fie ceasul ? Îmi desfac ușor, numai pe jumătate, pleoapele de la un singur ochi, ca să nu mă trezesc de tot, și, dînd un pic la o parte perna, privesc spre noptieră. Ceasul arată clar : șase fără un sfert. Șase fără un sfert ? Cine o fi nebunul care mă trezește cu noaptea-n cap ?

Țîrrrrr !... Țîrrrrr !...

Îmi aduc aminte de aseară, cînd am stins televizorul, am uitat — și doar mama mi-a recomandat de cîteva ori — să scot telefonul din priză. Aceasta este răsplata neascultării mele.

Pun capul pe cearșaf. Îmi reașez pe ureche pernița. Deasupra adun, ghemotoc, perna. Degeaba, tot degeaba. Cît o avea de gînd să bîzîie așa ? Și cine o suna ?

Tata, la ora asta, se află pe șantier. El iese pe ușă dis-de-dimineață, la cinci. Mama se scoală împreună cu el și se duce în bucătărie. Bunica la fel. Dada Maria, care ne ajută la treburile din casă (unchiul îi zice Pepși, după felul cum numește dada Maria băutura sa preferată — pepsi), nu urcă la etaj pînă la orele nouă. Andra nu ți-ar răspunde la telefon nici de-ai pica-o cu ceară. Iar unchiul este plecat la Cluj.

M-am trezit de-a binelea. Vreau să mă scol. Dar telefonul tace.

Îmi dau deoparte și pernița sub care aproape mă sufocasem. Mi le pun la loc sub cap. Mă întind. Ridic mîna și trag de maneta să desfac oberlihtul. Aerul proaspăt și rece pătrunde în odaie. Mă înfășor în pătura subțire, din păr de cămilă. M-am încălzit. E bine. Ochii mi se închid.

Prin minte mi se perindă cele petrecute în aceste două din urmă zile. Comandanta noastră, mai inimoasă decît toți ceilalți profesori, convinsă că merită să fie căutat

inelul cu piatra prețioasă (prețioasă, dacă nu pentru însușirile ei medicinale, măcar pentru valoarea istorică-muzeală) i-a convocat pe pionieri. Deși aflați în vacanță, copiii, cîți nu sînt plecați din București, s-au adunat în păr.

Ne-am povestit unii altora ce mai auzisem despre Mona (veștile nu erau deloc bune) și a început ședința.

După o dimineață întreagă de discuții (discuții este un fel de-a spune, deoarece ridicaserăm școala în sus cu gălăgia noastră — noroc că nu se țin lecții) s-a luat următoarea hotărîre : pionierii să se împartă în grupe, și fiecare grupă, cu ajutorul părinților, rudelor, prietenilor etc., etc. și prin orice mijloace va putea și va ști să le folosească, să încerce să depisteze :

Cine sînt învățații care se ocupă de Medicină, Chimie, Fizică și Științele Naturii (atît deocamdată) și poartă sau cel puțin posedă în locuință un baston cu mîner de argint.

S-a format și un comandament, ai cărui reprezentanți trebuiau să fie zilnic, la anumite ore, în școală, la sediul organizației de pionieri, pentru a primi și selecta, repede, toate informațiile primite. Ne consideram cu toții mobilizați pentru Acțiunea „Bastonul cu mîner de argint".

Mă revăd apoi, timid, în odăița din Intrarea Zalomit a Agenției de publicitate, cu anunțul pentru „Cumpărări", întocmit de unchiul, așa după cum stabiliserăm împreună : *Cumpăr baston subțire, elegant, cu mîner de argint sau fildeș. Ofer preț bun. Adresați-vă telefonic la numărul 95.02.12.*

(Unchiul spusese că : dacă bastonul o fi avut mîner de fildeș și străbunicul lui Liviu l-o fi încurcat ?)

Mă întind. Casc.

Cînd trebuia să apară anunțul ? Peste două zile. A ! Peste două zile ? Așa e. L-am dat alaltăieri. Ieri... Astăzi. Mă uit la calendar. Astăzi este data apariției. Cum am putut să uit ?

Și telefonul de adineauri ?

Privesc îngrozit ceasul. Șase fără cinci minute. Au trecut zece minute de cînd m-a trezit soneria.

Dar dacă telefonul de adineauri o fi fost din partea unui posesor de baston cu mîner de argint ? Și dacă posesorul acesta o fi fost chiar omul pe care-l căutăm, acela care stăpînește bastonul unde se află ascuns inelul cu piatra prețioasă ?

Unchiul, cînd completase anunţul pentru „Mica publicitate", mai formulase o obiecţie : persoana care împrumutase bastonul şi nu-l mai restituise ştia ce se ascunde în mînerul lui. Deci, şi în cazul cînd ar fi consimţit să-l vîndă, ceea ce era prea puţin sau deloc probabil, s-ar fi îngrijit să scoată înainte dinăuntrul mînerului inelul.

— Bine, bine, i-a răspuns comandanta noastră. Dar, cumpărînd un baston, în mînerul căruia, demontîndu-l, se va putea observa c-a fost ascuns, la un moment dat, ceva, am avea imediat un indiciu. Şi am putea, la nevoie, obliga persoana respectivă, pe cale legală, să i-l înapoieze străbunicului lui Liviu. De altfel, vina pe care i-o găsesc bătrînului este aceea că nu s-a adresat autorităţilor pentru a afla pe adevăratul moştenitor al inelului, ci şi-a luat el o sarcină pe care, în cele din urmă, a lăsat-o baltă...

Unchiul se cam îndoia de reuşita iniţiativei noastre, dar tovarăşa comandantă a mai făcut următoarele supoziţii :

— Dacă, din cine ştie ce motive sau prin cine ştie ce întîmplare, persoana care a obţinut de la străbunicul lui Liviu l-o fi pierdut ori i-o fi fost furat ! Sau, dacă, forţată de cine ştie ce situaţie, aceasta l-o fi dat mai departe, poate — să sperăm noi ! — fără să-i mărturisească taina ? Şi-acum persoana respectivă o avea bastonul, dar necunoscîndu-i secretul, la citirea anunţului, ar fi dispusă să-l vîndă ? Chiar şi numai bastonul şi cu atît mai mult mînerul de argint, înseamnă pentru oricine, cît de cît, o valoare. Mai avem, deci, o şansă !

În urma acestor discuţii şi a altora, unchiul s-a hotărît, definitiv, să alcătuiască anunţul.

Mă întorc, iarăşi, spre ceas. S-a făcut şase. Sar din aşternut, alerg în camera de zi, apuc în mînă receptorul şi, cu speranţa absurdă că acela care sunase s-o mai fi găsind încă la aparat, strig cît pot :

— Alo !... Alo !... Alo !...

Nu se aude însă nici un răspuns. Vine numai tonul. Ceva sau cineva din adîncul fiinţei mele îmi destăinuie că am ratat cea mai bună şi cred singura ocazie de a regăsi faimosul baston. De aceea mă simt cum nu se poate mai amărît.

De jos, într-un suflet, auzindu-mi strigătele, urcă, în goană, mama :

— Ce s-a-ntîmplat ? De ce strigi ?

— Am răspuns la telefon.
— Cui ?
— Cuiva care a închis.
— Şi ce era nevoie să ţipi aşa ? M-am speriat...
Nu-i răspund, recunoscîndu-mi vina, şi, în timpul cît mă îmbrac, îmi fac alte aspre mustrări pentru lenea de a nu fi sărit din pat la cel dintîi clinchet al clopoţelului. „N-o să mai sune nimeni. Asta a fost !...“
Cobor la micul dejun. Îmi torn în ceaşcă lapte. Rup o bucată bine prăjită de corn. Pe neaşteptate : ţîrrrr! ţîrrrr!... cel mai sprinţar, mai vesel şi mai înviorător ţîrîit de telefon din toţi cei treisprezece ani de viaţă ai mei.
Mama, bunica şi Pepşi, ocupate cu treburile, asurzite de zăngănitul vaselor şi de discuţiile lor culinare, nu-l aud. Numai mie... numai mie îmi sună în urechi ca o muzică ! Aşa cum ar fi exclamat tata : Beethoven, Bach şi alţii de care în clipa asta luminoasă nu-mi mai aduc aminte.
Arunc dintr-o mînă şervetul, din cealaltă cornul, răstorn cu amîndouă dulceaţa şi zbor, ca un şoim — asta este expresia lui Bibi ! — avînd însă grijă să-mi încurc picioarele în franjurile covorului, pînă în camera de zi. Acolo înşfac receptorul, dar nu apuc să-l duc la ureche şi tace.
Aştept. Tace. Tace, blestematul, tace. Adineauri suna să mă înnebunească, şi acum tace. Tace.
Îl pun la loc şi pornesc spre sufragerie, trist, încredinţat despre ce trebuia să urmeze pentru pocinogul cu dulceaţa de vişine, despre care ştie şi-un copil că „nu iese“.
M-aşez pe scaun şi reîncep să mănînc, aşteptînd sosirea mamei, care nu băgase încă de seamă catastrofa de pe faţa albă de masă.
Cum mă aşez : ţîrrrr !...
Mă reped şi apuc receptorul înainte de a-şi înceta apelul.
— Aţi dat dumneavoastră un anunţ pentru un baston subţire, elegant ?...
— Da, da, cu mîner de argint...
— ...sau de fildeş, precizează vocea, o voce bărbătească destul de neplăcută.
— Sau de fildeş, adaug, la rîndul meu, moale.
— Eu am un baston subţire, elegant, cu mîner...
— De argint ?
— De fildeş !...

— De fildeş, am cumpărat ! (Unchiul se răzgîndise între timp să mai căutăm şi bastoane cu mîner de fildeş, rămînînd doar la cele de argint.)

— Cînd ?

— Astăzi.

— Aşa de dimineaţă ?

— Aşa ! De argint nu aveţi ?

— Nu.

Telefonul păcăne sec ; însă abia se închide şi ţîrîie iar.

— Aţi dat un anunţ...

— Da.

— Pentru un baston...

— Cu mîner de argint...

— Cu mîner de argint. Am.

Sufletul mi se umple de-o bucurie fără pereche.

— Cum putem să-l vedem ?

— Dar cine este acolo ? Mi se pare că vorbesc cu un copil... un băiat...

— Sînt un copil... un băiat...

— Cum te numeşti, băieţel ?

„Auzi ce întrebare ! Ce l-o interesa pe dumnealui cum mă numesc ?“

— Sandu.

— Aşa, Sandule ; şi fiindcă ne-am împrietenit şi sîntem tizi, spune-mi cine are nevoie de baston ?

— Eu... adică nu eu... unchiul...

— Cum îl cheamă pe unchiul ?

— Profesorul Grozăvescu.

— Şi mai cum ?

— Andrei.

— Profesorul Andrei Grozăvescu ? Parcă-am auzit eu numele ăsta.

Începe să mă enerveze :

— Se poate...

— Este bătrîn ?...

— Are treizeci de ani.

— Deci, nu este bătrîn. O fi bolnav sau a avut vreun accident ? Haide, haide, Sandule. Îi poţi mărturisi lui nenea Sandu cel vîrstnic, prietenului tău cel mai bun, adevărul...

„Prietenul meu cel mai bun, auzi ? Un străin, vîrstnic, un necunoscut ! Şi-n cazul acesta Bibi ce este ?“

Mă supără teribil interogatoriul necunoscutului, însă și el, desigur, se teme să nu fi greșit numărul și să-l păcălesc cu ceva.

— N-a avut nici un accident... și nici nu e bolnav...

— Atunci, te rog frumos, Sandule, nu te supăra, auzi ? Nu mi-ai putea spune pentru ce-i trebuie ?

Interlocutorul începe să mi se pară de-a dreptul suspect. Mă tentează să i-o retez scurt : „Așa. Îi trebuie, și gata. Treaba lui. Ce te privește pe dumneata ?“ Dar mă tem, cum v-am mai spus, să nu fie chiar el posesorul bastonului de care avem nevoie și să-l pierd astfel pentru o supărare de moment.

— Îi trebuie... inventez, pentru un prieten al dînsului... foarte bătrîn...

— Cîți ani are ?...

— Ăăă... Optzeci... Și... care este foarte bolnav...

— De ce boală suferă ?

— Ăăă.. Nu știu... parcă a avut o gripă...

— O gripă ? Pentru gripă îi trebuie baston ?...

— Așa cred... sau de inimă...

— Glumești ?...

— Nu glumesc ; dar dumneavoastră aveți de vînzare bastonul ? iau și eu ofensiva.

— Altminteri de ce-aș mai fi telefonat ?

— Nu știu, însă, dacă-l aveți de vînzare, vă rog să-mi spuneți... așa m-a rugat unchiul... să rog pe cine telefonează pentru baston... să spună și cum e...

— E subțire, din lemn de trandafir, elegant și cu mîner demontabil de argint...

— Demontabil ?

— De ce ?...

— Tocmai demontabil caută...

— De ce ?...

Omul, „prietenul meu cel mai bun, nenea Sandu“, mă scoate tot mai rău din sărite cu prea lunga pisălogeală și cu „de ce ?“-urile lui.

— Nu știu. Așa îl vrea dînsul, demontabil.

— Cînd vrea să-l vadă ?

— Dumneavoastră cînd sînteți acasă ? Sau veniți dumneavoastră la noi ?

— Nu, eu nu vin. Eu nu vin la nimeni. Să vină dînsul. Că dînsul are nevoie de baston cu mîner de argint. Numărul meu de telefon este 85.90.44.

— 85.90.44 ? Stați un moment să-l insemn pe carnet : 85.90.44. În ce cartier stați ?...

— În cartierul Militari. Pe strada Căpitan Enache Lungu, la numărul 4. Îi vine departe ?

— Nu. Nu-i vine departe deloc. Are mașină.

— Are mașină ? Bine. Cu-atît mai bine. Să-mi dea dînsul telefon cînd vine. Mă găsește dimineața pînă la unsprezece. De la unsprezece-nainte plec. Va da telefon sigur ?

— Cum nu se poate mai sigur.

— Cînd ?

— Mîine.

Telefonul păcăne. Răsuflu ușurat. Am găsit, ce-i drept, un baston cu mîner de argint... și încă demontabil. Poate, dac-am avea noroc, să fie acela pe care-l căutăm. Mi-a scos însă „nenea Sandu" sufletul cu interogațiile lui. Pisălog om. Pisălog.

Vreau să mă duc pentru a treia oară la masă, cînd : țîrrrrr !... țîrrrrr !... țîrrrrr !...

— Doriți un baston cu mîner de argint sau fildeș ?

— Cu mîner de fildeș am cumpărat, repet minciuna de mai-nainte. Nu mai avem nevoie decît de unul cu mîner de argint. Aveți dumneavoastră unul ?

— Nu am unul...

— N-aveți ?... Atunci... pentru ce ?...

— Am cinci.

— Cinci bastoane cu mîner de argint ?

— La drept vorbind, n-am cinci. Am o colecție întreagă. Cine dorește să cumpere poate să vină să mi le vadă... La mine are ce vedea. Cu mînere de fildeș, de olmaz, de chihlimbar, de aur, de argint...

— Aveți și de aur ?

— Și de aur ! Vă interesează ?

— Poate că da, răspund într-o doară, fără să știu de ce. Dar pentru moment nu vrem să cumpărăm decît cu mîner de argint.

— Dintre cele cu mînere de argint, așa cum spuneam adineauri, pot să vînd cinci. Restul le țin pentru mine.

— Nouă nu ne trebuie decît unul.

— Mă rog, fie și unul. Cînd veniți să le vedeți ?

— Telefon aveți ?

— Telefon, nu... !

— La ce adresă stați ?

— Strada Maior Nicolae Petrescu, 3...
„Şi ăsta are tot o adresă cu grad militar, mă gîndesc."
— Pot fi vizitat numai între patru şi şase după-masă.
— Patru şi şase, după-masă. Însemnez. Vă mulţumesc.
— Bună ziua !
— Bună ziua !
Pun receptorul în furcă şi chibzuiesc să-mi revăd însemnările — dar telefonul, ca la comandă, face pe loc apelul.
— Aţi publicat dumneavoastră un anunţ ?
— Da.
— Pentru un baston cu mîner de argint ?...
— Întocmai.
— Întocmai... întocmai, zice mama, care apăruse, pe nesimţite, împreună cu Andra, în spatele meu. Ai monopolizat telefonul ? Cu cine tot vorbeşti ?...
— Pentru bastonul cu mîner de argint... Anunţul...
Mama îmi desprinde receptorul din mînă :
— Reveniţi, vă rog, puţin mai tîrziu...
Aşază receptorul în furcă. De cum ridică mîna, telefonul sună.
Mama apucă receptorul şi îl trînteşte, furioasă, în furcă. Telefonul se închide... şi sună. Iar îl închide, iar sună.
— Mamă, te rog, lasă-mă să vorbesc. Este foarte important... foarte important... Unchiul a scris anunţul...
— Şi ce dacă l-a scris unchiul ? Întîi doresc să stăm de vorbă noi doi, şi-abia după asta o să vorbeşti şi tu mai departe despre bastoane. Vino, te rog, pînă jos.
Telefonul sună. Mama ridică receptorul şi-l azvîrle în furcă, întrerupîndu-l. Iar sună, iar îl închide. Şi tot aşa. Necontenit. Mama înşfacă, în cele din urmă, receptorul şi, ca să nu mai sune deloc, îl aşază, definitiv, pe măsuţă.
Din receptor, cu întreruperi, se aude :
— Alo !... Alo !... Aţi dat un anunţ... un anunţ ?... Răspundeţi vă rog, răspundeţi...
Andra sare într-un picior, bătîndu-mi cu pumnii „sîc!" şi-mi cîntă :

— *Ai păţit-o cu dulceaţa,*
ai păţit-o cu dulceaţa,
c-ai pătat faţa de masă,
Sîc, sîc, sîc ! Sîc, sîc, sîc !...

Îmi aduc aminte, reproşîndu-mi, că încă ieri am necăjit-o, luîndu-i mingea primită în dar de ziua ei şi i-am spart-o, jucînd fotbal cu Bibi. Aşa că nu mai pot avea dreptul să-i pretind să fie de partea mea.

Mă resemnez, îmi plec capul şi mă cobor — pentru a cîta oară ? — ca un condamnat la moarte, pe scară, către sufragerie, cu mama şi Andra în spatele meu.

TREI ZILE DE COŞMAR

Au trecut trei zile. Trei zile de coşmar.

Ce-a fost este foarte greu de închipuit şi cu atît mai greu de descris. Ne întrebam, sfîrşiţi :

— De unde atîtea bastoane ? Parcă izvorăsc ! De unde ?

Deoarece, începînd din clipa cînd mama, după ce mă judecase pentru pătarea, iremediabilă, a uneia dintre cele mai bune feţe de masă ale sale („e de olandă“, „am primit-o ca zestre de la bunica“, „n-ai grijă de nimic“, „eşti neglijent“, „nu te ţii decît de fleacuri“ etc., etc.) şi îmi dăduse voie să pun la loc receptorul, telefonul sunase ne-în-ce-tat. Neîncetat, înţelegeţi ?

La început faptul acesta mă amuzase teribil. Eram bucuros. Şi ce spun bucuros ? Fericit. Alergam sărind într-un picior. Aveam carnetul şi creionul. Însemnam ceea ce mi se dicta la telefon : Piesă rară... excepţională... comandă specială... unicat... Baston marca Valéry... Antoine... Schneider... Tornson... Argint... Argint aurit... marcat... aur... fildeş... abanos... bambus... manşon de piele de crocodil... l-a avut bunicul... străbunicul... care a fost ministru... ambasador... etc., etc. Veniţi ?... Cînd veniţi ?... Se poartă iar bastoanele ? Ah ! S-o fi reîntors moda !... Ce modă era aceea !... Ce frumos le sta bărbaţilor... Tinere... băiete... copilaşule... tu... elevule... dumneavoastră... Blocul din colţ... Casa de lîngă bodegă... Unde se vede o ceasornicărie... lîngă Complex... peste drum de cinematograf... sunaţi de două ori... ştiţi... locuim la comun şi să nu prindă de veste vecinii... sîntem certaţi... Ne întîlnim la ceas... în faţa cofetăriei... etc., etc.

Bărbaţi, femei, tineri, moşi, babe, ba poate şi copii. Asalt telefonic în toată regula.

După ce am obosit şi-am început să mă tîrăsc de la fotoliu la măsuţa pe care era instalat telefonul, mamei i s-a făcut milă. Deşi îmi închipui că aţi băgat de seamă, nu ne aproba pe unchiul şi pe mine, a început să răspundă şi ea. Şi, ca şi cum n-ar fi fost deajuns Bucureştii, ne-am pomenit că ne cheamă provincia : Ploieşti, Cluj, Giurgiu, Calafat, Iaşi, Salonta, Tîrgu Mureş, Rîmnicu-Vîlcea...

Vă rog să faceţi o singură dată în viaţă o experienţă de felul acesta. Să puneţi pe cineva de la un alt telefon să vă sune continuu. La început, ca şi pe mine, o să vă distreze. Clinchetul e vesel, amuzant. Pe urmă, vi se va naşte un fel de mică plictiseală. Plictiseala se va schimba, după foarte puţin timp, într-o iritare. Iritarea, în enervare. Enervarea va creşte. O să vă spuneţi în gînd, încercînd încă să zîmbiţi. „Hai, ajunge. Ne-am distrat de minune. Să punem punct." Numai că telefonul, nevrînd să vă priceapă şi neîncetînd să sune, zîmbetul vi se va slei încetul cu încetul. Buzele vi se vor strînge, preschimbîndu-se în două linii subţiri. O strîmbătură vă va brăzda trăsăturile feţii. Se vor ivi şi alte linii, care marchează tensiunea nervoasă, pe obraz. Pumnii vi se strîng. Daţi din picior ca un cal tînăr pus întîia oară la ham. Aţi devenit un vulcan. Vă vine să striviţi în mîini telefonul. Numai să-l faceţi să tacă. Nu e însă cu putinţă. Şi-atunci aveţi impulsul ori să-l izbiţi de pămînt şi să-l călcaţi în picioare, ori să-l azvîrliţi pe fereastră. Această din urmă soluţie parcă e mai plăcută.

Nu faceţi însă nici una nici alta, fiindcă mereu vă gîndiţi :

„Dar dacă tocmai apelul care urmează este cel important, cel pe care contăm, cel care va fi hotărîtor pentru soarta Monei ? Să mai aştept. Să mai am puţină răbdare. N-o să ţină chestia asta o mie de ani... Ce-a fost mult a trecut. A fost o furie. Trece."

Vă resemnaţi şi rămîneţi să răbdaţi mai departe.

S-a terminat şi cu mama. E epuizată. Îi dau ajutor bunica, Pepşi şi, pînă la urmă, o mobilizăm pe Andra care, deşi nu merge încă la şcoală, ştie să vorbească la telefon şi, într-o măsură oarecare, să însemne numere.

Ce bine-mi prinde acum că, la îndemnul unchiului („Să vezi cît o să-i folosească dacă începe să cunoască literele

încă înainte de a deveni școlăriță“), m-am ocupat de ea și-am învățat-o puțin să citească și puțin să scrie !

S-a isprăvit și cu bunica, Pepși și Andra. Noroc că pe la trei și jumătate (sau, mă rog, ca să mă pronunț corect și să nu existe nici o confuzie, pe la orele cincisprezece și treizeci de minute) vine tata. Unchiul are ore neregulate. Se întoarce cam între patru după-amiază și miezul nopții. (Uneori, cînd are treburi mai importante, și după miezul nopții.)

Acum sîntem toți K.O. Chipurile ni s-au făcut pămîntii. Am slăbit. Avem ochii înfundați în orbite. Sub ochi pungi vinete. Pomeții obrajilor ne-au ieșit afară.

— Am devenit fantome, exclamă mama.

— De ce ne-o fi bătut Dumnezeu așa ? se vaietă bunica.

— Prăpădul lumii ! se plînge Pepși.

— Eu nu mai pot ! miorlăie Andra.

Mama, bunica și Pepși sînt legate cu șervete ude la cap. Tata, de transpirat ce-i era părul, i se lipsește pe țeastă.

Și toți oftează în cor :

— Ufff !...

— Pentru cauzele nobile merită să suferi ! încearcă, uneori, singur, unchiul să ne ridice moralul.

Îi las, acasă să se descurce cum or ști și fug la școală, unde urma să ne întîlnim zilnic, cum am spus, pentru centralizarea informațiilor cu privire la Acțiunea „Bastonul cu mîner de argint“.

— Saluti...

— Saluti !...

Le dau raportul. Unchiul a stat iar de vorbă cu profesorul Dumitrescu, și starea Monei pare a fi staționară. Unele speranțe există, dar trebuie să avem răbdare.

— Răbdare !... Răbdare !... Atît știu dumnealor ! se supără Radu. Ochii îi scînteiază. Transpiră. I-atît de cald. Cît trebuie să mai așteptăm ?... Și voi, cu anunțul ?

Povestesc ce se întîmplă acasă și ei, în loc să ne compătimească, rîd de nu mai pot.

Bibi, cel puțin, se ține cu mîinile de burtă :

— Parcă vă văd ca niște stafii, tîrîndu-vă prin casă... Să fim realiști !...

Mă necăjesc :

— Cum, să fim realişti ?... Mai bine puneam în anunţ numărul de telefon de-acasă de la tine...
— De ce nu l-ai pus ?
— De prost. Cine-a prevăzut ce-o să fie ? Vouă ce vă pasă ? „După mine potopul", vorba lui Ludovic al paisprezecelea...
— Al cincisprezecelea...
— Mă rog, dacă-ţi face plăcere, fie şi-al cincisprezecelea. Ne-am luat după vorbele unui bătrîn, care nu-şi mai aduce aminte, cum zice unchiul...
— Cine n-are un bătrîn să-şi cumpere...
— Tu atîta ştii, să rîzi.
— Lăsaţi discuţia asta, se vîră între noi Laura.
— Să fim realişti, zice Bibi. Tu ce vrei ?
— Să ne-ntoarcem la ce ne interesează !...
— Întooooarci-ti !... Întoooarci-ti !... cîntă Bibi, cu un uşor accent rusesc, imitînd-o, ce e drept, admirabil, pe o cîntăreaţă de muzică uşoară, care tocmai terminase să cînte la radio.
— Nu eşti serios deloc ! îl apostrofează Radu.
— Mă, eminenţă ?... Mă, cenuşă, iar te bagi ? îi răspunde Bibi.
Discuţia ameninţa să degenereze.
— Ştiţi ce ? Mai bine spune-ne, Sandule, cîte adrese pentru bastoane cu mîner de argint ai însemnat ? mă întreabă Maia.
— Vreo patruzeci... poate cincizeci... Dar nu i-am însemnat pe toţi... Unii au bastoane aiurea... nu ce-avem noi nevoie...
— Şi telefoanele continuă să curgă ?...
— Nici gînd să se termine... Am primit şi-un telefon de la miliţie...
— De ce ?... Pentru ce ? sar toţi.
— Ne-au avertizat să nu cumpărăm un baston cu mîner de aur, care are ca semn de marcaj un leu...
— Un leu ?... Leu de cumpărat, ban ?...
— Nu, leu care rage şi mănîncă oameni.
— Din ăla din Africa...
— Din ăla...
— Nu mai spune...
— Ziceau că ar fi un baston de mare valoare...
— Iar de mare valoare ?
— Şi-a fost furat...

— Ia uitaţi-vă ce întîmplare, ciripeşte Sonia, frămîntîndu-se ca o furnică după ce a descoperit ceva de mîncare.

— Voi ce-aţi mai aflat ?

Bibi s-a ridicat în mîini şi de-acolo mă priveşte, ca dintr-o oglindă răsturnată :

— O mulţime de lucruri...

— Povestiţi.

Începe Done :

— Pe unii copii nu i-au primit în casele unde au încercat să intre...

— Pe alţii i-au primit, dar ce-au găsit acolo...

Liviu rîde :

— Măciuci... ghioage... cum purtau ăia-n filmul Mihai Viteazul... îi ştiţi ?...

— O bătrînă i-a adus lui Nicu o suliţă... o avea de la teatru, explică doct, ca întotdeauna, Radu... Cine ştie cum o fi „capturat-o"...

Laura, bondoaca, sare pe-o bancă şi bate din palme :

— Şi Done a avut parte de-un baston înalt... pînă la gît...

— Pînă la gîtul lui, sau al tău ? o ironizează Maia.

Laura îi aruncă o privire piezişă. Nimic n-o supără mai rău decît iluziile directe la scurtimea ei. Dar trece peste asta şi-şi continuă ideea :

— ...un baston de mitropolit... cu-o măciulie mare în vîrf şi gros, uite-aşa, îşi arată piciorul...

— Şi voi, tu şi cu unchi-tău, cînd vă duceţi să vedeţi bastoanele ? vrea să afle Liviu.

— Cînd s-o termina nebunia asta de la telefon... Unchiul selectează lista. N-o să ne putem duce la toate...

— Am citit că lui unchi-tău i s-a publicat o lucrare în nu ştiu ce ţară...

— În Italia, deşteptule !

— Deştept eşti tu, putea să fie şi-n altă parte... Da' ce scriu ăia de el, măi, se miră Liviu. Cică e un renumit specialist.

— Păi e.

— E !

— Să vedem ce face acum cu bastoanele. Cum le-o alege ? La asta să-l vedem cît e de savant ! zice Bibi.

— Te duci la unchi-tău ?

Dau din cap afirmativ.

— Ia-mă şi pe mine !

— Nu, că-l deranjăm amîndoi.
— Te-aştept în Cişmigiu.
— Va bene!
Ca să ajungi din strada Traian, unde e şcoala noastră generală, la liceul unde-şi are unchiul cabinetul, trebuie să iei de la staţia Ţepeş-Vodă un troleibuz, care te plimbă prin faţa Foişorului de foc (turnul de unde se observau pe vremuri — cînd fostele case de lemn ale oraşului se aprindeau cu mare uşurinţă — incendiile ; astăzi „Muzeul pompierilor") să străbaţi una din principalele artere ale oraşului şi să poposeşti lîngă Cişmigiu.
Acolo — cu ferestrele a două laturi din cladire deschise către verdeaţa, mireasma, culorile şi răcoarea grădinii Cişmigiu, către larma şi veselia copiilor şi tinerilor ce se plimbă pe aleiele sale umbroase — se găseşte liceul.
Aici, unde au învăţat şi au predat personalităţi cu nume de asemenea dintre cele mai ilustre ale ţării, predă şi unchiul.
Portarul, nea Mitrică, voinic cît un munte, stă în prag :
— Pe cine căutaţi ?
(El ştie bine pe cine caut, dar face asta numai aşa, de banc).
— Pe unchiul !
— Lucrează... Nu primeşte pe nimeni...
— Nici pe mine ?...
— Pe nimeni.
Mă străbate un gînd :
— L-a mai căutat cineva ?
— O tînără profesoară de Română, Munteanu...
— Comandanta noastră... Afrodita, îmi şopteşte la ureche Bibi.
— Şi-a dat ordin unchiul, aşa ?
— Precum ai auzit !...
— Lasă, mă, lasă ! îmi dă Bibi un ghiont cu cotul în şale. Dacă nea Mitrică spune...
Am înţeles. Plecăm încet, ca şi cum n-am avea nici o grabă, spre poarta mare a Cişmigiului. De-acolo fugim către gardul din fund al şcolii unde, în reţeaua de sîrmă, cineva a lărgit o breşă. Ajutat de Bibi, mă strecor dincolo. O iau pe uşa din spate. Trec pe la garaj, ateliere. Urc către laboratoare. Ajung la cabinete. Uite şi cabinetul de istorie. Unchiul lucrează, cu o mulţime de cărţi şi planşe deschise în faţă.

— Nu te-ai lăsat !

Tac.

— Vreau să răsuflu puţin. Mîine începem să vizităm pe cei care vînd bastoane...

— Începem să le vedem ?

Vreau să mai spun ceva. La uşă însă : cioc-cioc-cioc.

— Intră !

O tînără, împurpurată, îmbrăcată într-o rochiţă verde, îşi face apariţia în cabinet.

— Ce doreşti ?

— Să mă iertaţi... (fata se bîlbîie) am auzit că dumneavoastră căutaţi un baston cu mîner de argint...

— De unde ştii ?

— Am citit în ziar. Vă cunosc numărul de telefon. Şi tata are unul... Zicea că vi l-ar... dacă nu v-aţi supăra !... vi l-ar face cadou...

— Am cumpărat, domnişoară, răspunse destul de aspru unchiul.

Fata iese o clipă pe uşă, apoi îşi vîră înapoi capul :

— Mă iertaţi, veniţi cu noi, absolventele, în excursie la mare ?...

— Nu !

— Vin şi Zorica, şi Beti, şi Dafne, toate fostele dumneavoastră eleve. Şi tare ne-ar fi plăcut să ne povestiţi, la mare, despre... sirene...

Pe obrazul delicat al fetei s-a aşternut un surîs, care aci pare şăgalnic, aci uşor ironic.

— Eu ?... Vouă ?... Despre sirene ?...

— Despre sirene ! Ştim că aţi prezentat în străinătate o comunicare pe această temă... a evoluţiei mitului sirenelor.

Unchiul tuşeşte. Îşi mîngîie bărbuţa.

— Te rog, domnişoară ! Să lăsăm asta pe altă dată...

Fata, roşie toată la faţă, îşi retrage capul şi, de afară, se aud nişte chicoteli.

Unchiului i-a pierit încruntarea. Priveşte zîmbind după fată.

Din grădină, aud fluieratul lui Bibi. De trei ori scurt şi de trei ori lung. Asta, potrivit înţelegerii, înseamnă : Ce faci ? Nu cobori ?

— Cine-i păsărica aia ? Bibi ? ghiceşte unchiul.

— Bibi, admit, neavînd încotro.

— Pofteşte-l şi pe el sus. Uite, dă-i biletul ăsta lui nea Mitrică, să-l lase să intre. Să stăm împreună de vorbă şi să punem ţara la cale... Să stabilim o ordine de bătaie pentru mîine...

— Îl luăm şi pe Bibi cu noi ?

— Îl luăm !...

Îmi vine să sar în sus de bucurie.

Alerg pe scări, îi întind, triumfător, biletul de intrare lui nea Mitrică. Acesta mă priveşte stupefiat. Pe urmă îl strig pe prietenul meu cel mai bun cît mă ţin băierile :

— Bibi !... Vino mă-ncoace !... N-auzi ? Te cheamă sus unchiul !...

TÎNĂRUL CU OCHELARI NEGRI

Stau lungit în pat. Luminile s-au stins şi toţi ai casei, istoviţi, s-au culcat.

Luna pîlpîie, palidă, printre ramurile salcîmului de la fereastră. Cineva cîntă, undeva, pe-o stradă învecinată, dintr-o armonică, şi nu pot adormi.

Prin minte îmi trec nenumăratele case vizitate şi nenumăraţii oameni pe care i-am văzut în cursul zilei de ieri. Unii, „specimene rare" (vorba unchiului), mai rare ca bastoanele cu mîner de argint ! „Faună" — le-a zis în ocară Bibi, imitînd tot o expresie a unchiului. Ce mai, un anunţ ca al nostru nu putea să nu ne aducă surprize de tot felul !

Dintre „specimene", la început, îl văd pe bătrînul cu monoclu, îmbrăcat într-un halat albastru, lung, de mătase, cam ros, plimbîndu-se prin mijlocul mobilelor sale „fastuoase" (vorba-i a unchiului), instalate însă deasupra a patru etaje ale unui bloc, într-un pod. Un pod adevărat.

— Ehei ! Cine-am fost eu pe vremuri, domnule : conac, trăsură, cai...

— Iarna cu ce vă-ncălziţi ? schimbă vorba unchiul.

— Cu imaginile trecutului, domnule ! răspunde, cu un gest teatral şi graseind, monoclatul. Şi tatăl meu şi eu am trăit pe picior mare... Ce timpuri au fost acelea, domnule ! Ce timpuri !

— Au fost, pentru dumneavoastră... nu se poate abţine unchiul.

— Vă-nchipuiţi ce imagini păstrez ? Acelea mă-ncălzesc ! Şi, pe lîngă ele... mai am şi-o sobiţă electrică, pe care o ţin ascunsă aici... de teama vreunei vizite inopinate a pompierilor !

Ascunsă în spatele unui fotoliu cu spătar îmbrăcat şi el în mătase, se vede soba electrică.

— Aha ! bagă numaidecît de seamă Bibi. Şi firul este vîrît pe sub covor...

— Pe sub covor, recunoaşte gazda. Mai bine nu-l vedeai...

— Şi nu doriţi să vă mutaţi ? îl întreabă unchiul.

— Sub nici un motiv, răspunde monoclatul. Aş putea, dar nu vreau. Blocul a fost al meu.

— Aha ! face iar Bibi, surîzînd ironic. Vreţi să rămîneţi... deasupra lui ! La mare altitudine ?... Ca într-un balon... sau şi mai bine-zis, într-un LEMM, ori într-un modul... suspendat...

— Nu ştiu ce tot spui acolo, tinere, însă, oarecum, ai ghicit. Vreau să rămîn aici, asta-i.

— Dar bastonul ? revine unchiul la ce ne interesează.

Dintr-un garderob, monoclatul scoate un baston cu mîner de argint şi îl ridică în lumina lustrei agăţată de tavanul podului, aprinsă cu toate becurile ziua în amiaza mare. Becurile, printre ţurţurii de cristal ai lustrei, strălucesc orbitor.

— Bastonul acesta, domnule, este un dar de pe timpuri din partea unei foste personalităţi de stat, de undeva, din străinătate... Am fost acolo... Ei, ce să mai vorbim... Aşa încît, înţelegeţi... Dar sînt silit să mă despart de el... dacă (înghite în sec)... dacă, bineînţeles, veţi avea suma... necesară să mi-l plătiţi... la valoarea lui... adică dacă dispuneţi destul...

— A pus chestiunea de-ncredere, adică realist, îmi şopteşte Bibi.

Mînerul bastonului de argint aurit, cu încrustaţii din platină în cercul unde începe să îmbrace lemnul, scînteiază, într-adevăr, fascinant.

Bibi, unchiul şi cu mine schimbăm cîte-o privire.

— Bineînţeles, dacă... repetă bătrînul, tuşind plictisit, dispuneţi, aşa cum am mai spus...

Atîta că unchiul nu se lasă copleşit nici de reclama monoclatului, nici de frumuseţea bastonului dăruit unei persoane „de pe timpuri", care a fost „cineva", într-o lume care... ci îl ia în mînă, îl cîntăreşte în palmă, îi desface mînerul, se uită atent şi i-l dă proprietarului său înapoi.

— Este o piesă rară, cu totul rară, continuă monoclatul, mîngîindu-l patern de la un cap la altul. Şi mă despart cu tristeţe de el...

— Nu este nevoie să vă despărţiţi, spune unchiul. Pentru că nu-l cumpărăm ! Căutăm un alt baston... mai preţios decît acesta...

— Mai preţios decît acesta nu poate fi, se indignează monoclatul.

— Pentru dumneavoastră nu, însă pentru noi, da !

— Mă rog, dă din umeri, sfidător şi dispreţuitor, domnul. Pe-acolo e ieşirea !...

Se întoarce. Se aşază în fotoliu, îşi aprinde o ţigară puturoasă de foi şi nu se mai osteneşte să ne conducă la ieşire.

Apoi ne-am oprit la o casă modestă, cu un cerdac încărcat de ghivece cu flori, mai ales muşcate, unde o femeie cu părul lins, strîns bătrîneşte într-un coc, ne întinde, cu mîini tremurătoare, un baston :

— A fost al bărbatului meu. A murit în război...

— Şi de ce-l vindeţi ?

— Sînt singură... nu mai am pe nimeni... Bătrîna îşi şterge, cu batista la fel de albă ca părul, o lacrimă discretă. Toţi ai mei au plecat... Şi fiul... la fel, în război... Mă apropii şi eu... şi eu... de sfîrşit... încep să dau tot. Să nu rămînă, de pe urma mea, lucruri care să-i încurce pe alţii... şi să fie aruncate apoi la gunoi... Deşi... deşi... pentru mine bastonul acesta înseamnă... atîtea... atîtea amintiri...

— Dumneavoastră nu vindeţi decît bastonul, îi spune bătrînei unchiul, amintirile vă rămîn... Din păcate, nu-i bastonul care ne trebuie...

Bătrîna ne conduce, sfioasă, pînă la portiţă.

Şi iată-ne în faţa unei alte căsuţe, de la marginea oraşului, unde un bărbat tuciuriu, de-o vîrstă nesigură, dar care cred că este mai tînăr decît arată, îmbrăcat în nişte pantaloni peticiţi şi-o cămaşă murdară, cositoreşte o căldare în mijlocul unui puhoi de ţînci.

Alături are un toiag, al cărui mîner e învelit într-o bucată de tablă (cositorită, susţine unchiul).

— E din argint curat, mă jur !... Păi dacă-ţi spun... Il am de la un frate al meu, lăutar. Da' ce lăutar ! Luaţi-l, zău... Aşa baston cu mîneru' de argint nu mai găsiţi.

Automobilul sfîrîie pe şosea. Am ajuns pe Bulevardul General Magheru. Parcăm maşina în apropiere de restaurantul şi bazinul de înot Lido.

Aici avem o nouă întîlnire. O tinerică drăguţă, care seamănă cu domnişoara „Bună dimineaţa" de la noi din bloc, căţărată pe nişte tocuri de sticlă, de mă şi mir cum se ţine pe ele, cu un buchețel de flori în mînă (acesta este semnul de recunoaştere) ne iese înainte. (Unchiul are şi el, ca semn de recunoaştere, bărbuţa şi floarea de la butonieră.)

— Dumneavoastră sînteţi ?

— Noi.

— Bastonul, începe să spună ea... nu vă interesează de unde-l am... Este o marcă străină ! Şi dă-i, şi dă-i, şi dă-i — îi face reclamă.

— Antoine, confirmă unchiul.

— Original ! Aşa mi s-a dat asigurarea. Şi-argintu' e marcat...

— Marcat, recunoaşte unchiul, dar nu este bastonul care ne trebuie.

Nu după mult, sîntem în locuinţa unei cucoane grase, cu părul albăstrui, buclat, îmbrăcată într-un capot mov, sclipitor, elegant.

— Ştiţi, eu sînt o maaare iubitoare de artă, ne demonstrează ea apăsînd adînc şi lung pe cuvîntul *mare*, ca pe-o pedală. Şi tot ce vedeţi aici (ne-arată cu un gest larg covoarele scumpe persane de pe jos, de pe divane şi de pe pereţi, tablourile, statuetele, o cutie lăcuită plină cu monede de argint vechi şi o alta cu bibelouri) a fost adunat de mine cu preţul unor grele sacrificii...

— Aveţi puţintică răbdare !... Dumneavoastră... sînteţi muzeu ? o întreabă făcînd pe naivul Bibi şi uitîndu-se, admirativ, prin încăperi.

Aceasta se face că nu-l aude.

— Uitaţi-vă, bastonul !... E cumpărat în Anglia. Acolo şi-a făcut studiile prietenul meu. Nu ieşea niciodată la plimbare fără el. Dispune şi de mînere suplimentare. Pot fi schimbate, aşa încît să daţi impresia că vă plimbaţi, de

fiecare dată, cu un alt baston !... Îl aveți pe acesta rotund, pe cestălalt, în unghi drept, și pe cel de-al treilea cu măciulie. O măciulie splendidă !

Unchiul le deșurubează pe toate. O privește pe doamna care se leagănă pe șoldurile rotunde :

— Altceva nu aveți ?

— Altceva... am monede vechi, bibelouri, tablouri, statuete, covoare ! Nu vreți să cumpărați ?... Să v-arăt !

— De alt baston vă-ntreb...

— Aș putea să vă vînd un apartament... Două intrări separate. Ultracentral. Cu gaze. Mai bun decît astea de-acum...

— Noi într-unul din acestea locuim și ne simțim foarte bine...

— Mă rog !

A venit și cafeaua, adusă de o fată cu-o rochiță scurtă, scurtă (mai scurtă nu se poate), care-i zîmbește șăgalnic unchiului.

— Cafea nu bem, o informează pe doamna, stînjenit, unchiul. Băieții nici atît...

— Sînteți profesor, gîlgîie mai departe vocea gazdei. Și rîde. Și rîde. Sînteți însurat ? Nu ? Păcat ! A ! Cunosc eu o domnișoară. Ce mai partidă, domnule profesor ! Eu am să v-aduc norocul...

Mă plec spre urechea lui Bibi :

— Aci i-aci !

Dar Bibi n-aude. Doamna are și-un papagal legat cu un lănțug subțire, pe-un fel de picior înalt, de lemn, cu trei ramuri.

— Vorbești ?... Nu vorbești ?... îl întreabă Bibi pe papagal. Cum te cheamă, drăguțule ?

— Coco, îi răspunde doamna, pițigăindu-se, în locul păsării. Îți place numele ?

— Original, foarte original, zice nebunul de Bibi.

Papagalul, cu penele vopsite în toate culorile curcubeului, își întoarce un ochi gălbui, caraghios, către Bibi și țipă răgușit :

— Coco !... Coco !...

Bibi se răsucește pe-un picior și se strîmbă la el :

— Coco, zici ? Coco ? Coco și mai cum ?

— Și el e de vînzare ! ne informează doamna.

— Coco !... Coco ! se chinuiește sărmanul papagal prizonier să se repete, sărind de pe-o cracă pe alta și zăngănindu-și lanțul.

— Uitați-o pe domnișoara despre care v-am vorbit, urmează stăpîna papagalului, scoțînd o fotografie dintr-un album și arătîndu-i-o unchiului.

— Fii atent ! Nu-l slăbește deloc pe unchiu'... îi șoptesc iar lui Bibi. Numai că nu se prinde... Pe unchiul nu-l poate duce nimeni de nas...

— Să fim realiști !... Asta n-o poate ști nimeni ! îmi răspunde Bibi.

— Într-o zi, cînd doriți, îmi dați un telefon... zîmbește îmbietor doamna.

Ieșim afară, după ce Bibi îi mai trimite cîteva bezele entuziaste lui Coco și ne repezim, din nou, în mașină.

— Ce faună ! Ce faună ! mormăie unchiul.

Alte case, alți oameni. Uneori îmi vine să rîd. Alteori mă întristez.

...Apoi, colecționarul de bastoane. Rasteluri, pe trei rînduri, de-a lungul și pe toată înălțimea pereților a două camere. Bastoanele pe categorii. Subțiri, groase. Cu mînere rotunde, drepte, măciulii mici, măciulii mari. Pe culori. Pe materiale din care au fost confecționate mînerele : de fildeș, os, argint, lemn.

Unchiul le cercetează pe cele cu mînere de argint. Oftează, obosit. Nici unul, după aproape două ore de investigație, nu corespunde cu acela pe care-l căutăm.

Stăpînul colecției, un bărbat spîn, cu pantaloni bufanți, profită de ocazie ca să ne arate și o colecție de lulele: unele mici, olandeze, din spumă de mare, altele germane, cu capace de metal, englezești, norvegiene, din America Latină, Canada, Australia, Noua Zeelandă, tătărăști — din pămînt ars, narghilele turcești, iraniene și multe altele.

— Și asta-i o păsărică ! rîde Bibi.

...Grădini colorate, desenate într-o minunată geometrie, lacuri dinspre care vin adieri răcoroase, blocuri monumentale, moderne, zîmbitoare. Sîntem într-unul din noile cartiere. Un bulevard mare, și, în sfîrșit, aleea ! Aleea Mimozelor. Coborîm din mașină. Scot foaia cu însemnări. Citesc: Nr. 44, Bl. 13, OD 21, Sc. 3, et. 5, ap. 26.

— Secretul cifrului ! face haz Bibi.

Cu ajutorul unei factorițe poștale, tinerele, cochețele, cu ochi jucăuși, care tropăie ca un căluț în buiestru, zîmbindu-i unchiului, dîndu-i ademenitor și lămuriri suplimentare de care n-avem nevoie, izbutim să descoperim apartamentul.

La ușă, trei perechi de pantofi de copii, frumos orînduite, după mărime, pe un covoraș albastru.

Îmi amintesc că vocea pe care o auzisem la telefon fusese a unei fetițe :

„Vă rugăm póftiți pînă la orele 11. Este vorba de o surpriză. Ce fel de surpriză ? O să aflați !...“

Surpriza nu era pentru noi.

Fetița, de vreo doisprezece ani, care ne deschisese ușa, întrerupîndu-se din țesutul unei monograme pe o batistă, și cei doi băiețel, unul de vreo cinci și altul de vreo opt ani, care lucrau ceva la traforaj, ne-au explicat :

— Peste cîteva zile va fi aniversarea căsătoriei părinților noștri.

— Și dînșilor vreți să le pregătiți surpriza ? s-a dumerit imediat unchiul, privind cu interes monograma aproape terminată și ceea ce meștereau cu uneltele lor de traforaj băieții.

— A ! Asta nu-i totul, i-a răspuns fetița. Părinții noștri sînt studenți. De fapt, a ținut ea să pună lucrurile la punct, în fața expresiilor noastre intrigate, lucrează amîndoi la I.T.B.

— Și amîndoi sînt studenți... la fără frecvență... a completat cel mare.

— Foarte... foarte frumos, s-a bucurat unchiul, înconjurînd, încîntat, cu privirea, încăperea luminoasă, curată și îngrijită ca un pahar proaspăt spălat și șters de-o gospodină vrednică.

— Să fim realiști, a sărit Bibi. Ce legătură poate să aibă surpriza pe care le-o pregătiți părinților voștri cu bastonul pe care-l căutăm noi ?

— O să vedeți că are ! Mai zilele trecute, ne-a povestit fetița, am auzit-o pe mămica spunîndu-i tăticului că tare și-ar dori o carte... Știți, dînșii își cumpără la fiecare chenzină cîteva cărți !...

— Şi ce carte-şi dorea ?...

Băieţelul cel mic şi-a întins mînuţele în dreapta şi-n stînga, cît a putut mai mult :

— O carte mare... mare...

Fetiţa, văzîndu-i gestul, a început să rîdă.

— Aşa e, o carte mare. Istoria generală a ştiinţei... Uitaţi-vă, am notat de pe carnetul mămichii. Şi fetiţa a scos o hîrtiuţă de pe care a citit : Istoria generală a ştiinţei, publicată sub conducerea lui René Taton. Editura Ştiinţifică.

— Bine, bine, am intervenit eu, ţinîndu-i isonul lui Bibi şi cu gîndul să scurtăm discuţia. Cartea este carte şi bastonul...

— ...baston, mi-a făcut cu ochiul Bibi.

— Adevărat, a recunoscut fetiţa. Numai că noi avem un asemenea baston cum căutaţi dumneavoastră...

— Un baston cu mîner de argint ?

Băiatul cel mărişor a alergat în odaia de-alături şi s-a întors cu un baston, avînd în vîrf o măciulie rotundă.

— L-a cîştigat, cînd era tînăr, bunicul, la o tombolă, ne-a lămurit fetiţa, dar niciodată nu l-a folosit.

— Bunicul nu mai trăieşte ?

— Nu. Nici bunica. Noi ne jucăm mereu cu bastonul. Ştiţi, facem scrimă — ne spune băieţelul cel mare — şi mămica zice c-o să-l dea de aici, să nu ne scoatem ochii cu el.

— Hm... hm... face unchiul, cercetînd bastonul. Dar cum aţi aflat despre anunţ ?

— Citiţi cumva rubricile despre Vînzări-Cumpărări ? a rîs ironic Bibi.

— Nu, ne-a răspuns fetiţa. Aşa ceva nu ne interesează, dar să vedeţi, şedeam mai alaltăieri, în parc, pe o bancă, alături de o doamnă. Dînsa-i citea alteia, mai în vîrstă, care-şi uitase acasă ochelarii, această rubrică. Deodată, am auzit că... se caută un baston cu mîner de argint. Şi-ndată mi-a venit ideea. Am rugat-o să-mi dea şi mie numărul dumneavoastră de telefon.

— Ca să vindeţi bastonul.

— Chiar aşa ! îl aprobă fetiţa.

— De ce ?

Fetița se codește cîteva clipe, în timp ce frații ei își dau coate și-și șoptesc nu știu ce la ureche.

— Vrem să le facem cadou de ziua lor cartea pe care și-o doresc... spune ea, în sfîrșit. M-am înțeles cu frățiorii mei și v-am telefont, rugîndu-vă să poftiți...

— Și de ce numai pînă la orele 11 ?

— Pentru că, pe urmă, vine sora mămichii, care ne gătește. Și vrem să păstrăm taina. Să nu afle nici dînsa. Chiar lucrurile acestea pe care vedeți că le pregătim ca daruri pentru părinți, ne-a arătat fetița monograma și bucățelele de scînduri tăiate la traforaj, le facem tot în taină. Cînd vine mătușa le-ascundem.

Unchiul, așezat pe un scaun, îi mîngîie fetiței de lîngă el părul bălai împletit în codițe :

— Știți ce ? întreabă el.

— Ce ? vrea să știe exact băiețelul cel mic.

— Bastonul acesta nu este acela de care avem nevoie !

— Nu ? se retrag, dezamăgiți, copiii.

— Ne trebuie altul, nu cu măciulie, ci așa, le desenează Bibi, cu degetul prin aer, mînerul unui baston.

Băiețelului cel mic aproape îi vine să plîngă.

— Însă, continuă unchiul, eu am, din întîmplare, în bibliotecă, două exemplare din cartea care vă trebuie. Unul vi-l fac vouă cadou, și voi...

Puteai să crezi că a avut loc un cutremur. Tustrei copii îl îmbrățișau care mai de care pe unchiul și nu știau cum să-i mai mulțumească :

— Și cînd putem să venim s-o luăm ? Cînd ?...

— Mîine vom trece din nou cu mașina, să v-o lăsăm, promite unchiul solemn. Și, neapărat, pînă la 11, pînă nu sosește mătușa...-ca să păstrăm taina...

— Da, da, da !...

Fericirea le inundase obrajii și le dăduse o strălucire nouă.

Ne-am întors în stradă. Unchiul, bombîndu-și pieptul, a răsuflat adînc :

— Ce aer bun și curat e pe-aici !... Întîlnirea cu copiii aceștia mi-a făcut o adevărată plăcere...

— Mai ales, am reflectat eu cu glas tare, după vizitarea atîtor indivizi...

Ce aer stătut era în casele acelea !... Mă gîndesc, mai ales, la monoclatul din pod, la doamna cu papagalul, la...

Ne urcaserăm înapoi în maşină. Factoriţa de-adineauri tocmai coborîse dintr-un bloc vecin. Ne-a zîmbit (mai ales unchiului), ne-a făcut semn cu mîna (în direcţia lui) şi ne-a urat :

— Mergeţi cu bine şi mai poftiţi pe la noi...

— Mai poftim !... Mai poftim !...

— Vă daţi seama, ne-a explicat pe drum unchiul, că astăzi, bastoane pretenţioase, cu mîner de argint, de fildeş sau aur, cum se purtau pe vremuri în lumea celor avuţi, nu se mai pot găsi — desigur, cu anumite excepţii care confirmă regula — decît tocmai în mediul pe care aţi putut să-l cunoaşteţi cu prilejul acestei scurte incursiuni... şi mai ales la indivizi de-aceştia care... oricum... au devenit rarităţi...

Am ajuns în cartierul magazinelor Consignaţia. Oprim maşina în locul indicat de parcare şi ne îndreptăm spre prima prăvălie, unde se vînd felurite obiecte de purtare, mănuşi, poşete, portvizite, umbrele.

— Aici trebuie să fie !...

— Bastoane nu se găsesc aici ! Acolo ! ne îndrumă o tînără spre alt magazin din apropiere.

Cetăţeni care oferă bastoane. Cîţiva bătrîni, cîteva cucoane fandosite, ca alea de le mai vezi pe scenă, în piesele lui Caragiale, cîţiva tineri pletoşi.

— Or fi scăpat de la Zoo-Băneasa — îmi dă Bibi cu cotul.

Intrăm în magazin. Într-un colţ, vreo sută de bastoane îşi aşteaptă, cuminţi, clienţii.

— Putem să le privim ?

— Cum să nu !... Cum să nu !... Nu ştim ce-o fi cu invazia asta de bastoane ! se miră vînzătorul. Este drept că oamenii sînt buni-bucuroşi să scape de ele. Dar ce i-o fi găsit pe toţi să vină şi să ni le depună tocmai acum, cînd, pînă azi, numai foarte rar ni s-a oferit aşa ceva spre vînzare. Zău că nu pot pricepe...

Zîmbim enigmatic, în timp ce de la biroul de cumpărări un alt vînzător aduce un nou braţ de bastoane.

— Şi s-a vîndut vreunul ? doreşte să afle unchiul.

— Toate bastoanele cu mînere de argint în formă de sirenă ! Şi numai două sau trei din celelalte...

Deschidem toţi trei gura şi rămînem aşa.

— Toate bastoanele cu mînere de argint în formă de sirenă ? Cine le-a cumpărat ?

— Un tînăr colecţionar !...

Sărim tustrei, ca arşi :

— Şi noi cunoaştem unul !

— Da' nu e tînăr...

— Unde stă tînărul colecţionar ?

— Nu v-a lăsat adresa ?

— Nu ştiţi cum se numeşte ?

În faţa avalanşei de întrebări, vînzătorul îşi ridică mîinile, de parcă ar fi gata să se predea :

— N-am habar cine e şi nu ştiu cum se numeşte. Dintr-o discuţie pe care a avut-o, aici, în magazin, cu conducătorul taxiului pe care-l angajase, am înţeles atîta : că locuieşte într-o comună... Frumoasa...

— Alte detalii nu mai cunoaşteţi ?

— Altceva nimic. Adică nu. Tînărul m-a rugat să-i păstrez toate bastoanele cu mînere de argint în formă de sirenă, ce se vor mai ivi spre vînzare.

— Şi asta ca să le cumpere el ?

— Întocmai ! Aţi ghicit.

— Cum arată tînărul colecţionar de bastoane n-aţi putea să ne spuneţi ? întreabă, neliniştit, unchiul.

— Cum să arate ? Aşa, cu umeri largi. Elegant. Poartă ochelari negri... Uitaţi-vă !... Uitaţi-vă !... Tocmai vine-ncoa. Îl puteţi cunoaşte şi puteţi sta de vorbă cu dînsul personal.

Ne întoarcem încotro arăta cu degetul vînzătorul. Şi, prin vitrina largă a magazinului, îl vedem exact aşa cum ne fusese descris. Foarte elegant, cu o pălărie de pai trasă pe frunte şi purtînd ochelari negri.

Se uita spre magazin ţintă. Cînd ne-a văzut, s-a întors cu spatele şi-a dispărut în mulţime.

— După el ! a rostit unchiul şi, sub privirile uimite ale vînzătorului, ne-am repezit tustrei în stradă.

Am luat-o într-o parte, am luat-o în alta, am răscolit toate magazinele din cartierul Consignaţiei, însă pe tînărul cu ochelari negri nu l-am mai putut regăsi.

„Alea jacta est !" * a exclamat în balcon unchiul, în timp ce jos, sub privirile uimite ale vecinilor şi ale trecătorilor de pe Strada Vişinilor, senzaţionalul echipaj se pregătea de plecare.

Deoarece însă cititorii nu au de unde şti cum s-a ajuns aici, le cer îngăduinţa să fac o scurtă recapitulare a celor petrecute în ultimele zile.

În dimineaţa următoare, după ce l-am zărit, prin geamul vitrinei magazinului Consignaţia, pe tînărul cu ochelari negri, încă din zori telefonul a reînceput să sune.

Ca un resort, într-atîta îmi intrase în reflex deprinderea de a răspunde, aşa cum eram cu cearşeaful pe mine, în chip de statuie romană, m-am azvîrlit din pat, dîndumă de-a berbeleacul şi, fiindcă mă izbisem de masă, m-am tîrît în genunchi pînă la telefon. Am întins mîna, dar tata, care tocmai se pregătea să plece la uzină, din numai doi paşi a fost şi el acolo. Şi-a pus palma pe aparat, acoperindu-l în întregime. Şi are tata o palmă mare... şi grea ! De două ori, în urma unor năzdrăvănii ale mele, am avut prilejul să-i fac cunoştinţă, pe partea mai cărnoasă a trupului, deşi diriginta noastră afirmă că, potrivit pedagogiei moderne, felul acesta de-a completa educaţia copiilor n-ar fi tocmai recomandat. I-am împărtăşit părerea aceasta a dirigintei şi tatii, însă el mi-a răspuns că nu o fi recomandabil, dar sînt împrejurări cînd, acasă, se confirmă proverbul că „bătaia este ruptă din rai" şi să am încredere în el, fiindcă ştie foarte bine ce face. De altfel, ca să fiu sincer de tot, sînt dator să mărturisesc (numai între noi !) că tata... are întrucîtva dreptate. M-am convins din proprie experienţă...

Şi-aşa cum vă spuneam, tata şi-a aşezat palma pe aparat :

— Ajunge ! Şi, cînd a pronunţat cuvîntul „ajunge", am înţeles că nu mai există nici un drept de apel. Dacă

* După ce unchiul a rostit aceste cuvinte, l-am întrebat ce înseamnă. Răspunsul a sunat că „Zarul a fost aruncat !" în limba latină. Expresia a fost a lui Cezar, în clipa cînd s-a decis, împotriva voinţei senatului, să treacă rîul Rubiconul şi să se îndrepte cu o parte a armatei sale spre Roma.

mai continuă povestea, ne pierdem minţile. Din clipa asta, oricui mai telefonează ca să ofere bastoane, i se răspunde că „s-a cumpărat". Nu mă interesează nimic. Nu vreau să mai ştiu nimic. S-a ter-mi-nat !

Unchiul, care se sculase şi el şi se ducea la baie, l-a privit lung pe tata şi a fost de acord. Ceilalţi din casă n-au avut nici o obiecţie. Eu singur aş fi avut, însă, aflîndu-mă în absolută minoritate, am renunţat la ea, supunîndu-mă.

Ca un făcut, tocmai atunci a sunat din nou telefonul. Am înhăţat receptorul şi. fără să mai ascult ce voia să spună persoana de la celălalt cap al firului, am anunţat-o :

— S-a cumpărat baston cu mîner de argint !

— S-a cumpărat ? a oftat persoana (o voce feminină). Aveam un baston cu totul şi cu totul excepţional.

— Antoine ? nu m-am putut stăpîni.

— Nu. Tornson.

— Tornson am cumpărat.

— Cu mîner sculptat ?...

— Sculptat !

— Cu cît l-aţi cumpărat, dacă nu vă supăraţi ?

Intrasem în încurcătură.

— Cu-o mie de lei !

— Eu vi-l dădeam mai ieftin ! Ieftin de tot. Vocea s-a transformat în şoaptă : Aproape gratuit...

Tac. Nu ştiu ce să spun. Pe de o parte, auzi, aproape gratuit, pe de alta, interdicţia tatii. Pînă la urmă, interdicţia tatii este mai puternică.

— Iar mînerul bastonului — continuă tot încet, persuasiv, vocea — o reprezintă pe mica sirenă a lui Andersen, înotînd in valuri... Tac şi eu. Tace şi vocea. Pauză destul de lungă. Pe urmă : Este superb... Nu pot vorbi şi cu altcineva ?...

Tata se îmbrăca muşcîndu-şi buzele ; eu ştiu ce înseamnă asta. Încît am răspuns fără alte comentarii :

— Am cumpărat baston şi altul nu ne mai trebuie.

— Îmi pare rău. Scuzaţi-mă ! Bună ziua !

— Bună ziua !

S-a auzit declicul.

— Ce tot spunea cucoana de la telefon ? Că o femeie mi s-a părut că era, după voce ! n-are de lucru mama să întrebe.

— Spunea că ne-ar fi vîndut ieftin de tot... aproape gratis... un baston Tornson. Și mînerul bastonului, sculptat, o reprezintă pe mica sirenă din povestea lui Andersen. Cred că era frumos !

— O sirenă ?... Mica sirenă a lui Andersen ? Sirene... Tocmai ce mă interesează pe mine ! Ce coincidență ! Asta era altceva... altceva... cu totul altceva... Și unchiul, îmbrăcat numai în maieu şi chiloţi, se repede la telefon : Alo !... Alo !... Alo !... Nu-i răspunde, fireşte, nimeni, aşa cum mi se întîmplase şi mie, odată, dacă mai ţineţi minte. Alo !... Alo !... Alo !...

Tata, mama, bunica şi Andra fac haz de mutra pe care şi-a luat-o unchiul, de parcă i s-ar fi înecat corăbiile.

— Tu nu știai, mi se adresează, furios, că pe mine mă interesează sirenele ?... Iar tînărul cu ochelari negri... numai bastoanele cu sirene ?...

Îi arăt cu mîna — dînd şi din umeri — spre tata, în înţelesul că n-avusesem ce face. Și-apoi, oricum, doar cu puţin înainte, el însuşi fusese de acord cu decizia luată.

— Lasă că n-ai pierdut nimic ! se amuză tata. Studioul ăla al tău e plin de sirene, cîte vrei !

— Cîte vrei... cîte vrei... Ție-ţi arde de şagă. Numai că asta era o ocazie.. o ocazie cu care extrem de rar te întîlneşti... Un Tornson cu sirenă sculptată în argint...

Din stradă, l-aud pe Bibi :

— Sandule !... Sandule !...

Numai el mai lipsea, ca să pună paie pe foc !

Ies în balcon, plictisit, învelit încă în cearşaf :

— Ce te-o fi apucat să vii-n zori ? Nici n-a răsărit bine soarele...

— Să fim realiști, măi ! îmi răspunde calm Bibi. N-am venit de florile mărului.

Lîngă Bibi, îl zăresc pe Liviu.

— Sandule, străbunicul şi-a adus aminte...

— Și-a adus aminte ? Bravo !... Sar în sandale şi aterizez la voi.

— Și-a adus aminte că bastonul era marca Tornson. Avea un mîner de argint, sculptat, în forma unei sirene...

Îmi vine să cad.

Unchiul s-a ivit lîngă mine. Și tata, și mama, bunica şi Andra s-au grămădit în spatele meu. Balconul abia ne mai încape şi ne mai ţine.

— În formă de sirenă ? răcnesc.

— Stai ! Ce ţipi aşa ? Să nu-ţi vină rău ! se îngrijorează bunica.

— Sirenă, sirenă, confirmă Liviu.

Unchiul se apleacă peste balustrada balconului :

— Dar cui l-a-mprumutat nu şi-a adus aminte ?

— Asta încă nu, dă din mîini, trist, Liviu. Dar dînsul zice că tot o să-şi aducă aminte într-o zi...

— Într-o zi... într-o zi...

Pe cînd eram încă în balcon, ne-anunţă, cu vocea ei piţigăiată, Andra :

— Sună telefonul !

— Aşteptaţi !... Aşteptaţi ! am apucat să-i anunţ pe colegii din stradă.

Şi, împreună cu tata, unchiul, mama, bunica şi Andra ne repezim, în galop, spre camera de zi. Cine-o ajunge întîiul. Fiind cel mai sprinten (mă antrenez pentru cros), m-am strecurat printre picioarele tatii şi-ale unchiului, pe sub mîna întinsă a mamei ; am împins-o încolo pe Andra şi am prins receptorul. M-am aşezat pe covor cu el la ureche.

— Dacă e tot vocea aceea, dă-mi-o mie... mă roagă unchiul. Să vorbesc eu...

— Alo ! s-a auzit în receptor o voce bărbătească, dură.

Intimidat am tăcut.

— Ce e ? Cine e ? mă iscodea unchiul.

— Alo ! am răspuns în cele din urmă.

— Te cheamă Sandu ? m-a interogat vocea.

— Da. Cine e ?

— Vă previn pe toţi, m-a ameninţat vocea, să încetaţi căutarea bastoanelor cu mîner de argint, altminteri...

— Altminteri, ce ?... am cutezat.

— Veţi da socoteală. Să nu ziceţi că nu v-am spus.

Au mai răsunat un rîs scurt, muşcător, şi declicul.

— Cine-a fost ?

Le-am povestit că fusese o voce bărbătească, care mă înfricoşase, şi ce pretenţii avea de la noi.

— Acesta nu poate fi decît tînărul cu ochelari negri ! a fost de părere unchiul.

— All right ! Ne aflăm în plin mister, ca într-un film de aventuri, s-a bucurat Bibi, care urcase, între timp, împreună cu Liviu.

Mama era cea mai nedumerită.

— Dar de unde i-o cunoaşte numele lui Sandu ?

— Este aceeaşi voce, mi-am amintit, care a mai chemat într-o zi şi m-a rugat să-i dau adresele sau numerele de telefon ale celor care au bastoane cu mînere de argint de vînzare...

— Şi tu i le-ai dat ?

— I le-am dat, dar numai numerele de telefon şi adresele pe care unchiul le ştersese de pe listă, ca necorespunzătoare, în ziua aceea, cînd Bibi şi cu mine am fost la el, la liceu... Ţii minte, unchiule ?

— Misterul se adînceşte ! Suspens ! murmură nebunul de Bibi şi simt c-ar avea chef să se răstoarne în mîini.

Tata a întîrziat şi se grăbeşte să plece la uzină.

— Gîndiţi-vă bine ce faceţi, ne recomandă, din uşă. Mai ales tu, Andrei.

— Deocamdată. vom răspunde iarăşi la telefon.

— Bine, işi schimbă opinia tata.

— Poate sună din nou doamna sau domnişoara aceea...

— Să sperăm că da !

În mai puţin de-o jumătate de oră, întreg comandamentul creat şi organizat la şcoală pentru salvarea Monei, dată fiind situaţia care se complica din ce în ce mai mult, se strămutase la noi acasă. Nu erau mulţi — doar cîţi mai rămăseseră încă în Bucureşti.

Toată supărarea pricinuită de apelul telefonic din zori trecuse. Se revenise la situaţia de mai înainte, cel puţin în ce priveşte obligaţia pe care ne-o asumaserăm de a răspunde vînzătorilor de bastoane la telefon.

Şi-acum ne frămîntam, cu scopul de a înţelege care era tîlcul adînc al celor petrecute, ce legătură putea fi între diferitele întîmplări, aparent independente una de alta, şi ce măsuri imediate eram siliţi să luăm.

Veniseră la noi nu numai copiii, ci şi comandanta instructoare a unităţii de pionieri, profesoara de Română, Ligia Munteanu.

Discuţiile începuseră iar şi se desfăşurau agitate.

Unchiul îşi ridicase şi îşi pusese palmele a deznădejde pe cap. Bărbuţa lui de Richard (al nu ştiu cîtelea) i-era ciufulită sau, în orice caz, nu-şi mai avea alura corectă, obişnuită.

— Îţi vine să-nnebuneşti ! Noi căutăm un baston cu mîner de argint în formă de sirenă. Cineva, o fată sau o femeie ni-l oferă... aproape gratuit, iar un bărbat ne ameninţă...

— C-o s-o păţim, dacă-l cumpărăm, completează Bibi. E tare !... Zău, e tare !...

Unchiul, pe gînduri, bate în masă cu degetul, pe urmă conchide :

— După mutră, comportare şi voce — cel puţin aşa cum ne-a descris-o Sandu — tînărul cu ochelari negri, deoarece sînt sigur că el ne-a telefonat, cred că-i un infractor.

— Şi dacă o fi şi intrat în mîna lui bastonul pe care-l căutăm ? ne pune întrebarea Tarzan.

— S-ar putea ; dar în cazul acesta de ce mai cumpără şi alte bastoane şi, mai ales, de ce încearcă să ne oprească pe noi să cumpărăm ?

Opinia comandantei ni se pare cu desăvîrşire logică : aşa e ! De ce ?

— Trebuie, în orice caz, să-l găsim, să stăm cu el — îi place sau nu-i place — de vorbă şi, dacă vom izbuti, să-i cercetăm colecţia de bastoane... e de părere unchiul.

Tensi ridică mîna. Vrea şi ea să spună ceva :

— Dar dacă adevăratul baston, de care avem nevoie, o fi tocmai acela pe care l-a oferit, adineauri, vocea feminină de la telefon ?

— S-o căutăm şi pe ea... s-o găsim !

— S-o căutaţi... s-o găsiţi... dar cum ? ne aduce mama la realitate.

— Nu mi se pare prea complicat, ne spune profesoara. Daţi un nou anunţ la ziar : „Persoana care a oferit la numărul de telefon cutare un baston Tornson, cu mîner de argint în formă de sirenă, este rugată stăruitor să revină..."

— Aşa e !... Bună... admirabilă idee !...

— Şi cu ochelaristul ce facem ? se interesează Liviu.

— Ne-a ameninţat... îşi aduce aminte Bibi. Este un om primejdios... Un... şi sîntem în plin mister !...

Tarzan îşi flutură mîinile :

— Şi de ce cumpără toate bastoanele cu mîner de argint în formă de sirenă, de la Consignaţia ?

— Asta nu poate fi lucru curat ! reflectează Pepşi.

— Vorba e, acum ce hotărîre luaţi ? a suspinat bunica al cărei interes, în chipul cel mai vizibil cu putinţă creştea. Am auzit că fetiţei, colegei voastre, Mona, nu-i merge încă bine.

Discuţiile, în urma acestor cuvinte ale buncii, s-au înfierbîntat. Consecinţele au fost : —

1. S-a însuşit, în primul rînd, propunerea comandantei instructoare de unitate de a se publica un nou anunţ la ziar ;

2. Între timp, un grup de copii, în frunte cu comandanta şi unchiul, va organiza excursia plănuită încă de la sfîrşitul anului şcolar, şi care se va constitui acum şi într-o expediţie cu scopul descoperirii tînărului cu ochelari negri.

(Unchiul îmi destăinuie, în particular, că el şi comandanta — după ce discutaseră cu profesorul doctor Dumitrescu şi cunoscuseră personal toată sîrguinţa şi grija ce se manifestau la spital din partea medicilor — erau încredinţaţi că, nu peste multă vreme, Mona se va face bine. Însă văzîndu-ne pe noi atît de îngrijoraţi şi potrivindu-se cerinţa noastră de a întreprinde neapărat ceva, pentru a grăbi salvarea Monei, cu anticipata propunere de a se pune la cale o excursie, au luat hotărîrea de a se duce mai departe Acţiunea „Bastonul cu mîner de argint". O asemenea expediţie promite, a recunoscut unchiul, să fie palpitantă şi instructivă. De altfel, orice lucru bun făcut în plus nu strică nimănui. Căci nu se ştie niciodată, spune proverbul, de unde sare iepurele. Iar aflarea bastonului ar însemna, oricum, şi o realizare din punct de vedere istoric.)

Se ivise însă o problemă. Şi anume, cercetîndu-se nomenclatorul, pe judeţe, se constatase că în ţară erau, nici mai mult, nici mai puţin decît cinci comune cu numele de Frumoasa. La care dintre ele s-o fi referit tînărul acela ? Unde-şi ascundea comoara de bastoane cu mînere de argint în formă de sirene ?

Aveam nevoie de investigaţii amănunţite, făcute cu pricepere şi răbdare.

Deci şi expediţia trebuia organizată aşa cum se cuvine.

— Şi-acum, poftiţi în balcon şi priviţi !

În faţă se află „Dacia" unchiului. Agăţată de ea, observaţi o rulotă. În rulotă se găsesc alimentele, pînzele, strînse sul, ale celor două corturi, sacii de dormit, îmbră-

căminteа de rezervă etc. Iar pe frontonul rulotei, Maia, cu talentul ei deosebit de desenatoare, ajutată de Sonia și Laura (Tensi își păzește mîinile subțirele și fine, parcă i-ar fi de aur) a scris mare, cu vopsea de ulei :

ECHIPAJUL SPERANȚA

Numele a fost ales în comun, după ce s-au făcut numeroase propuneri :

— Constanța ! s-a gîndit Radu.

— Care Constanța, măi ? Portul de la Marea Neagră ?

— Cine ți-a spus de port ? Constanța, trăsătura de caracter cea mai înălțătoare a unui om.

— Mai bine Speranța... i-a dat prin cap Soniei.

— Esperanza !... Esperanza ! a început să cînte Bibi.

— Să punem la vot !

— Să punem !

Fără un vot, acela al lui Radu, a fost ales ca nume al echipajului : SPERANȚA.

Maia l-a scris, și-acum, în jurul rulotei, membrii expediției SPERANȚA, copiii, comandanta, roiesc, îmbarcînd ceea ce mai este de îmbarcat, aranjînd ce mai e de aranjat. Și asta cu o frenezie (și un zgomot) care, așa cum vă povesteam încă de la început, a reușit să atragă atenția și să provoace uimirea nu numai a vecinilor, ci și a trecătorilor de pe strada Vișinilor (și de pe strada Traian).

Iar unchiul... unchiul, aflat în balcon, așa cum l-ați văzut, a rostit, marțial, vestitele, istoricele cuvinte :

„Alea jacta est !"

O VACĂ FRUMOASĂ

Țin pixul în mînă. Misiunea mea este să notez ce se petrece în fiecare zi, mai important și semnificativ, în tot cursul expediției.

— Tu să faci însemnările ! mi-au propus copiii, cu prilejul primei scurte consfătuiri care a avut loc după ce am părăsit Bucureștii.

— Eşti preşedintele cenaclului literar pe şcoală, a adus argumentul suprem, cu seriozitatea lui obişnuită, Radu.

— Şi scrii povestiri, de! m-a ironizat Bibi. Numai vezi, să nu le tragi prea mult de păr!

— Le trag cum vreau! i-am răspuns înţepat.

— Cam ai tu obiceiul să le umfli! m-a făcut atent Bibi. Să fii mai realist...

M-âm indignat.

— Nu mă-nvăţa tocmai tu ce să scriu şi cum să scriu. Oricum, mă pricep ceva mai mult decît tine să le-aduc din condei...

— Asta da!... Asta da! Nu ştiu, unde mai încape în tine atîta inteligenţă ? !... a izbucnit el în rîs, făcîndu-mi, totodată, şmechereşte, cu ochiul.

Trec peste imaginea asta care nu-mi place şi încerc să reconstitui în minte ceea ce s-a mai petrecut.

Pretutindeni pe unde am trecut, lumea, citind pe frontonul rulotei frumoasa noastră deviză, ne-a întîmpinat cu ovaţii.

— Mergeţi cu bine şi sănătate!...

— Mulţumim!... Mulţumim!...

— Uraaa!... Uraaa!... ne strigau copiii prin satele pe unde treceam.

De altfel, satele şi oraşele se perindau ca înşirate pe aţă, pe sub ochii noştri uimiţi de frumuseţea lor! Se sfîrşise încă o perioadă a recoltatului. Camioanele, încărcate cu grîne pînă la refuz, duduiau pe şosele şi drumuri, lăsînd în urma lor, pe lîngă duhoarea nesuferită de benzină arsă, şi un miros plăcut, care stăruia îndelung, în văzduh, acela de cereale încinse la soare, miros în care se presimţea încă de pe acum şi aroma viitoarei pîini proaspete, abia scoasă din cuptor.

Pîine, pîine proaspătă abia atunci scoasă din cuptor!

Continui să-mi frămînt între degete pixul. Şi înţeleg de ce, deşi am în faţă hîrtia albă, pe măsuţa pliantă de scris, rîndurile întîrzie să se aşeze, în timp ce gîndurile nu încetează s-o ia razna.

De vină este mirosul de pîine proaspătă, adusă de Liviu în cortul de alături, care este cortul „gospodăriei". Fetele şi tovarăşa comandantă ne pregătesc gustarea de dimineaţă. Senzaţiile reale se amestecă, se învălmăşesc impre-

ună cu cele din memorie și cu acelea pe care mi le imaginez. Nu văd aievea, dar îmi imaginez laptele fierbînd în oală, în timp ce, neîndoielnic, în minutul acesta Laura taie pîinea. Maia o unge cu unt și Tensi așterne peste unt felii subțiri de șuncă, punînd deasupra și cîte o bucățică de ou.

Salivez. De s-ar grăbi și ei puțin, zău așa !

Îmi aduc aminte ce bine am mîncat, în dimineața cînd am poposit în prima comună Frumoasa, aceea de pe apa Neajlovului.

Nici n-a apucat bine unchiul să oprească mașina pe una din ulițele satului, lîngă o fîntînă cu roată, iar noi „cei nouă magnifici", cum zicea Bibi, să coborîm din rulotă, că, dintr-o dată, fără să știe nimeni de unde și cînd, s-au adunat în jurul nostru o mulțime de copii.

— De unde veniți ? Încotro vă duceți ? Vă aflați în excursie ?

— În excursie !

— Și cu ce scop călătoriți ?

Luați prin surprindere, la început n-am știut ce explicație să dăm. Că am pornit prin țară în scop „detectivistic", firește, nu le puteam mărturisi copiilor, oricît ne-ar fi fost de simpatici. Nici un detectiv din lume n-ar face prostia să destăinuie deschis primului om, care-l întreabă, încotro merge și care-i este scopul călătoriei. Detectivistica pretinde, înainte de toate, ne învățase unchiul, încă de la plecare, o foarte, foarte mare prudență.

Așa am procedat și noi, cu prudență ; dar, nefiind suficient de experimentați în astfel de treburi, la început, așa cum vă povesteam, n-am știut ce să le răspundem copiilor. Din încurcătura aceasta, ca de obicei din cele mai multe încurcături, ne-a scos Bibi :

— Ne ducem să vedem, cu proprii noștri ochi, cum își petrec vacanța și alți copii din țară.

Soniei atît i-a trebuit. Și-a ridicat glăsciorul :

— Vrem să consemnăm, în însemnările și în fotografiile pe care le facem, faptele cele mai originale și interesante. Și să le comunicăm colegilor din București, la înapoierea în școală.

— Să învățăm din ele ! a adăugat, pedant, Radu.

Copiii din sat ne-au arătat revista „Cutezătorii", pe care tocmai le-o adusese poștașul. În ea, reporteri iscusiți relatau o mulțime de știri despre taberele de vară, ale

pionierilor de la munte, la mare, și din alte locuri, despre o mulțime de sate de vacanță, de excursii, expediții, concursuri artistice și sportive. O fotografie înfățișa un aspect de la consfătuirea reprezentanților zecilor de mii de elevi care rugaseră să li se permită gruparea și organizarea în microcooperative agricole și ferme școlare. Activitatea practică a acestora, voluntară, din timpul liber, sublinia reporterul, dăduse rezultate cu totul remarcabile.

— Dacă vreți, ne-au invitat copiii din sat, și dacă aveți timp, veniți să v-arătăm și noi ceva. Bănuim c-o s-aveți o... plăcută surpriză...

După ce-am schimbat cîteva priviri de înțelegere cu comandanta noastră și unchiul, am primit să-i urmăm.

Era destul de limpede ceea ce ne înțeleseserăm din ochi. Alături de copiii din sat, investigațiile, în vederea căutării tînărului cu ochelari negri, ar fi fost mult mai ușoare.

Am străbătut, deci, împreună cu ei, în curmeziș, satul, și ne-am îndreptat, prin mijlocul unor plantații de livezi tinere, către o serie de construcții de cărămidă, învelite cu olane de formă foarte curioasă, dreptunghiulară.

— Aici, în dreapta, este crescătoria de viței a cooperativei agricole din sat, ne-a arătat o fetiță, care ni s-a recomandat Valeria (Vali). Și noi am cerut învoirea...

Radu era numai ochi și urechi :

— Să îngrijiți vițeii ?

Vali s-a luminat la chip :

— Să îngrijim vițeii !... De unde-ai ghicit ?...

— Nu era prea greu de ghicit... a răspuns, modest, Radu. Astfel de sarcini și le-au luat pionierii mai pretutindeni prin țară...

— Vom îngriji vițeii, prin rotație, pe echipe, pînă vor crește mari, ne-a zîmbit Vali. (Și avea Vali aceasta un zîmbet care cam semăna cu al Tensiei. Să-l pui în prăjitură în loc de zahăr, așa cum ar fi spus Bibi. Dulce și totodată misterios.)

— Să v-ajutăm și noi pe ziua de astăzi, s-a oferit Radu.

Și astfel, îmbrăcîndu-ne cu halate curate, am intrat cu toții, buluc, și cu larma obișnuită, în crescătoria vițeilor.

Acolo, ce-aș putea să vă spun ? Vițeii. Parcă erau pictați. Sau, și mai bine zis, parcă erau făcuți din ghips, ca la Moși, și pe urmă pictați.

— Dragii de ei !... Dragii !...

Exclamaţiile de uimire, în deosebi ale fetelor, nu mai conteneau. Dar ce e drept e drept, şi viţeii (poate de-atîta larmă !) se uitau la noi, de parcă ne-ar fi cunoscut.

— Vă privesc ca pe nişte fraţi şi surori, a făcut una din glumele sale cele mai proaste Bibi. (De aceea nici nu i-a răspuns nimeni.)

Sonia, ţuguindu-şi buzele, le trimitea bezele :

— Ţţ !... Ţţ... Ţţ !... Sînt atît de drăguţi, că-ţi vine să-i mănînci.

— Acela seamănă cu tine ! a stăruit Bibi.

— Ba cu tine, cînd erai mic !

— Este leit chipul tău !

— Ba al tău !...

— Mai taci odată, măi, l-am certat, măcar că-mi este cel mai bun prieten.

Maia le pipăia perişorul uşor buclat de pe frunte :

— N-or fi cumva de zahăr ?...

Atîta ne-am entuziasmat de frumuseţea şi drăgălăşenia viţeilor, încît, pentru o vreme, am şi uitat aproape cu totul de ţelul pentru care făcuserăm atîta drum şi ajunseserăm pînă aici : salvarea Monei şi, în primul rînd, descoperirea tînărului cu ochelari negri.

Fiecare dintre noi, de atîta duioşie cîtă ne treziseră viţeii, ne întreceam să le oferim cîte ceva bun. Bibi, care este — mi se pare că v-am mai povestit — cel mai mîncăcios dintre noi, a mers aşa de departe cu generozitatea, încît i-a dăruit unuia dintre viţei propriul său sandvici cu salam de Sibiu, adus de-acasă (şi care reprezenta, de-altminteri, şi ultima sa rezervă de acest fel, salvată numai şi numai printr-o mulţime de tertipuri şi sacrificii). Fetele, Tensi, Laura, Maia şi Sonia le ungeau botişoarele roz cu fel de fel de prăjituri, batoane de ciocolată şi bomboane.

— Aici !... Uite-aici, drăguţule, bomboane... baton de ciocolată... prăjitură cu nucă...

Copiii din sat rîdeau să se prăpădească :

— Bomboane ?... Prăjituri ?... Ciocolată ?... Dar bine, fraţilor, unde aţi mai văzut voi vreo vacă sau bou mîncînd bomboane ? Bovinele pasc iarbă şi iarna se hrănesc cu furaje !... Sînt alimentate sistematic.

— Şi cele mici, ca acestea, la fel ?

Vorbise Sonia.

— Iar cele mici, ca toate mamiferele, sînt hrănite cu lapte !...

Copiii din sat aveau pregătite un fel de găleţi din material plastic, pline cu lapte şi prevăzute cu cîte-un biberon.

— Adu-mi şi mie o găleată, mi-a poruncit, aristocratic, Tensi.

M-am executat. Şi, aducîndu-i găleata, am îngenuncheat, cum văzusem de curînd la teatru pe un cavaler medieval procedînd, cînd îi adusese domniţei sale o cupă cu vin.

Am îngenuncheat, dar imediat am simţit că-mi pusesem genunchiul tocmai în locul unde, pesemne, numai cu puţin timp înainte, fusese azvîrlit cu furca o grămadă de bălegar.

Genunchiul mi se scufunda încet, încet, în cleiul umed şi un miros nu dintre cele mai îmbietoare începuse să mă înconjoare.

— Poftiţi, domniţă, găleata, am mai avut, totuşi, puterea să îngaim. Sînt servul domniei voastre preacredincios...

Tensi a surîs şi, graţioasă, şi-a întins mîna. N-am apucat să-i dau însă găleata şi-am auzit-o pe Laura :

— Ce vacă frumoasă... tu... Tensi !...

Întotdeauna am avut, ca să spun drept, o vagă bănuială că Laura, cu trupul ei de forma unui borcan de iaurt şi vocea răguşită, o fi puţin invidioasă pe silueta de trestie a Tensiei, ca şi pe ciripitul de păsărică zburdalnică al Soniei. Dar de-acolo şi pînă la a-ţi jigni, într-un chip atît de brutal, o colegă, la care totuşi ţinea, era o cale prea lungă.

M-am ridicat, fără să apuc să mă mai şterg pe genunchi, şi am privit înapoi. Laura, scăldată în şuvoiul de lumină al unei ferestre, i se adresase într-adevăr Tensiei care, afară de mine, era cea mai apropiată (ca distanţă) de ea. Privirea îi era însă îndreptată nu către colega căreia eu tocmai îi oferisem, o dată cu găleata de plastic cu biberon, şi „preacredincioasele mele omagii“, ci către adîncul ceva mai întunecat din fundul grajdului. Acolo se ivise, ca din pămînt, un uriaş animal alb, cu coarnele bogate, din blînda specie a bovinelor.

— Ce vacă... fru-moa-să... tu... Tensi... repetă Laura. Mă duc la ea s-o mîngîi !...

— Nu te-apropia... stai locului... rosteşte Vali. Şi voi, toţi, faceţi linişte !...

— Vaca ta e un taur, Laura, şi încă unul dintre cei mai primejdioşi ! o pune în gardă unchiul.

— Nu vezi că, iritat de gălăgia noastră, a spart peretele despărţitor de scîndură ? observă comandanta.

— Nea Pandele !... Nea Pandele !... imploră Vali.

Dar pînă să se arate acel mult prea dorit nea Pandele, taurul a mugit înfricoşător. Şi-a plecat fruntea cu coarnele mari, noduroase şi vinete. A bătut în pămînt cu copita. Şi-a smucit capul enorm şi, pentru o secundă, i-am zărit ochii roşii, inundaţi de sînge. A mugit încă o dată şi, în galop, făcînd să duduie pămîntul, s-a năpustit în direcţia noastră.

Amorţiţi, cu picioarele înţepenite, noi, cei nouă magnifici, nu ştiam ce să facem.

— Ăsta am impresia că vrea să aibă o întrevedere nu tocmai amicală cu noi, a mai avut totuşi Bibi puterea să glumească, arătîndu-ne taurul.

Unchiul a înşfăcat fulgerător (ne-am şi mirat tare mult pe urmă ce prezenţă de spirit a avut) o furcă de aruncat gunoiul. Şi-a sărit înaintea taurului care sosea, în galop, cu coarnele plecate, spre Laura.

— Cai nu se găsesc pe-aici, şi nici vreun regat ca să dau pe el n-am, ca Richardul ăla englez, a continuat Bibi. Dar aş da bucuros un viţel pe-o ghioagă cumsecade, ca să am cu ce să mă apăr...

Văzînd furca întinsă de unchiul şi auzindu-i strigătele : „Înapoi !“... „Înapoi !“... taurul, în mod surprinzător, s-a oprit. Mugea înfundat, bătînd pămîntul cu copita.

Comandanta, apreciind că unchiul este în primejdie, cu toate că o vedeam tremurînd a luat în mînă o lopată :

— Înapoi !... Înapoi ! a început să strige şi dînsa.

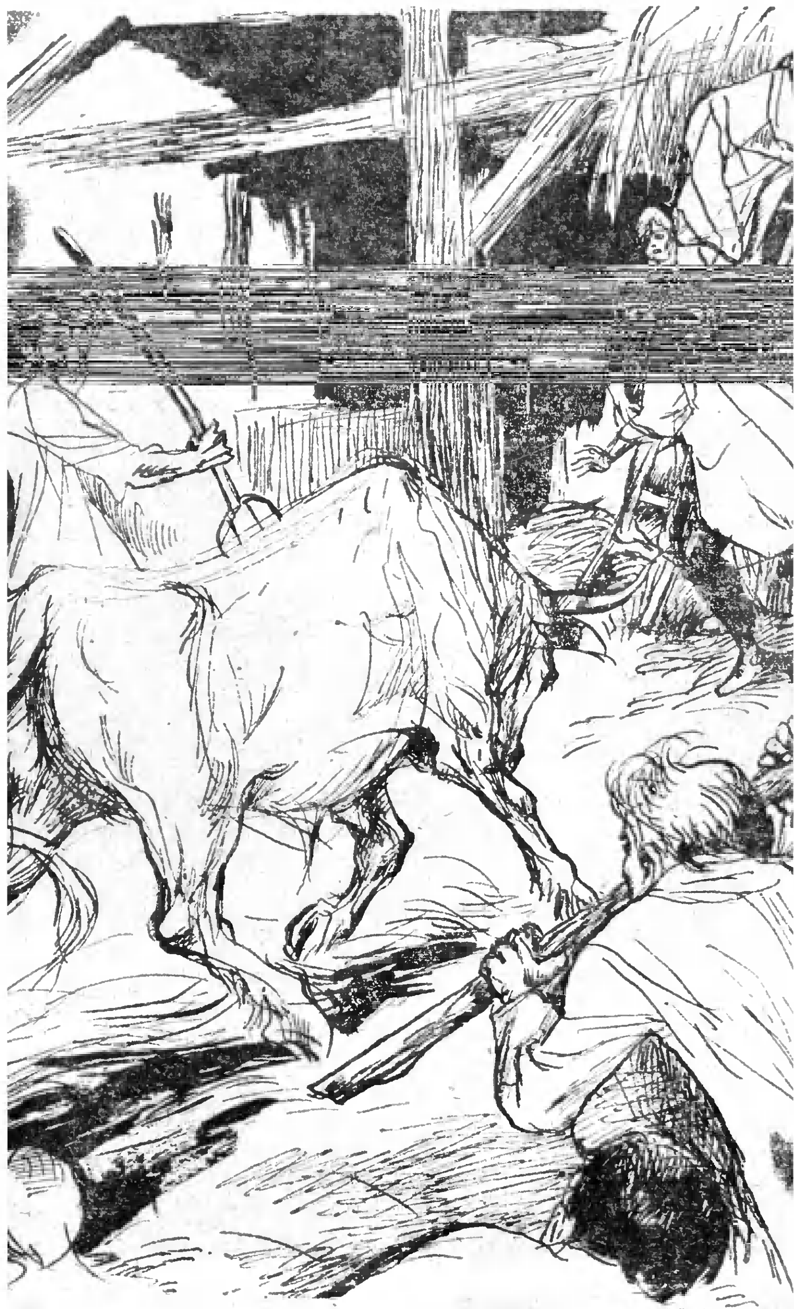
Vali ne-a arătat o scară :

— Urcaţi-vă în pod, întîi fetele, şi faceţi cît mai puţin zgomot.

Fetele au început să se urce, cea dintîi Tensi. Noi, băieţii, am vrut să rămînem.

— Nu rămîne nimeni. Şi nu v-amestecaţi. Ne primejduiţi şi pe noi ceilalţi, ne-a dat dispoziţie Vali.

Taurul, la auzul glasului comandantei, se întorsese, aplecîndu-şi coarnele, de data asta spre dînsa. Unchiul atunci, ca un toreador, l-a înţepat în şold.

Tarzan se înarmase și el cu-o bîtă :

— Neaa !... Neaa ! țipa cu vocea lui în schimbare.

Bibi pusese mîna pe-o lopată, Radu pe alta și eu pe-o nuielușă.

Unchiul îl înțepa mai departe în șold. Taurul a mugit mai lung. Privea, cu ochii săi roșii, de la unul la celălalt, nehotărîndu-se ce era mai bine să facă. Deodată, s-a întors spre Tarzan și, de la înălțimea celor doi metri ai săi, și-a lăsat iară coarnele. Înfigîndu-i-le cu pricepre sub turul pantalonilor, l-a prins ca într-o furcă. L-a azvîrlit în îngrăditura viteilor.

Dacă n-ar fi fost de plîns, ar fi fost de rîs. Tarzan fusese azvîrlit în gunoi și lucrurile ar fi luat, poate, o întorsătură dintre cele mai tragice. Taurul mugea și ochii lui de flăcări o ațințeau iarăși pe Laura, care, îngrozită, nu se urnise încă din loc. Unchiul, comandanta și Tarzan (care între timp se ridicase, plescăind, prin gunoiul din grajd) se pregăteau să-și reia ofensiva, iar noi și copiii din sat să-i ajutăm, cînd, în fuga cea mai mare, s-a ivit un bărbat. Era un bărbat încă destul de tînăr, dar cu o mustață stufoasă, castanie, care-l făcea să pară mai vîrstnic.

Cînd a ajuns în apropierea animalului, s-a oprit, întinzînd spre el mîna :

— Joiane !... Joiane !... Vină încoace, la tata, mă... Vină !...

Și îndată, ca într-o poveste, ochii cumplitului animal alb care ne vîrîse atîta, pînă atunci, în răcori, au căpătat o lucire aș spune chiar sfioasă. Cu pași majestuoși, rari, acesta s-a îndreptat către bărbatul care-l chema. I-a lins, supus, cu limba lui mare, mîna întinsă.

Omul și animalul s-au privit ochi în ochi.

— Pentru ce-ai făcut asta ? l-a dojenit bărbatul. Tu nu știai că alături de grajdul tău sînt viteii ? Și că pe viței îi îngrijesc copiii ? Și cum te-ai dezlegat ? Unde ți-e lanțul ? Ia vină după mine... Apoi către copiii din sat, dojenindu-i blînd : Nu trebuia să-i aduceți pe musafiri aici, în lipsa mea sau a altui îngrijitor.

Omul s-a întors și a plecat, continuînd să-l boscorodească pe taurul care-l urma, cu pași la fel de majestuoși, însă cu capul plecat și smerit.

Totul s-a terminat fără nici o urmare nedorită. Ba încă, după ce-am scăpat de primejdie, Bibi a început să

cînte vestita arie a toreadorului din opera „Carmen". Din cînd în cînd se lăsa în voce și cînta apăsat : „Torero !"...

— He, hei, l-a ironizat Maia. După corida mulți viteji s-arată !...

Pe urmă ne-am spălat și-am fost poftiți de părinții copiilor în mijlocul unei livezi mari de nuci, unde fusese întinsă masa.

Ni s-au servit o ciorbă și o friptură de pui stropită din belșug cu mujdei, brînză grasă de oi și pîine proaspătă. Ce pîine proaspătă, pufoasă și avînd încă aroma aceea plăcută, pe care o are pîinea numai cînd este scoasă fierbinte din cuptor !

Iată de ce, în aceste momente, deși țin pixul în mînă — fiindcă simt venind mirosul de pîine proaspătă din cortul de alături și, din această pricină, îmi revin în minte bucatele mîncate în mijlocul livezii de nuci a cooperativei agricole de pe malul Neajlovului — nu pot să scriu un rînd, liniștit.

— Duceți-i lui Sandu laptele și sandviciurile, o aud pe tovarășa comandantă, tocmai cînd imaginile mele vizuale, auditive și gustative erau în mai plină efervescență decît oricînd.

Maia — păianjenul — gaița, mă ia peste picior :

— Asta ca să fie mai inspirat și să aibă spor la scris ?

Tensi rîde și ea, parcă o gîdilă cineva :

— Spor la scris, ziceți ?... Dacă n-o fi moțăind sau chiar n-o fi dormind cu ochii deschiși ! L-am mai văzut așa ! Se face că-și ia însemnări și doarme și visează !... Nu-l cunoașteți pe Sandu ?...

Acesta era adevărul, recunosc. Îmi place să visez, dar faptul că tocmai Tensi, al cărei cavaler credincios mă declarasem, glumise în felul acesta, pe socoteala mea, m-a întristat nespus.

Dar, ca să nu se adeverească spusele ei, în clipa cînd intra Maia (ea aducea gustarea de dimineață), am strîns între degete pixul și-am continuat să redactez însemnările la care începusem să lucrez cam cu o oră înainte.

Iată-le, reproduse întocmai !

Cît timp am stat la masă, copiii din Frumoasa ne-au organizat un spectacol cu cîntece, dansuri și recitări. N-am vrut să se creadă că noi, bucureștenii, sîntem mai prejos. Fetele au format un mic cor. Laura a cîntat solo „Vară, vară, spic de grîu". Sonia a recitat versuri de Eminescu

şi Virgil Carianopol. Maia, de comandanta şi profesoara noastră de Română, Ligia Munteanu (dînsa are în pregătire un volum). Iar Tensi, la invitaţia mea, cîteva ce-i fuseseră dedicate ei de însuşi acela ce alcătuieşte aceste însemnări.

Investigaţiile, cu privire la ceea ce voiam să aflăm, au început încă din timpul mesei. Ne-am interesat, fără ca lucrul acesta să fie bătător la ochi, ci mai curînd sub formă de glumă, aducînd vorba despre ultima modă a ochelarilor de soare : cine sînt bărbaţii tineri care poartă, obişnuit, în sat, ochelari negri ? Ni s-a dat următorul răspuns : aceştia sînt numai doi. Unul este vînzătorul de la prăvălia sătească. Al doilea fiind învăţătorul.

— Învăţătorul mi se pare prea puţin — sau chiar deloc — probabil să se ocupe cu astfel de lucruri necurate, a reacţionat unchiul, cred că din solidaritate de breaslă.

— Cu toate astea, cred că n-ar fi nefolositor să încercăm să-l vedem şi pe el, l-a contrazis, imparţială şi obiectivă, comandanta.

— Dacă dumneata crezi aşa, eu n-am nimic împotrivă. a fost de acord unchiul.

Numai că învăţătorul era plecat într-o tabără de pe malul Dunării, cu un grup de copii. Deci n-am fi putut să-l cunoaştem decît dacă ne-am fi dus acolo. N-a fost însă nevoie să mergem pînă la Dunăre, deşi pe noi ne-ar fi tentat călătoria, deoarece copiii din sat ni l-au zugrăvit pe învăţător ca un om foarte scund. Ori, tînărul cu ochelari negri, pe care-l văzuserăm prin geamul vitrinei Consignaţiei, la Bucureşti, fusese un bărbat înalt şi cu umerii laţi.

Cel de-al doilea tînăr din comuna Frumoasa, de pe malul Neajlovului, şi care purta ochelari negri, aşa după cum am însemnat mai sus, era vînzătorul şi în acelaşi timp gestionarul prăvăliei săteşti. Lumea din sat bănuia că acesta cam... greşea, uneori, socotelile în favoarea sa.

— Iată un individ care ar putea fi acela pe care-l căutăm, a presupus unchiul. De vreme ce cam umblă cu şoalda...

Comandanta a avut aceeaşi opinie :

— Este foarte posibil. Un om care se îndeletniceşte... în felul acesta... cu comerţul !... după cum se spune despre el... Şi-apoi să nu uităm că... uneori... cu gestionarii ăştia...

În vederea constatării dacă gestionarul este sau nu una şi aceeaşi persoană cu tînărul cu ochelari negri pe care-l căutăm, Bibi a primit misiunea să se apropie, pe nesimţite, de magazin. Să se uite bine la gestionar, fără să fie simţit şi să se întoarcă repede, să ne comunice.

Afară de unchiul şi de mine, el era singurul care-l văzuse pe tînărul cu ochelari negri, prin vitrina magazinului Consignaţia, şi deci îl cunoştea la perfecţie. Iar Bibi stăruise să plece el singur în această misiune.

Strecurîndu-se pe lîngă grajduri, făcînd şi unele salturi, de la un stîlp de electricitate la altul, Bibi a ajuns pînă în dreptul magazinului sătesc. Acolo s-a pitit după o grămadă de saci cu orez şi zahăr, abia descărcaţi dintr-un camion, şi a început să se iţească printr-un colţ al ferestrei.

Pe gestionar nu-l zărea. În schimb, acesta îl observase pe Bibi de cum se apropiase de prăvălie şi, socotind că ar putea fi vorba de vreun mic potlogar, care se pregătea să şterpelească ceva, s-a furişat şi el, uşor, pe uşa din spate a magazinului. L-a înşfăcat pe prietenul meu, cît ai clipi, de gulerul cămăşii.

— Hei, domnişorule, de ce te-ai pitit acilea?

— Vream să cumpăr ceva...

— Şi cam ce vrei să cumperi, mă rog ?

— Un... un baston... cu mîner de argint...

— Aşa ? a început gestionarul să-şi suflece mînecile halatului. Pofteşte dar în prăvălie să-ţi arăt unul... măcar că este fără mîner de argint...

— Fără mîner de argint nu-mi trebuie, a dat Bibi să scape, simţind, prin intuiţie, ce i se pregătea.

Vînzătorul însă îl prinsese straşnic de guler şi bluza i-a pîrîit.

— Pofteşte înăuntru, băiete, pofteşte !...

Bibi s-a arătat docil ; dar cînd au ajuns la uşă, l-a îmbrîncit înăuntru şi a tras pe dinafară zăvorul.

— Puneţi mîna pe el... puneţi mîna... răcnea. A vrut să mă prade !

— Iertaţi-mă, vă rog, i-a spus Bibi, politicos. N-am avut cîtuşi de puţin intenţia să vă prad şi, cu atît mai puţin, să vă fac vreun rău. Am încercat numai, pur şi simplu, să constat dacă dumneavoastră sînteţi o anumită persoană... Nu sînteţi dumneavoastră, aşa că... la revedere !...

— La revedere, i-a răspuns fără să vrea, la salut, gestionarul. Adică nu... stăi... hoţule... stăi ! Că tot am să te prind...

— Mira-m-aş !... şi-a dat cu părerea Bibi.

— Stăi !... Stăi !...

Dar Bibi o şi rupsese la fugă. Fugea de-i sfîrîiau călcîile, şi pas de-l mai ajunge. Nu s-a oprit decît în livada de nuci, unde-l aşteptam noi.

Copiii-gazde s-au strîns în jurul lui :

— Unde-ai fost ?... se mirau, mai cu seamă fiindcă nici unul dintre ei nu băgase de seamă cînd prietenul nostru se strecurase din mijlocul lor şi pornise spre sat.

— Am fost... să vizitez puţin... împrejurimile, le-a răspuns enigmatic Bibi.

— Şi... el este omul... acela, sau nu ? l-am întrebat noi în taină.

— Nici gînd ! Dar... haideţi... sînt de părere să fim concişi, cum spune profesorul nostru de Mate, şi s-o ştergem cît mai repede... Fiindcă gestionarul, în urma unei discuţii destul de agitate, pe care am avut-o împreună... mi se pare că mă urmăreşte... să mă străpungă cu coarnele... întocmai ca un... ca un adevărat taur...

BINE-AŢI VENIT !

Pentru că nu vreau să-mi lungesc povestirea, am să trec peste o serie întreagă de amănunte ale călătoriei, cu toate că unele dintre acestea ar merita, poate, să fie măcar menţionate.

Recitesc însemnările :

Comuna Frumoasa — judeţul Gorj.

JOI :

„S-a organizat aici o tabără excepţional de reuşită a fruntaşilor cercurilor şcolare de atletism şi gimnastică artistică. La stăruinţa lui Done (Tarzan), cerem să participăm şi noi la unele întreceri. Dat fiind faptul că sîntem musafiri ai localităţii şi ai taberei, ni se face favoarea de a ni se admite cererea."

VINERI :

„Surpriză. Tarzan a cîştigat premiul întîi la haltere, săritură în lungime şi aruncarea discului. E nemaipomenit Tarzan. (În plus, a făcut şi o demonstraţie de mers liber şi în salturi pe o frînghie legată între doi copaci, de i-a lăsat pe toţi cu gurile căscate.) A fost felicitat, medaliat, diplomat. A cîştigat un tort. (Dar, pînă să se îmbrace, l-a pus puţin deoparte, pe unul din capetele scîndurii de balans, pe care trebuia să înceapă proba de azvîrlire, şi Maia, încîntată că Tarzan cîştigase întrecerea, s-a repezit să-l felicite. Din greşeală, a călcat pe celălalt cap al scîndurii, tortul a zburat ca o minge şi a căzut pe capul unui spectator, făcîndu-l totuna pe haine ; acesa, în rîsul tuturor, s-a curăţat cum a putut, cu ajutorul Maiei, care-şi cerea, necontenit, mii de scuze, iar bucăţelele împrăştiate de tort au fost hăpăite de-un cîine jigărit, care tot da tîrcoale de colo pînă colo printre participanţi, de parcă ar fi bănuit ce pleaşcă-l aşteaptă)."

SÎMBĂTĂ :

„Astăzi, o nouă surpriză. Nu surpriză. Surpriza surprizelor ! Lovitura loviturilor ! Trăsnetul trăsnetelor ! (Vă rog să-mi iertaţi expresiile, însă, ca şi toţi ceilalţi colegi, nu-mi pot stăpîni bucuria.)

Închipuiţi-vă ! Laura (scurta, groasa, răguşita, borcanul de iaurt) a luat — ce credeţi ? — premiul al treilea la... proba de gimnastică artistică.

Au concurat ea, Tensi-zîna şi Şonia-păsărica, rîndunica. Dar, dintre toate trei, singura premiată (cu premiul al treilea, dar, mă rog, premiu), la fel ca şi Tarzan, lăudată, medaliată şi diplomată a fost Laura. Cînd s-o fi pregătit şi cum ? Ne uitam la ea şi nu ne venea să credem. (Nu i se mai vedeau nici talia groasă, nici umerii înguşti, nici statura bondoacă).

Laura părea, cînd dansa, întîi o plantă de apă, care-şi desface dimineaţa petalele, pe urmă un puişor de veveriţă jucîndu-se pe ramura unui copac, o pasăre care-şi ia zborul şi, la sfîrşit, un cîntec. Un adevărat cîntec.

A fost de-a dreptul extraordinară. Deşi chiar calificativul de «extraordinară» ni se părea nesatisfăcător nouă, colegilor ei, în timp ce-i aplaudam evoluţia.

A fost ceva cu totul neaşteptat, şi dacă nu m-aş teme că, necunoscînd realitatea, aţi putea să mă învinuiţi de părtinire sau exagerare, aş spune că a fost sublimă.

Laura ! Laura ! Iată de ce era în stare, cît de temeinic a exersat în taină şi cît de înşelătoare pot fi aparenţele. Incă o învăţătură şi încă o experienţă am căpătat în viaţă.

În urma propunerii generale, s-a luat hotărîrea ca Laura să nu mai poarte porecla Coadă-de-iepure, care, de altfel, nu i se potrivea, ci să i se spună (sugestia, cu toată modestia, trebuie să precizez că a fost a mea) : «Cîntec». «Laura-cîntec».

De emoţie, buna noastră colegă, abia premiată, plîngea, în timp ce fetele o îmbrăţişau, ceea ce făcuse ca obrazul ei grăsuţ să-i fie mînjit de lacrimi. Numai că acest lucru nu avea nici o însemnătate. Laura cîştigase premiul, uimindu-ne pe toţi."

DUMINICĂ :

„Deşi încărcaţi de succesele lui Tarzan şi-ale Laurei, nu ne-am uitat îndatoririle. Şi, încă de ieri, ne-am reluat cercetările. N-au durat mult. Curînd am aflat că şi în această comună Frumoasa există un tînăr cu ochelari negri. Acesta, de profesie student geolog, lucrează, de multe ori, voluntar, în cadrul unui şantier învecinat de irigaţii agricole, dar, în acelaşi timp, face şi frecvente călătorii în diferite locuri, de unde se reîntoarce cu numeroase bagaje. Datele fizice ale studentului, înalt, cu umeri laţi, negricios, sprinten, se potriveau cu ale aceluia pe care-l căutăm.

În poiana din păduricea de lîngă sat, unde am poposit, profesori şi elevi discutăm împreună. Sîntem convinşi că am găsit drumul cel bun. Curînd, nădăjduim, se vor lămuri toate lucrurile. Şi aventuroasa noastră călătorie se va încheia aici.

Trebuie doar să mai stabilim dacă tînărul cu ochelari negri îşi ţine în sat — şi unde anume ? — bastoanele cumpărate ; cu ce scop le-a depozitat şi dacă nu se afla printre ele acela de care avem nevoie.

Locuinţa tînărului, adică, de fapt, a părinţilor acestuia — tatăl său fiind un apreciat muncitor pe şantierul sistemului de irigaţii al Jiului — era pe una dintre arterele secundare ale satului.

Nu i-am găsit acasă decît mama :

— Relu (pe student îl cheamă Aurel) a plecat de-acasă... nu sînt nici cinci minute... cu maşina şantierului... A fost să-şi ia nişte cărţi... şi-un baston...

— Baston ? Baston ?

— Ce fel de baston ? a întrebat-o, calm, comandanta.

— Un baston, a răspuns, nepăsătoare, mama studentului... Ce importanţă are ?...

— A, nu... aşa... am făcut noi pe indiferenţii.

— Are mai multe... obiecte de-ale lui...

— Nu ni le puteţi arăta ? a încercat, insinuant, unchiul.

— Pentru ce ? a devenit femeia bănuitoare.

— Şi noi sîntem geologi... a inventat la iuţeală Bibi.

— Şi dumneavoastră sînteţi geologi ? De ce n-aţi spus de la-nceput ? Fiul meu ar fi fost mulţumit să vă cunoască...

— Atunci ni le-arătaţi ? a întrebat-o pe femeie, plin de speranţă, Radu. Privirea acesteia a devenit, subit, tăioasă şi mi se părea că avea în ochi o lucire vicleană.

— Vi le-aş arăta, a replicat... Numai că...

— Numai că ?

— Cheia de la debaraua unde-şi păstrează lucrurile, o ţine Relu. N-o dă nimănui.

— Poveşti, a zis Bibi, în surdină.

Unchiul nu s-a lăsat :

— Şi unde-l găsim pe Relu ? Vrem să vorbim cu dînsul.

— Aveţi maşină ?

— Avem...

— Treceţi Jiul prin vadul de lîngă moară... Ajungeţi pe malul celălalt. O luaţi prin păduricea de salcîmi şi daţi de tăbliţa indicatoare : *Şantierul de irigaţii.*

— Fiul dumneavoastră poartă ochelari negri ? revine în discuţie comandanta.

— Poartă ochelari negri. Dar ce legătură are una cu alta ?

Bibi a salvat situaţia :

— Aşa... ca să-l recunoaştem mai uşor, dacă ne ducem pe şantier...

— Şi nu cumva dînsul foloseşte unele bastoane cu mînere de argint în formă de sirene ? întrebă iar comandanta.

— Drept să spun, dă înapoi femeia, nu ştiu dacă are şi bastoane cu mînere de argint... în formă de ce-aţi spus?

— De sirene...

— N-am auzit de-așa ceva... Are bastoane obișnuite... Îi trebuie la șantier, să-ncerce înălțimea apei...

— Curios ! exclamă Liviu.

— Ce e curios ? se miră femeia. Mă rog, stați de vorbă cu el... Nu prea-nțeleg vizita dumneavoastră... Sînteți geologi, sau nu ?

— Geologi, repetă, fără măcar să clipească, Bibi. Ne aflăm într-o expediție.

Femeia s-a apropiat de ușă, invitîndu-ne din ochi să plecăm.

— Știți... nu vă supărați... Am o mulțime de treburi... Am înțeles invitația.

— Este cum nu se poate mai clar. Sîntem poftiți afară pe ușă, a murmurat Liviu.

— Repede... repede... ne-a îndemnat unchiul. Urcați-vă-n rulotă ! (Lăsasem turismul și rulota în piața satului.) Și să traversăm Jiul... Cine vine cu mine-n față ?

S-au repezit Tensi, Sonia și Bibi. Noi ceilalți ne-am urcat în rulotă

Mașina, cu rulota după ea, a pornit. Noi, cei din rulotă, hurducați prin gropi, încercam să ne dăm seama pe unde ne găseam :

— Unde-o fi moara ?

— Uite-o !...

— Colo e podul în reparație.

— Și pe dîmbul acela înverzit, de lîngă moară, se vede un drumeag...

Un păstor își mîna oile în susul Jiului, chiar pe mal.

— Pe unde se poate traversa ? îl întreabă unchiul, scoțîndu-și capul pe ferestruică.

— Pe-aici ! îi arătă ciobanul, întinzîndu-și bîta în direcția vadului.

— Dar apa n-a crescut ?

— A crescut. Da' colo a fost ostrov și dincoace au adus oamenii bîrne și bolovani. Treci rîul ca pe șosea. Numai să-i dai drumul motorului tare. Mai trecu chiar adineauri o mașină...

— Tot un turism ?

— Tot.

— Nu e pericol ? Sînt cu rulota-n spate...

— Cu ce ești ? se miră ciobanul.

— Cu rulota... îi arată unchiul cu mîna spre noi.

— Aha !... Nu !... îşi dă el pălăria de pai pe ceafă. Şi eu trecui cu oile tot prin vad.

— N-o intra apă la motor ? se arată tot suspicios unchiul.

— Ce-oi fi aşa fricos, tovarăşe ? Dacă-ţi spui că încă e mică şi trecu chiar adineauri altă maşină... Numai că, dacă mai stai mult şi apa o mai creşte, de... Treci, nu mai sta pe gînduri...

Turismul goneşte, cu toată viteza, peste scînduri şi bolovani, îndreptîndu-se către fostul ostrov. Rulota îl urmează, hurducănindu-se. Deodată se opreşte locului. A rămas, de altfel, şi pînă astăzi pentru noi o problemă neînţeleasă modul cum s-a desprins, în timpul mersului, bara rulotei de cîrligul lanţului trăgător al turismului. Şi totuşi, oricît pare de necrezut, s-a desprins. Noi bănuim, deoarece o altă explicaţie n-avem, că, la o smucitură între pietre şi scînduri, cîrligul a sărit.

Turismul a plecat înainte, cu aceeaşi viteză cu care pornise. Unchiul şi însoţitorii săi, concentraţi asupra drumului (maşina ajunsese pe fostul ostrov), n-au observat nenorocirea. Iar rulota a rămas în vad tocmai în locul unde acesta era mai jos şi apa mai adîncă.

Ciobanul abia se mai vedea. Urca în susul rîului, cu oile lui, fluierînd.

La început, nu ne-am dat seama ce s-a întîmplat, sau, mai bine zis, am bănuit că turismul o fi făcut, din cine ştie ce cauză, o scurtă oprire.

— Turismul... Turismul ne-a părăsit ! s-a îngălbenit Maia, după ce privise prin ferestruică.

— Ne-a părăsit ? Cum ? Ce ? De ce ? Strigaţi după ei... Strigaţi ! ne-am alarmat.

Numai că degeaba am strigat. Duduitul motorului turismului, vîjîitul apei şi şuierul vîntului, care începuse pe neaşteptate să sufle, ne fura vorbele.

Turismul urca panta ce ducea pe malul celălalt şi noi rămăseserăm în vad. Atîta că vorba «rămăseserăm» nu este cea mai potrivită situaţiei pe care o trăiam.

Tocmai atunci, ca un făcut, am simţit că apa tulbure a rîului începe să se frămînte. Ceva ca un val ne sălta. Iar rulota se pornise să se plece într-o parte uşor, apoi să se răsucească în apă, cu dosul înainte.

Ne-am repezit la cele trei ferestre şi la uşa din spate, pe care am deschis-o. Şi ceea ce-am văzut ne-a cutremurat.

Apa îşi schimbase culoare. Devenise vînătă şi ne înconjura spumegînd. Curentul ne tîra.

— Ne-necăm ! a intrat în panică Maia.

— Rămîneţi liniştiţi ! ne-a sfătuit tovarăşa comandantă. Vom chibzui ce este mai bine să facem...

În timp ce chibzuiam, rulota, tîrîtă de curent, se învîrtea mereu şi, după o scurtă săltătură, ajungînd în locul unde Jiul era din ce în ce mai adînc, a început să plutească.

Fuseseră în ultimele zile ploi la munte. Auziserăm la radio. Era firesc ca apa să crească. Dar cine-şi putea închipui că tocmai în momentul acesta rîul va suferi o asemenea transformare ?

— Sosesc viituri, valuri mari de apă, ne-a explicat comandanta. Acesta-i ghinionul !

Mi-am amintit că rulota, de ultimul tip, era în aşa fel fabricată încît, cu o mică modificare, să poată fi remorcată şi de o barcă(bineînţeles, cu motor). I-am spus lucrul acesta comandantei.

— Nu se poate cufunda, pe cît ştiu eu de la unchiul ! am asigurat-o.

Totuşi, sub rulota transformată în barcă apa clipocea din ce în ce mai sinistru. Maia continua să suspine într-un colţ :

— Ne-necăm !... Ne-necăm !...

— Nu ne-necăm, l-ai auzit pe Sandu ce-a spus. Rulota nu se poate scufunda, încercă s-o liniştească tovarăşa comandantă, măcar că şi dînsa era albă la faţă ca varul.

— Găsim noi o soluţie ! îşi făcea singur curaj Radu.

Rulota — probabil pentru că nu i se operase modificarea despre care-l auzisem pe unchiul, sau ştiu eu din ce altă cauză — se înclinase, totuşi, şi mai mult pe-o parte.

— Să nu vă fie teamă ! a repetat comandanta. Cine ştie să-noate ?

Tarzan s-a ridicat de pe bancheta pe care sta :

— Eu !

— Bine ?

— Perfect.

— Poţi duce şi pe altcineva-n spate ? O fetiţă, vorbesc,

— Pot. Vă duc şi pe dumneavoastră !

Dînsa, deşi situaţia era atît de gravă, fiindcă pe sub uşă, între timp, începuse să se strecoare un firicel, de astă dată parcă limpede, de apă, a zîmbit.

— De mine nu te-ngriji... Eu mă descurc singură. Important este să ieşiţi voi... Să scăpaţi voi cu bine...

— Şi eu ştiu să-not ! a precizat Radu. Este adevărat că n-am înotat pîn-acum decît în bazin, dar cred c-o să meargă...

— Şi eu la fel, a spus Laura.

— Şi eu, a adăugat Liviu.

A trebuit să recunosc că şi eu eram în aceeaşi situaţie, cu singura diferenţă că mai înotasem şi-n mare. Un rîu este însă altceva, cu totul altceva, şi-am regretat din adîncul sufletului că atunci cînd eram mai mic şi veneam la bunicii din partea tatii, la Craiova, n-am învăţat să-not şi-n Jiu.

— Priviţi ! ne-a arătat, în momentul acela, Liviu, vadul de care ne depărtasem cam — bănuiesc — vreo trei sute de metri. Turismul se întorsese. Tuspatru călătorii săi coborîseră la marginea vadului, ne făceau semne cu mîinile şi ne strigau ceva ce, din cauza depărtării, a vuietului apei şi-a fricii pe care o trăiam (acesta este adevărul adevărat !) nu puteam desluşi.

Purtată de apă, răsucită de curent, săltînd ca un căluţ vesel şi uneori şchiopătînd, din pricina izbiturii roţilor de unele ridicături de nisip sau pietriş de pe fund, rulota înainta.

Viitura creştea. Apa parcă gemea.

Ne apropiam de-o cotitură a rîului. Vadul începea să dispară. Turismul urcase iarăşi panta, dar nu-l mai puteam vedea din pricina pădurii de salcîmi ce acoperă, în partea mai joasă a rîului, ţărmul.

— Ce plăcută croazieră ! De vreme ce Sandu pretinde că rulota nu se poate scufunda... Cînd ajungem la Dunăre ? a încercat să dovedească Liviu că nu se teme.

Nimeni, fireşte, nici n-a zîmbit.

De altfel, situaţia era din ce în ce mai încurcată. Firişorul de apă, care abia se strecura adineauri, se transformase într-un pîrîiaş. În partea unde era mai înclinată rulota, se formase o băltoacă, în care se scălda pălăriuţa albastră de pai a Laurei.

Dacă lucrurile s-ar fi menţinut astfel, totul încă ar mai fi fost suportabil, numai că, din nefericire, rulota continua să se plece. De pe masa din încăperea de locuit, ca şi de pe aceea din bucătărie, de pe etajere şi poliţe, obiectele se rostogoleau în băltoacă. Şi chiar noi înşine abia ne mai păstram echilibrul, agăţîndu-ne de paturile suprapuse, de stîlpul metalic din mijloc şi de bancheta fixă.

Comandanta s-a hotărît să ne mărturisească :

— Pentru că rulota nu încetează să se lase pe o parte, cînd ferestruica din stînga va ajunge-n apă, vom fi în pericol.

— Şi ce este de făcut ? am întrebat.

— Cîţiva dintre noi va trebui să ieşim, aşa cum vom putea, din rulotă şi să ne agăţăm de streaşina din dreapta, pentru a încerca, prin greutatea noastră, să-i restabilim echilibrul.

— Primul ies eu, s-a oferit Tarzan, ca întotdeauna cînd este ceva mai greu de făcut.

— Nu, tu rămîi să ai grijă de Maia ! a hotărît comandanta.

Radu ne-a arătat pe Liviu şi pe mine :

— Daţi-ne nouă misiunea cea mai dificilă !

Laura, deşi abia se ţinea de bară, a spus :

— Nu mă uitaţi nici pe mine !

— Nu, n-am să uit pe nimeni, ne-a răspuns dînsa. A deschis uşa şi, sprijinită de Tarzan, zdrelindu-şi degetele, s-a căţărat cu destulă greutate pînă la bordura de sus a streaşinei, de care s-a agăţat. Am urmat-o eu, Laura, Liviu şi la urmă Radu.

Ne ţineam tuscinci picioarele pe balustrada de sub fereastră şi smuceam cît puteam de bordură.

Spre marea noastră satisfacţie, rulota a încetat să se încline, ba parcă, puţin, puţin, şi-a recăpătat echilibrul. Cred, adică nu cred, sînt sigur că aşa cum spînzuram de bordură, ca boabele de struguri într-un ciorchine, trebuie să fi fost nespus de caraghioşi.

Trecuserăm de cotitura rîului, şi în faţa noastră se desfăşura un peisaj de basm. Livezi aurite de meri şi peri văratici urcau domol pe dealuri, sub soarele dogoritor, răspîndind o aromă ameţitoare. Dar palmele, tăiate de bordura metalică, ne dureau. Şi ochii, injectaţi de efort, nu

mai erau în stare să admire frumusețea de neasemuit a acestui pămînt oltenesc.

Deodată am simțit întîi o scrîșnitură prelungă și, imediat după aceea, o izbitură cumplită. Palmele rănite mi s-au desprins de pe bordură. Am căzut în apă.

«S-a zis cu mine», am mai apucat să gîndesc, în timp ce mă prăbușeam.

Pentru puțină vreme n-am mai văzut și n-am mai auzit nimic. Mă bălăceam ca o broască. Apa-mi intrase în urechi și în gură. Simțeam că mă sufoc.

Și, cu toate astea, imediat mi-am dat seama că rîul, în locul unde căzusem, nu era prea adînc. Cu un puternic apel la voință, m-am ridicat.

Jiul își izbea de mal undele învolburate.

— Malul !... Am ajuns la mal !...

Prin apă se vedeau mișunînd ceilalți. Tarzan, care sărise din rulotă, o ajuta pe tovarășa comandantă să se ridice. Radu ședea pe fund, turcește, prostit, și Laura, apucîndu-l de chică, îl trăgea afară ca pe-o ridiche.

Rulota se culcase pe-o parte și apa pătrunsese înăuntru.

— Malul !... Malul !... am răcnit iar.

— Ce mal ? Cască bine ochii ! m-a repezit Liviu.

— Sîntem pe-o insulă ! a făcut pe savanta Maia, care îndrăznise să sară și ea în apă, în locul unde era mai mică.

— Nu insulă, un grind, a corectat-o comandanta. Rulota a eșuat pe-un grind.

— Un grind destul de depărtat de malul stîng al rîului, de care este, din nenorocire, despărțit de un șuvoi prea puternic și probabil foarte adînc !... începuse să comenteze, ca la carte, Radu, după ce se văzuse scos din apă de Laura, deși era murat ca o varză.

— Nu știu cum o s-ajungem la țărm ? se întreba, îngrijorată, Maia.

— O s-ajungem !... O s-ajungem ! a chiuit Tarzan care, între timp, se urcase pe partea uscată a rulotei și de-acolo, cu palma la frunte, cerceta zările.

— Nu mai sări așa, dă-te jos... l-am luat la trei păzește, văzîndu-l că începuse să joace bătuta acolo sus.

— Vine ! Vine !... țopăia mai departe Tarzan. Vine...

— Cine vine ? l-am întrebat noi.

— Tovarăşul profesor Grozăvescu, într-o şalupă cu încă doi oameni... dintre care unul mi se pare că este... da.. da... el este... tînărul cu ochelari negri...

— Tînărul cu ochelari negri ?...

Într-adevăr, motorul şalupei şantierului de irigaţii se auzea. Şi, în curînd, unchiul, tînărul cu ochelari negri şi încă alţi doi oameni au sărit din şalupă pe grind.

— Bine-aţi venit !... Bine-aţi venit !... s-a bucurat atît de mult tovarăşa comandantă, încît. prinzîndu-l pe unchiul de gît, l-a sărutat pe obraz."

O DISPARIŢIE CIUDATĂ

Turismul unchiului, avînd remorcată rulota, trage la umbră, în spaţiul de parcare. Din locul unde ne-am oprit, se întinde plaja aurie, imensă. Spre dreapta, o pădure de corturi.

Tineri bronzaţi se joacă, fac sport, înoată în mare. Baloane, mingi, peşti, balene în miniatură, lebede, caī, colaci şi bărci de masă plastică.

Muzică. Zgomot.

Am ameţit.

Unchiul coboară de la volan.

— Corturile !... Să desfacem imediat corturile !...

Între timp, el se duce, aşa ca-n fiecare zi de cînd am plecat, să dea un telefon la Bucureşti şi să se intereseze de Mona. Vorbeşte de la un automat. Situaţia Monei s-a îmbunătăţit, dar pericolul reînrăutăţirii sănătăţii ei încă persistă.

Ne repezim, ca un cîrd de vrăbii, în toate părţile. Rulota se goleşte. Sacii în care sînt înfăşurate pînzele corturilor au fost scoşi. Maia şi Bibi îi desfac.

— Unde le instalăm ?

Unchiul s-a întors :

— Acolo !... Acolo !... Acolo !...

Un stol de tinere, în costume de toate culorile curcubeului, ivit de nu ştiu unde, din mulţimea pestriţă de tineri de pe plajă, se năpusteşte spre noi.

— Beti !... Zorica !... Dafne !... Lucica !... Mioara !...
Profesorul Grozăvescu !... Domnul profesor Grozăvescu !...

Voci cristaline, muzicale, vesele. Picioare lungi roind, sprintene, jur-împrejurul nostru. Trupuri zvelte, înalte. Zîmbete. Chicoteli. L-au prins pe unchiul în mijloc, ca pe-o muscă în plasa unui păianjen.

Ce mici și neînsemnate se vădesc colegele noastre, în comparație cu-aceste proaspăt bacalaureate (am aflat că toate sînt bacalaureate și cele mai multe dintre ele au și dat examenul de intrare la diferite facultăți și-au reușit). Chiar Tensi-zîna, și Sonia-rîndunica, gîndăcelul, cu brațele lor neîmplinite și chipurile copilărești, care, pînă mai adineauri, ni se păreau nouă, băieților, culmea perfecțiunii și grației, au devenit dintr-o dată — în ochii mei și cred că și ai celorlalți băieți — în vecinătatea tinerelor bacalaureate și studente, la fel de șterse, de mărunte și palide ca niște biete panseluțe puse într-un vas cu apă, lîngă un buchet de trandafiri superbi.

Fetelor, colegelor noastre, în fața acestei invazii... majore, colorate și muzicale, le-a pierit voioșia. Ba pînă și tovarășa comandantă, deși și dînsa este tînără și strălucitoare — și știe acest lucru — privește spectacolul acesta gălăgios cu ochii puțin galeși.

— Spuneați că nu veniți !

Vocea suavă a sunat a reproș. Era absolventa care deschisese ușa cabinetului de Istorie, în ziua cînd îl vizitasem, împreună cu Bibi, pe unchiul, la liceu și despre care aflu acum că se numește Mioara.

— Nu faceți baie ?... Intrați cu noi în mare ?... Tocmai ne pregăteam să-notăm !...

— Tabăra voastră i-aici ?

— Aici !

— Și cine mai e cu voi ?

— Tovarășii profesori Barbu și Stancu și tovarășa profesoară Iliescu. Ce-or să se bucure !...

Unchiul, în chip mai mult decît evident, se simte încurcat. O întreabă pe Mioara :

— Ai dat examenul de admitere la Istorie ?

— La Istorie, și-am reușit ! se împurpurează fata.

— Felicitările mele. Cu ce medie ?

— Am reușit a doua... Cu nouă treizeci și trei. Aș dori să vă urmez la catedră... Să fac lecții tot atît de frumoase...

— Aşa de repede vrei să mă vezi la pensie ?
— La pensie, dumneavoastră ?... Nu ! Sînteţi atît de tînăr. (Unchiul surîde pe sub mustaţă). Şi nu ştiu cum să vă mulţumesc !...
Unchiului i s-a răvăşit bărbuţa care, în soarele puternic, pare şi mai neagră. Comandanta noastră însă, parcă... parcă a cam pălit.
— Haideţi cu noi, haideţi, îl apucă de mîini, îndrăzneţe, fetele, uitînd, în ambianţa de destindere a plajei, de vechile legi ale disciplinei. Vă rugăm !... Vă rugăm !... Ce bucurie o să le faceţi colegilor dumneavoastră !... Veniţi măcar să-i salutaţi !... Atît !...
Unchiul arată spre comandantă :
— Sînt cu colega, profesoara Ligia Munteanu !...
Fetele, fostele eleve ale unchiului, o salută, uitîndu-se însă puţin cam dintr-o parte.
— Să poftească şi dînsa.
— Nu, eu mă îngrijesc de întocmirea şi aşezarea taberei. Se întoarce spre noi, zorită : Fetelor, băieţi, mai departe la treabă...
Ne dezlipim cu părere de rău de veselul spectacol.
— Veniţi cu noi... Veniţi...
(Să fiu eu unchiul, n-aş mai sta pe gînduri ! Nu stă nici el...)
— Să-mi pun echipamentul de plajă.
Stolul bate din palme :
— Puneţi-vi-l !...
Unchiul îi spune, cu un ton puţin vinovat, comandantei :
— Mă-ntorc numaidecît !... Doar să-mi salut colegii... este de datoria mea să-i salut... şi vin înapoi imediat...
Comandanta dă din umeri. Zîmbeşte maliţios. Unchiul se împiedică de unul din beţele cortului, pierdut în calea lui de Maia, admiratoarea cea mai ferventă a comandantei. (Oare nu l-o fi scăpat gaiţa dinadins ?) Dar unchiul nu ia în seamă întîmplarea. Se precipită în rulotă să-şi scoată hainele. Şi iată-l, în sfîrşit, în slipul albastru, alergînd înconjurat de fete, pe plaja netedă, spre locul unde i se află colegii.
— Unchiul tău este un trădător ! îmi şuieră Maia, arătîndu-mi-l, acuzator, cu degetul.

— Nu este deloc civilizat s-arăţi cu degetul ! îi răspund, încercînd s-anihilez în felul acesta învinuirea.

— La treabă, copii, la treabă ! ne îndeamnă comandanta care, cu coada ochiului, îl urmăreşte pe unchiul ajuns în mijlocul colegilor săi.

Am amintit de mare şi încă nu ştiţi cum am ajuns aici. Dar, pentru a nu lungi vorba despre întîmplările care n-au fost deosebit de interesante, în acest interval de timp, vă rog să-mi permiteţi să vă citez cîteva din însemnările mele, începînd din ceasul cînd rulota, tranformată în barcă şi purtată de curentul puternic, s-a înfundat în nisipul unui grind, pe latura dreaptă a albiei Jiului.

DUMINICĂ (aici am notat şi data : *19 iulie)* — continuare :

„Cu ajutorul celor doi muncitori de pe şantierul de irigaţii, al tînărului cu ochelari negri şi al cîtorva ţărani, rulota a fost readusă la linia de plutire. Remorcată de salupă, a putut fi apoi trasă (bineînţeles cu infinite greutăţi) pe ţărmul celălalt al apei.

O întîmplare nostimă, dar cu folos pentru noi, a fost aceea cu peştii. După ce rulota a reajuns pe uscat, cînd am cotrobăit printre lucruri, ca să le spălăm (pe cele care fuseseră umplute de mîl) sau să le întindem la uscat (pe celelalte, care erau numai ude), am descoperit, într-unul din ciorapii de schimb ai Maiei, un crap dolofan, cu solzii aurii, lucioşi, în mîneca mantalei de ploaie a lui Liviu, o ştiucă zdravănă şi-n pantalonii cei buni ai lui Tarzan, o mreană cum nici n-am mai văzut.

Numai că Sonia, văzînd mreana, şi-a închipuit că-i un hering.

Atîta ne-a trebuit. Îndată ne-am adus aminte de Dobrică. Brînzaru S. Dobrică.

Ni se povestiseră la Istorie nişte întîmplări despre regii Henric al IV-lea şi Maria-Antoaneta...

— Maria-Antoaneta şi Hering al patrulea, a început să relateze la lecţie Dobrică.

— Dar la egipteni ? La egipteni ? Cînd l-a întrebat profesoara unde erau îngropaţi morţii ?...

Liviu se ţine de burtă şi rîde :

— Şi el, în loc de sarcofag, a spus «în samovar» !...

— Piramidal !... Piramidal !... exclamă Bibi, care nu-l avusese coleg, fiindcă venise abia în cursul anului trecut de la altă şcoală.

— Apropos ! Ce-o mai fi făcînd Brînzaru S. Dobrică ? se întrebă Maia.

— Ce să facă, îi răspunde Liviu. Este pe loc repaus, pentru a doua oară în aceeaşi clasă.

Discuţia a luat apoi o turnură serioasă. Ne întrebam cum or fi ajuns peştii, căzuţi în cursă, în obiectele de îmbrăcăminte din rulotă, şi de ce nu s-or fi hotărît să părăsească rulota, cînd apa a început să se scurgă.

— Asta trebuie să fi fost o răsplată a naturii pentru suferinţele noastre nemeritate ! a rostit Radu.

— Rezon, eminenţă, rezon ! i-a scurtat vorba Bibi.

Ne-am spălat, după aceea, în rîu, am curăţat rulota, ne-am ospătat pe cinste cu peşte — gătit de colegele noastre — am băut cîte-nu ceai fierbinte şi, fiindcă se înserase, tînărul student cu ochelari negri s-a îngrijit să fim găzduiţi, cît se poate mai bine, în sat : comandanta şi fetele într-o casă, iar unchiul şi noi, băieţii, în alta.

Cu prilejul acesta, doresc să precizez, pentru cei care-mi vor citi, eventual, însemnările, că tînărul cu ochelari negri din satul Frumoasa (Gorj), studentul în geologie, nu era nici el, din nenorocire (pentru noi !) acela pe care-l căutam. Şi spun «din nenorocire», nu fiindcă ne-ar fi fost lehamite de extraordinara aventură pe care-o trăiam. Dimpotrivă, aceasta, aşa după cum comentam între noi, ne-ar fi plăcut să se fi prelungit cît se poate de mult. Şi cui, la urma urmelor, nu i-ar fi convenit să cutreiere ţara, împreună cu-o mînă de prieteni dragi şi cu doi profesori iubiţi (unul dintre ei, în cazul meu, fiindu-mi şi unchi), să trăiască tot soiul de întîmplări care de care mai ciudate, mai pline de haz sau mai spectaculoase ? Numai că «din nenorocire», repet, călătoria noastră, după cum bine ştiţi, nu fusese organizată din vreun capriciu, sau de plăcere, ci ea avea un ţel precis, ce trebuia neapărat atins cît mai repede, pentru a încerca să-i ajutăm, în felul acesta, colegei noastre în suferinţă, Mona. Ori, tînărului student în geologie, după cum am băgat cu toţii de seamă numaidecît, îi lipsea un ochi. De-aceea şi purta, sărmanul, ochelarii aceia negri, ca să-şi mascheze, cît de cît, acest neplăcut defect, pe care nu şi-l pricinuise singur şi de care nu era

deci vinovat, fiindcă așa se născuse. În vreme ce acela pe care noi îl căutăm — şi pe care unchiul, Bibi şi cu mine, în scurtul timp de care dispusesem, îl observasem, totuşi, destul de bine, prin geamul Consignaţiei — nici vorbă nu era să fi avut un astfel de cusur."

LUNI — 20 iulie:

„În zorii zilei, după un somn reparator, toate lucrurile fiind puse bine la punct, am plecat mai departe".

21 — 25 iulie :

„Călătoria pe lîngă Rîmnicu-Vîlcea și Mînăstirea Cozia, de-a lungul Oltului, unde există de-asemenea o comună Frumoasa. În drum am asistat la un foarte semnificativ schimb de experiență între cercurile micilor tractoriști și combinieri ale județului Vîlcea. După aceea, urcînd, urcînd prin toată Transilvania spre nord, străbătînd Pasul Prislop, pe urmele lui Dragoș-Vodă și-ale cetei sale de viteji, din legendă, am ajuns la Frumoasa — moldovenească. Aici tocmai se desfășura o Nedeie pionierească, o paradă a dansului, cîntecului și portului local.

— Fiecare dintre aceste Frumoase, ca și fiecare din provinciile patriei străbătute de noi, sînt una mai frumoasă decît cealaltă ! a emis, cu seriozitatea-i obișnuită, una din celebrele lui judecăți de valoare, Arapul, adică Radu, Eminența cenușie, gesticulînd, retoric.

Și noi, cu-aceeași seriozitate, i-am dat dreptate. Bibi i-a strigat :

— Faraoane ! Ne-ai dat gata !... Ești poet... Ești... nu știm cum să-ți spunem... Ești cel mai original dintre noi...

Radu s-a întunecat, ceea ce, la negreala lui naturală, a avut un efect lamentabil.

Adevărul este însă că eram cu toții vrăjiți. Rîuri, cîmpii, păduri, oameni veseli și muncitori, copii.

(Despre toate acestea n-am să povestesc deocamdată mai mult, deoarece mi-am propus, ca, o dată cu reînceperea școlii, la toamnă, deci nici peste două luni, să scriu, la Română, o compunere amplă, prin care să încerc să-i fac o surpriză comandantei și profesoarei noastre. Să vedem ce-o să zică !)".

26 iulie :

„Deoarece în cele două Frumoase (ardeleană și moldovenească) n-am găsit nici o urmă a ceea ce căutam, am pornit spre Dobrogea. Acolo se găsește o a cincea și ultima comuna Frumoasa, destul de aproape de mare."

27 iulie :

„Spre nemaipomenita noastră surprindere, în comuna Frumoasa (dobrogeană), poartă ochelari negri nici mai mult nici mai puțin decît vreo 25 (după unii), sau poate chiar peste 30 (după alții) de tineri. Iar pe deasupra, printre turiștii care locuiesc aici (temporar), se găsesc, de asemenea, alți nenumărați posesori de astfel de obiecte (cu geamuri întunecate), ce se poartă (din pricina soarelui deosebit de intens) pe nas.

— Și s-ar putea foarte bine ca tocmai printre turiști, anume camuflat, să se găsească acela pe care-l căutăm, a presupus, pe bună dreptate, Radu.

— Ei, ce ne facem în această situație ? s-a întrebat pe sine, interogîndu-ne, în același timp, și pe noi toți, unchiul. Știți cum mi se pare că vine treaba asta ?

— Cum ? a dorit, cea dintîi, să afle răspunsul comandanta.

— Ca și cum ai dori să cauți un ac în carul cu fîn !

— Chiar dacă acul se află în carul cu fîn, noi trebuie să-l aflăm ! a remarcat, neînduplecată, comandanta.

— Bine, dar în cazul acesta, ca să nu atragem atenția, cît vom întreprinde cercetările, vă propun să nu ne așezăm corturile în sat !...

— Dar unde ?

— Undeva pe țărmul mării, ca să dăm impresia că sîntem niște vilegiaturiști obișnuiți !...

— Bună idee !

Ne bucurăm la gîndul c-o s-avem prilejul să facem mai mult timp baie !...

Comandanta avea însă altceva în gînd :

— Bună și nu prea !

— De ce ? s-a interesat unchiul.

— Pentru că ne depărtăm de locul ce va trebui supravegheat tot timpul cît întreprindem cercetările.

— Asta-i adevărat.

— Și cum crezi c-ar fi mai bine să procedăm ?

În sfîrșit, după multe discuții, pro și contra, s-a aprobat o sugestie a unchiului, hotărîndu-se ca numai locul de parcare să fie la marginea mării, însă o echipă de-a noastră să se afle ziua și noaptea în sat, pentru a investiga, fără întrerupere, și a descoperi ceea ce voiam să aflăm."

Și iată-ne la țărmul mării. Sonia, Tensi, Bibi și eu, ca niște rațe vesele, ne scăldam. Unchiul și profesoara (de Engleză) Iliescu, urmați de stolul de „sirene" (așa-și spun singure fostele eleve ale unchiului : „sirene" — desigur ca să-i facă plăcere lui) înoată, departe, în larg. Abia se mai zăresc. Liviu și Laura stau tologiți pe plajă și, dacă priviți bine, capetele le sînt apropiate unul de celălalt. Își șoptesc nu știu ce. Din ziua cînd Laura s-a dovedit atît de înzestrată pentru gimnastica artistică, Liviu (care este un mare admirator al acestui fel de gimnastică), ori de cîte ori i se ivește prilejul, e tot prin preajma ei.

Desigur, o să mă întrebați : ce este cu inima aceea mare, desenată de Liviu pe nisip și unde tot el (sau Laura) au încrustat, din scoici, două litere L ?

Mărturisesc cinstit că nu știu să răspund, dar putem bănui că este o simplă glumă sau o joacă de-a lor.

Soarele, ca o plăcintă uriașă, rumenită, abia scoasă dintr-un cuptor nevăzut, își revarsă, neîncetat, dogoarea. Și, dacă n-ar sufla deasupra mării vînticelul acesta răcoros, care i-a schimbat apei culoarea, din verde-albăstrie în cenușiu murdar, și se hîrjonește cu valurile, silindu-le să salte zburdalnic, ne-am topi de căldură.

Valurile au adus și poartă, într-un fel de dans, alge sau alte plante de apă și nisip (pe care tot vîntul le-a smuls și le-a azvîrlit în mare). Un miros pătrunzător, destul de neobișnuit, însă plăcut (de sare și iod, susține Sonia) ne umple nările.

Comandanta, Tarzan, Radu și Maia se pregătesc să plece în comuna Frumoasa, de unde unchiul, Laura, Liviu, Bibi și eu ne-am întors. Cînd, îl aud pe Liviu urlînd :

— A venit !...

Cu toții, uzi sau prăjiți cum sîntem, pornim în galop, pînă la umbrarul unde a stopat, răspîndindu-și miasmele insuportabile de benzină arsă, și cea de-a doua mașină, recunoscută numai dintr-o ochire de Liviu.

Tarzan ajunge întîiul. Al doilea e Bibi. Îl urmăm Tensi și cu mine. Se grămădesc și ceilalți.

Cel care a sosit este străbunicul lui Liviu. Toți îl înconjurăm, aplaudîndu-l entuziasmați.

— Ura !... Ura !... Ura !...

Sîntem încredințați că străbunicul lui Liviu — pe care acesta din urmă îl ținuse toată vremea la curent, prin scrisori, asupra locurilor unde ne aflam sau unde urma să ajungem — aduce din București vreo nouă, uluitoare veste, dar n-avem răgazul să-l ascultăm...

Sportiv, îmbrăcat într-un costum de baie gri, lăbărțat, cu dungi albastre (spălăcite), orizontale, din tipul acela ce se purta în urmă cu peste jumătate de secol (așa cum am văzut într-o revistă), care îi acoperă oasele proeminente și pielea (la fel de veche și uzată ca și costumul de baie), de la genunchi și pînă la gît, străbunicul lui Liviu ne privește emoționat.

Vrea să ne spună ceva, dar glasul nu-l ajută. Bărbia ascuțită, scoasă mult în afară și ușor îndoită spre vîrful cam coroiat al nasului, îi tremură. O lacrimă gălbuie i se prelinge pe obrazul uscat.

Pe cap poartă o șapcă, și ea destul de ponosită, pe panglica decolorată a căreia scrie (cu litere ce par să fi fost, odinioară, de aur, dar astăzi arată mucegăite și înnegrite de vreme) : VASUL COMANDANT NEPTUN.

Își duce mîna la cozorocul crăpat, întocmai ca un general care răspunde salutului trupelor credincioase și reușește să îngaime :

— Duțeți-mă să simt și-n ațest an botezul valurilor !

Băieții îl înșfacă. Picioarele și mîinile scheletice, cu degetele lungi, descărnate, înarmate cu unghii lungi, osoase, și le ține rășchirate, ca ghearele labelor unui cocoș.

— Taratara !... Taratara !... Taratara ! sună dintr-o goarnă inexistentă Bibi, ținîndu-și palmele pîlnie la gură.

Și, cu bătrînul fost comandant al lui „Neptun“ pe umeri, pornim în marș, prin nisipul ce-a devenit atît de fierbinte încît, dacă-ți pui, numai pentru o clipă, talpa unui picior pe el, trebuie repede s-o ridici și să-ți ții mai

departe echilibrul, tot numai pentru o clipă, cu talpa celuilalt picior.

— Taratara !... Taratara ! cîntă mai departe Bibi din trîmbiţa lui inexistentă.

— Un', doi, trei !... Un', doi, trei !... ne comandă nouă, băieţilor, Radu care, din negru cum îl ştiţi, s-a făcut şi mai negru doar în cîteva zile de cînd am sosit la mare.

— Eminenţă, îi strig, grăbeşte puţin ritmul, să străbatem mai repede nisipul, că ni se fac picioarele friptură.

—Un', doi, trei !... Un', doi, trei !... Un', doi, trei ! grăbeşte Radu ritmul.

— Taratara !... Taratara !... Taratara !... sună şi trîmbiţa inexistentă a lui Bibi mai iute.

L-am adus pe fostul comandant al lui „Neptun" la ţărm. Îl coborîm cu picioarele în apă. Tinerii de pe plaje ne privesc uimiţi. Se strîng în jurul nostru. Nu înţeleg ce se întîmplă.

Bătrînul fost lup de mare s-a lăsat pe vine, ciucindu-se, pînă ce apa îi ajunge la gît.

— Lăţaţi-mă !... Lăţaţi-mă singur... Mă simt în elementul meu... Marea !... Ah, marea !... oftează el. Ce fericit mă simt !...

Numai că, uneori, pe cît se pare, prea multă fericire nu e bună. Deoarece, dintr-o dată — ce să vă-nchipuiţi ? — bătrînul fost lup de mare alunecă pe spate. Şi-aşa, uşor cum este, apa ni-l fură. Ni-l fură şi-l tîrăşte cu ea, cine ştie unde, chiar de sub nasul nostru.

Dăm din mîini şi picioare. Căutăm încoa, încolo.

— Unde e ?... Unde-o fi ?... Unde-a pierit străbunicul lui Liviu ?

Se-agită toată plaja.

— Să ştii că l-o fi tras în afundul mării Poseidon ! îmi şopteşte, cutremurîndu-se şi agăţîndu-se, de spaimă, de braţul meu, Sonia, căreia-i place mitologia.

— Unde-o fi ?... Unde putea să dispară ?

Trei bărci ale Salvamarului pornesc. Uneltele speciale de fier greblează nisipul şi pietrişul sub valurile mării. Îl caută toţi, îl căutăm, dar ia-l de unde nu-i. Bătrînul se topise parcă în apă. Pierise fără urmă. „Şi poate că, într-adevăr, mă gîndesc, îl tîrîse în afundul cel verde, pururi fremătător, aşa precum presupusese Sonia, zeul cu scoici şi alge în barbă, numit de greci Poseidon şi de romani — Neptun."

IATĂ-I FOTOGRAFIA !

Unchiul a plecat înot, încercînd să descopere trupul celui luat de valuri. Îl însoțesc nelipsitul stol colorat și gălăgios de... sirene, micuța profesoară Iliescu și comandanta noastră.

Le urmăm noi, adică Tarzan, Laura, Liviu, Bibi, Sonia, Radu, Maia și eu (Tensi plînge pe plajă), ca și alte cîteva persoane care săriseră în mare, la auzul veștii că valurile l-au luat pe bătrîn.

Unchiul spintecă apa ca un rechin. În ce privește înotul și, în general, sporturile nautice, ca și în materie de automobil, motocicletă, parașutism și altele, trebuie să vă mărturisesc că unchiul este un adevărat as. Ia parte la o mulțime de competiții, unde a cîștigat numeroase trofee, medalii și diplome.

Toți cei care-l urmează pe unchiul se străduiesc, este adevărat fără prea mult succes, să-l ajungă. Cea mai aproape este comandanta noastră, înotînd ca o lebădă. Urmează proaspăta studentă în Istorie, Mioara, profesoara Iliescu și restul stolului. De noi, ce să vorbim ? Ne-am deșteptat tîrziu și ne aflăm în coadă, cu-o singură excepție, Tarzan, care mai are, bănuiesc, vreo douăzeci de metri și le prinde din urmă pe fostele eleve ale unchiului.

Deci, totul merge bine și n-ar fi deloc exclus ca această încercare (paralel cu aceea a Salvamarului, de a găsi trupul fostului lup de mare) să fie încununată de succes. Cînd — ce se întîmplă acolo ?

Unchiul, teribilul rechin care spinteca valurile cu-atîta forță și precizie, a început să ia apă la babord — așa cum rîdea mai tîrziu, după ce totul s-a sfîrșit cu bine, nebunul de Bibi ! — fiindcă i se pusese, la piciorul stîng, un cîrcel.

Ce e drept, unchiului i se pun foarte rar cîrcei. Dar și cînd i se pun... Se încovoaie de mijloc, nu mai poate înota și, dacă nu se găsește cineva prin preajmă să-i vină în ajutor, se îneacă. Pînă azi, nu-i vorbă, nu s-a înecat niciodată, dar asta nu înseamnă că nu i s-ar putea întîmpla și treaba asta într-o zi.

Zvîrcolindu-se de durere, unchiul, cuprins de cîrcei, se lasă, se ridică, înghite serios apă și începe să se ducă la fund.

Se și consideră pierdut cînd, ca prin vis, simte pe braț o palmă catifelată, dar fermă. Închipuiți-vă : comandanta noastră ! Îl înșfacă pe unchiul care și-a pierdut între timp cunoștința, și-l trage după dînsa la mal.

Aici, luîndu-l în stăpînire deplină, nelăsîndu-i nici măcar pe doctorul și infirmierii plajei să se apropie, făcîndu-i cuvenitul masaj și absolut indispensabila respirație artificială, suflîndu-i aer în gură, îl obligă să se reîntoarcă la viață.

— Ca-n filme, dom'le, ca-n filme ! se amuză Bibi de felul cum s-au brodit lucrurile cu salvarea unchiului.

— Ce mult și adînc am dormit ! zise unchiul, ca Făt-Frumos într-o situație similară, cînd își deschide, clipind, în lumina soarelui, pleoapele.

— Ehei, ați fi dormit adînc de tot, îi dă replica un lungan din mulțimea care îl înconjoară, dacă frumoasa domnișoară...

— Am avut un coșmar, continuă unchiul. Se făcea că ne înecasem... străbunicul lui Liviu și eu...

— Dar vedeți, nu v-ați înecat, stăruie lunganul, nedezlipindu-și ochii de la comandantă. Noroc de tovarășa profesoară... Îmi dați voie — se adresă de data aceasta direct comandantei — să vă felicit. Vedeți, am și aflat că sînteți profesoară ! Vă rog, dați-mi voie să mă prezint ! Lunganul își pocnește călcîiele jupuite și roșii : Căpitanul de marină, de cursă lungă, Stavru !

Unchiul își revenise și — cu toate că se vedea și mai ales se auzea bine gîlgîindu-i scîrboasa apă sărată în stomac — se ridicase într-un cot și asculta cu atenție conversația.

Lunganul sporovăia :

— Păcat că n-am fost de față la accident. Îl salvam negreșit pe bătrînul — cum ați spus că-l cheamă ? — tot căpitan de marină, tot căpitan de cursă lungă, nu ?

Pe faleză, un tînăr cu niște chiloți albi și cu picioarele ca niște fuse, de la Salvamar, înălța — așa cum este tradiția marinărească — un steag îndoliat.

— Dumnezeu să-l ierte, se închină larg o bătrînă.

— O să-l mănînce peștii... rostește un bărbat cu un pîntec uriaș.

— N-au să aibă ce, îmi șoptește la ureche Bibi. Numai piele și os, săracul !... Parcă era Paganel...

— I se vor organiza funeralii oficiale, îi asigură pe cei din preajmă căpitanul de marină — care, așa dezbrăcat, chel și clăpăug cum este, nu are nici o prestanță, ba, dimpotrivă, seamănă cu o sperietoare de ciori — punîndu-și palma, compătimitor, pe bronzatul braț al comandantei. Mă voi îngriji eu de asta ! Cum ați spus, stimată tovarășă profesoară, că vă numiți ?... Eu sînt, mi se pare c-am avut onoarea să mă recomand, căpitanul de marină, de cursă lungă, Stavru... Ca-ntre colegi... încheie el, după o scurtă pauză, parcă trezindu-se din somn și aducîndu-și aminte de ceva.

Unchiul s-a ridicat de-a binelea în șezut și ascultă cu o tot mai vădită neplăcere discuția. „Sirenele"-și dau coate.

— Cînd am onoarea să vă mai pot vedea ?

— O.K. ! exclamă Bibi în șoaptă. E realist tipul. Ce ziceți ?

Mi se pare, sau unchiul azvîrle cu-adevărat scîntei din ochi, ca un taur furios ?

A sărit în picioare.

— Niciodată ! îi răspunde, ritos, în locul comandantei, căpitanului de marină. Tovarășa profesoară n-are timp pentru-așa ceva...

— N-are timp ? ! se miră căpitanul.

— Aha ! A rămas căpitanul, ca Armstrong, în imponderabilitate ! constată Bibi. E tare unchiu-tău, măi...

Unchiul, uitînd că pînă mai adineauri fusese pe jumătate mort, o ia la rîndu-i de braț pe comandanta noastră și, îndepărtîndu-se puțin cu ea, îi spune nu știu ce, în chip discret, la ureche.

— Nu vă supărați... știți... continuă căpitanul. Eu nu de alta... dar mă gîndeam la îndeplinirea formalităților decesului... ca fost bătrîn coleg... funeraliile...

— De funeralii nu mai e nevoie !

Răsunaseră un chiot și niște bătăi bucuroase din palme.

Liviu cîntă, chiuie și joacă.

Am socotit că înnebunise subit din pricina emoțiilor trăite.

Numai că el, ca după un tam-tam invizibil, țopăind și cîntînd mai departe, ne arată cu degetul un punct mișcător pe mare.

Ne-am întors într-acolo. Și ce-am văzut ne-a făcut paf ! Ne-a făcut paf, cum vă spun...

În costumul lui de baie, gri, larg, lung și vărgat, cu picioarele și mîinile rășchirate, călărind parcă pe coama valurilor care, sub bătaia tot mai șfichiuitoare a vîntului, începuseră să crească, bătrînul fost lup de mare, comandantul vasului „Neptun", străbunicul lui Liviu, se întorcea din larg.

— Străbunicule !... Străbunicule !... Nu te-ai înecat ?... răcnea Liviu.

Împiedicîndu-ne unii de ceilalți, dîndu-ne peste cap, ridicîndu-ne, urlînd în cor împreună cu Liviu, ne-am repezit înaintea lui să-l primim.

Marea ni-l readusese teafăr și nevătămat.

Bătrînul bîiguia :

— Lui Anteu [1]... contactul cu pămîntul... Și eu... ca Nereu [2]... Cel cu marea... M-am regăsit... regăsit...

Era sfîrșit cu totul, însă nu mai vorbea peltic, și nici nu mai stîlcea unele cuvinte.

I-am ridicat pe umeri costumul de baie lăbărțat — ca un sac în care i se aflau (vorba lui Bibi) mîna de oase și pielea — și, în triumf l-am dus pînă la rulotă. L-am culcat pe unul dintre cele trei paturi.

Steagul îndoliat fusese coborît. Vîntul însă se intețise — cu toate că soarele nu încetase să ardă — ridicînd valuri din ce în ce mai mari.

Vuietul valurilor, era clar, însemna cea mai dulce muzică pentru bătrîn.

Unchiul i-a dat să soarbă cîteva picături de coniac. Obrajii scofîlciți și buzele albite ale fostului lup de mare au început să prindă culoare. Și-acesta ne-a surîs.

— Copii, s-au întredeschis buzele lui, mi-am adus aminte... Știam că-mi voi aduce aminte... Numele învățatului căruia i-am dat bastonul este... este... Magnetus Sertius.

Fața bătrînului s-a destins, plină de-o negrăită fericire :

— Magnetus Sertius... Mai dați-mi să beau un pahar de coniac... dar unul de calibru mare, copii...

— Magnetus Sertius ! Acesta era un nume, cîndva, celebru, domnule comandant de cursă lungă... a spus pro-

---

[1] Gigant care își reînnoia puterile ori de cîte ori atingea pămîntul.

[2] Zeu marin supranumit „bătrînul" mărilor.

fesoara noastră, în timp ce i se aducea bătrînului un păhărel mai mare şi mai plin de coniac.

— Fără îndoială, fetiţa mea... da, da... Era... Şi numai marea... prietena aceasta veche şi credincioasă m-a făcut să-mi aduc aminte... Ea-mi dă putere... ca lui Nereu... şi memorie...

— Dar unde stă Magnetus Sertius nu ştiţi ?... Nu vă aduceţi aminte ? Dacă nu s-o fi mutat între timp...

Faţa bătrînului se încorda, din nou, chinuitor :

— Asta nu-mi aduc aminte, fetiţo... Da din cap, trist : Asta nu-mi mai aduc aminte... Doar dac-aş mai face-o baie-n mare... a exclamat el plin de nădejde.

— Nu, nu ! ne-am împotrivit toţi, gîndindu-ne că i-ar putea fi fatală.

— Mi se pare... a tresărit după o vreme.

— Ce ţi se pare, străbunicule ? l-a întrebat cu blîndeţe Liviu.

— Că locuia... pe undeva... printr-o comună...

Comandanta s-a apropiat şi mai mult de el şi i-a prins degetele descărnate.

— Nu cumva în comuna Frumoasa ?...

Bătrînul a negat, schimonosindu-şi faţa.

— Sau... nu cumva comuna se găsea în Dobrogea ?...

— Nu, nu !... şi-a clătinat ţeasta pleşuvă şi ţuguiată. Apoi, istovit de toate cîte le trăise în acea zi, a căzut într-un somn letargic.

Pentru a nu-l pune în situaţia de a mai înfrunta şi alte riscuri, în ziua următoare, unchiul, după ce s-a consultat în prealabil cu comandanta şi Liviu, ajutat de noi, l-a urcat, aşa adormit cum era, în maşina familiei. Şi l-a rugat pe şoferul care-l adusese să-l ducă înapoi acasă.

Maşina a pornit şi noi ne-am fluturat, îndelung, mîinile, în urma bunului, veselului şi îndrăzneţului bătrîn (măcar că, uneori, era şi puţin ridicol), care-i iubea atît de mult pe cei tineri.

Luat de vîrtejul povestirii, am uitat să amintesc însă că, în zilele anterioare, în vreme ce ne întreprindeam cercetările întru aflarea primejdiosului tînăr purtător de ochelari negri, legaserăm prieteşug şi cu copiii din Frumoasa dobrogeană. Aceştia, ca aproape toţi şcolarii din satele pe unde trecuserăm, deveniseră ajutoare de temei

ale părinților. Întemeiaseră un cerc al micilor piscicultori și primiseră pe seamă două bazine mici (în care puietul era crescut pe vîrste). Cercul mai fusese dotat cu o cabană, în care se găseau toate cele necesare pentru pregătirea hranei puietului, unelte, costume de masă plastică și cîte și mai cîte.

Activitatea se dovedea atît de interesantă, încît i-am rugat pe copiii din sat să ne permită să luăm, uneori, parte la ea. Aceștia s-au învoit, și de-atunci ne puteai vedea mereu pe unul sau altul (mai ales pe Liviu — care, ca fiu, nepot și strănepot de oameni ai apelor, luase încă mai de mult hotărîrea, cînd va fi mare, să devină inginer hidrolog — sau pe Maia, al cărei vis era acum acela de-a ajunge piscicultoare) în bărcile ce brăzdau lin, în amurg, heleșteul cel mare al satului sau în cabana unde copiii făceau, zilnic, practică în ce privește îngrijirea și creșterea peștilor, la un înalt nivel științific.

Deci satul, cu pitorescul, cu heleșteul și crescătoria lui de pește, făcuse prozeliți printre noi.

Ne plăcea și nouă, celorlalți, să cutreierăm împrejurimile. Comuna Frumoasa dobrogeană era un loc de întîlnire al apelor și al pădurilor.

— Ce natură minunată ! se uimise Radu într-una din zile.

Ne-am reamintit din nou de Brînzaru S. Dobrică, vestitul repetent, și de felul cum s-ar fi exprimat el :

— Naturi !... Ce de naturi, fraților !...

— Astea sînt roci *sedimentare !* a băgat de seamă într-un loc Maia, cea mai bună elevă la Geografie.

— Ba roci *sentimentale !* a corectat-o Laura. C-așa le numea Dobrică !

— Și pe-aici se văd a fi fost *asanate* bălți !...

— *Asasinate* poate, vrei să spui ? rîde de se strică Tarzan. Gîndește-te, cînd pronunți ceva, la principele Arhimede.

Alt prilej de rîs. Dobrică la lecție, în loc de „principiul lui Arhimede", vorbise, odată, de „principele Arhimede". După cum, văzînd la începutul unui poem un MOTTO, la o teză scrisese : „Așa cum a spus marele gînditor Motto". De-atunci era poreclit cînd principele Arhimede, cînd Motto.

— Şi cu toate astea — îşi continuă observaţile sale, rîzînd bineînţeles şi ea, geografa expediţiei SPERANŢA (şi viitoarea specialistă în hidrologie) — am aflat că în vale se mai găseşte o baltă *neasasinată*...

— Să mergem s-o vedem ! ne-am exprimat, numaidecît, dorinţa.

— Cam greu... Noi ocolim locul acela...

— De ce ?

— Pentru că se găseşte în mijlocul unei grădini care a aparţinut unui fost conac boieresc. În conac locuieşte acum o familie, de fapt nu chiar o familie, ci numai un tată şi un fiu, împreună cu omul lor de serviciu, ne-a explicat un băiat din sat, Victor.

Copiii au tăcut. Ceva nu era în regulă.

— Familia care locuieşte acolo este foarte ciudată... Grădina a fost înconjurată de sîrmă ghimpată. Şi o haită de cîini sălbatici, liberi, străjuieşte casa, grădina şi balta... Nu te poţi apropia... a continuat totuşi Victor, la insistenţele noastre, să povestească.

— Un tată şi-un fiu... cugetă cu glas tare Radu.

Sonia, gîndăcelul, îşi pune degetul la tîmplă :

— Fiul cîţi ani are, Victore ? Este copil ?

— Are vreo douăzeci şi cinci, douăzeci şi şase de ani. Se spune c-ar fi biochimist... Sau medic... Sau aşa ceva. Vine şi pleacă din sat cu o maşină. Nu vorbeşte cu nimeni. De altfel şi ceilalţi doi locuitori ai casei sînt la fel de retraşi...

— Dar tînărul... tînărul... intervine iar Bibi, nu poartă cumva ochelari negri ?...

— Ba da !... Ba da !... Îl cunoaşteţi ? În sat, nu vine însă, de cele mai multe ori, decît noaptea. Tot aşa pleacă. Dar staţi să vedeţi, au rîs copiii, odată s-a întîmplat să sosească ziua. Noi am prins de veste. Şi Gicu — ne-au arătat un copil sfios, tuns chilug, care stătea mai deoparte — este un fotograf încercat. Are la aparatul lui şi teleobiectiv. L-am chemat, repede, să-l fotografieze. Şi Gicu l-a fotografiat, fără ca biochimistul, medicul acesta misterios, sau ce-o fi, să bage de seamă. Vreţi să-l vedeţi ?

— Vrem, cum să nu...

Gicu a dat o fugă pînă acasă la el de unde s-a întors cu o fotografie. În fotografie, tînărul cel ciudat, cu un

pachet lung și îngust în brațe (parcă avea în el bastoane), se îndrepta spre poarta grădinii.

Fusese prins din față și chipul i se vedea deosebit de clar. După ce l-am privit, îndelung, cu toții, Bibi m-a prins de umăr cu mîna. Mă zguduia :

— Ce zici, bătrîne ? Ce zici ?

De emoție îmi venea să sughit. Am sughițat de cîteva ori, dar, printre sughițuri, am confirmat :

— E el !

— Pe el !... a icnit Bibi.

Copiii, noii noștri prieteni din sat, nu-nțelegeau nimic.

— Nu vreți să ne spuneți și nouă despre ce este vorba ?

— Încă nu, s-a împotrivit Radu. Vă rugăm numai să ne-mprumutați — pentru o zi sau două — fotografia.

— V-o-mprumutăm, cum nu ! Am bănuit noi, bănuiesc de-altminteri și alții că în casa aceea se petrec unele lucruri necurate...

— Poate chiar mai mult decît necurate, a destăinuit Liviu.

Trebuie numai să păstrați un secret desăvîrșit, pînă se va ajunge să se dea totul pe față, i-a rugat Radu pe copiii din sat. Făgăduiți ?

— Făgăduim !...

— În sfîrșit, bine c-am ajuns să-l găsim... după ce l-am căutat atît prin toată țara, a oftat Tensi.

Ne despărțiserăm de copiii din sat și ne îndreptam către fîntîna unde ne dăduserăm întîlnire cu unchiul (și fosta lui elevă, Mioara, care-l rugase s-o ia și pe ea o dată să viziteze satul).

— Unchiule, i-am strigat de departe. Unchiule, l-am descoperit pe tînărul cu ochelari negri !...

Unchiul, care stătea (împreună cu Mioara) pe ghizd, la auzul acestei extraordinare vești a fost aproape gata-gata să-și piardă echilibrul și să cadă în fîntînă.

— La-ți descoperit ? Sigur ?...

— Sigur de tot... Sigur !... Iată-i fotografia !...

— Copii, copii, e strașnic !...

— Înseamnă că Mona... Mona...

— Stați, nu vă repeziți...

— Înseamnă că Mona... Mona... Mona... am continuat, totuși, noi să răcnim.

„ȘTII CE PROPUN ?"

Așa i-a spus a doua zi tovarășei comandante unchiul, în timp ce-și făcea gimnastica de dimineață pe plajă.

Se lăsase pe vine și, ținîndu-și un picior fix, și-l întindea pe celălalt, executînd cu el o deosebit de spectaculoasă rotire de aproape nouăzeci de grade. Un astfel de exercițiu dificil, dintre toți cîți erau acolo, numai el, Tarzan și Bibi erau în stare să-l facă. Atîta că Tarzan se găsea la Frumoasa, iar lui Bibi nu-i ardea să se ocupe de gimnastică.

Cu coada ochiului, îl priveam cu cîtă rîvnă se străduia s-o învețe pe Tensi-zîna să facă pluta. Marea era liniștită și strălucea ca o oglindă. Și. în astfel de condiții, nimic nu-i mai ușor decît să deprinzi pe cineva să plutească deasupra apei. Mă oferisem să-i arăt eu. Eram doar cavalerul ei, așa cum îi declarasem de-atîtea ori. Și-i închinasem o mulțime de versuri, pe care aveam de gînd, cînd voi fi mare, să le public într-un volum și să i-l dăruiesc ei. Pe prima pagină a volumului aș fi scris o dedicație, ticluită în minte încă de mult : „Pentru draga mea Hortensia, zîna care mi-a înaripat, încă de copil, toate visurile".

Tensi mă refuzase.

— Înțeleg mai bine de la Bibi cum îmi explică !

Ei, dacă înțelegea mai bine de la Bibi cum îi explica, nu mai aveam încotro !

Și acum, gîdilicioasă cum e, o văd și mai ales o aud chicotind, de cîte ori Bibi încearcă s-o ridice sau s-o sprijine, atingînd-o pe brațe sau pe spinare.

— Hi, hi, hi !... Hi, hi, hi !...

Rîsul ei îmi străpunge creierul.

Mi se făcuse ciudă, măcar că Bibi este prietenul meu cel mai bun.

Unchiul își schimbase piciorul și se aplecase de mijloc, atingînd, cu vîrful degetelor, nisipul. Mușchii i se încordaseră la maximum. Sudoarea, țîșnită prin toți porii, făcea să-i lucească pielea ca și cum i-ar fi fost unsă.

Stolul colorat și muzical de sirene, tolănit pe cearșafuri, mai la distanță, îi aplauda exhibițiile gimnastice.

— O !... O !... O !... își rotunjea gura, ridicîndu-și sprîncenele, în chip de accente circonflexe, studenta în Istorie.

Din mijlocul grupului de profesori, profesoara Iliescu bătea din palmele-i delicate :

— Ce atlet extraordinar este distinsul nostru coleg Grozăvescu ! Nici nu mi-aş fi putut închipui. Extraordinar !... Extraordinar !...

— Propun, îi spunea mai departe, comandantei unchiul, să dau o fugă pînă la Bucureşti...,

— Ce să faci acolo ? întrebă, cu o aparentă indiferenţă, tînăra noastră profesoară.

— Să mă interesez, la centrul de evidenţa populaţiei pe ţară, unde locuieşte Magnetus Sertius, să dăm de urma lui. Nu ţi se pare că acesta este primul lucru ce trebuie făcut ?

— Cred că acesta este un lucru extrem de important. Dar nu mai puţin important mi se pare şi faptul că l-am descoperit, în sfîrşit, după atîta căutare şi zbucium, pe tînărul cu ochelari negri. Nu uita că era să ne şi înecăm din cauza asta...

— Asta-i adevărat ! înghite unchiul hapul. Mie mi-a venit... aşa... o idee... Să plec... dar asta nu-nseamnă...

Unduindu-şi corpul ca o trestie de primăvară şi săltînd ca o căprioară, se apropie de noi cea mai fermecătoare dintre „sirene“, Mioara.

— V-am auzit, gîngureşte, după ce spune „Bună-ziua“, că vă gîndiţi să plecaţi, astăzi, la Bucureşti... Vă rog mult, mult de tot, luaţi-mă şi pe mine. Aş da o fugă pînă acasă, şi m-aş reîntoarce tot cu dumneavoastră...

— Da, da... bine, se bîiguie unchiul. Îţi comunic mai tîrziu răspunsul !...

Studenta în Istorie se retrage spre stolul de „sirene“, fără să mai salte.

— Şi dumneata, se întoarce unchiul spre comandantă, schimbînd discuţia, la ce te gîndeşti ? Ce propunere ai ?

— Să pleci la Bucureşti, de vreme ce i-ai făgăduit şi fostei dumitale eleve...

— Hm !... Hm ! tuşeşte unchiul...

— ...Însă, mai întîi, să-i facem o vizită tînărului cu ochelari negri. Ai aflat cum se numeşte ?

— Florin Ştefănescu !... Şi tatăl său, Marin Ştefănescu !... S-au mutat în Frumoasa, venind de undeva din Transilvania, împreună cu omul de serviciu, în urmă cu vreo optsprezece luni. Fostul conac părăsit, în care locuiesc, l-au amenajat în vederea unor aşa-zise cercetări bio-

chimice. Cel puțin asta au pretins în fața localnicilor, atunci cînd s-au mutat — fără să explice însă precis și care sînt aceste scopuri. Ca și cum n-ar fi o mie de laboratoare în țară, și cine vrea să facă cercetări bio-chimice trebuie să se refugieze în comuna Frumoasa. Este cu ochi și cu sprîncene. Se pare că cineva le-a facilitat închirierea conacului părăsit, ca și o anumită imunitate... Imunitate folosită de ei așa cum le convine, deoarece nu permit nimănui să aibă acces în locuința lor.

Comandanta își clatină capul :

— Totul... totul... indică... De altfel, se știe, cine se ferește așa de mult de oameni n-o face degeaba... Are ceva de ascuns...

— Fără-ndoială !... Fără-ndoială ! recunoaște unchiul. Dar deocamdată nimeni n-a avut aici vreo dovadă certă împotriva lor ca să se poată lua măsuri. M-am gîndit să anunțăm pe cei de la miliție, dar dacă bănuielile noastre sînt totuși false ?

— Sigur, n-are rost să punem lumea pe foc pînă nu ne convingem de adevărul presupunerilor noastre ! încuviințează comandanta.

Tensi și Bibi au ieșit din mare. Bibi umblă în mîini și se dă peste cap, de cîte trei-patru ori la rînd, ca o morișcă.

— Eu mă duc în cort, îi spun Soniei, care face plajă lîngă mine. Vreau să mai scriu cîte ceva...

— Nu mai poți suporta s-o vezi pe Tensi... cu Bibi ? îmi întoarce ea vorba.

Am rămas trăsnit. De unde-mi cunoștea secretul ? Pentru că nici lui Bibi, oricît îmi este de prieten, nu i l-am mărturisit niciodată.

— Tensi ?... Bibi ?... Eu ? m-am zăpăcit.

— Da, tu... și, întorcîndu-mi bosumflată spatele, se ridică și o rupe la fugă.

— Sonia ! strig, Sonia !... Ia uită-te, minune... Cine-ar fi putut bănui ?..."

Nu mai pricep nimic...

Întorc încă o dată capul spre Tensi și Bibi. Pe plajă sînt amenajate inele, bare pentru gimnastică, paralele și altele. Bibi a sărit la paralele și se învîrtește prin aer ca o sfîrlează.

— Bravo ! Bravo !

Tensi a făcut ochii mari, admirîndu-l. Pe mine n-are ochi să mă vadă.

Am devenit nepăsător. „Dar oare sînt, într-adevăr, nepăsător ?“

Pornesc în direcţia în care plecase Sonia.

Numai că, pas de-o mai găseşte. Cine ştie pe unde s-o fi ascuns !

„Cîte se mai petrec şi-n căpşoarele acestea ale fetelor !“ reflectez.

Unchiul a plecat astăzi după-amiază.

Pe la ora prînzului, împreună cu comandanta, au încercat să stea de vorbă cu atît de dubiosul şi — aşa cum aveam toate motivele să fim încredinţaţi — primejdiosul tînăr Florin Ştefănescu.

Noi, împreună cu cîţiva dintre copiii din sat, ne pitulaserăm în iarbă, pe după copaci, prin tufişuri, la o oarecare distanţă, ca să nu ne simtă cîinii, încercînd să păstrăm sub raza noastră vizuală partea din faţă a grădinii şi casei.

Pe celelalte trei laturi, se găseau alţi cîţiva copii din sat care, aşa cum ne înţeleseserăm, stăteau şi ei de strajă.

Comandanta şi unchiul s-au apropiat, cu prudenţă, de poartă. Unchiul a bătut. Îndată, haita de cîini sălbatici s-a ivit mîrînd, hămăind, sărind cu labele pe poartă, aproape gata, gata, s-o dărîme.

O perdea s-a mişcat la una din ferestre. Un fum gros, negru, urît mirositor se înălţa din coşul cel mare al căminului casei.

Liviu a aspirat, cu nările fremătîndu-i :

— Miroase a carne arsă !

— Nu-i adevărat, a oase calcinate ! l-a contrazis Radu.

Tensi şi-a pus batista la nas. Se îngălbenise :

— Nu mai pot. Să mergem. Este înfiorător !

— Înfiorătoare sînt şi alte lucruri pe care le fac oamenii ! i-am replicat.

Şi-a întors spre mine căpşorul :

— Ce vrei să spui prin... alte lucruri ?

— De pildă, cineva să-ţi scrie versuri şi tu !... i-am răspuns.

— Să fim realişti, m-a repezit, în contul ei, Bibi.

Aş fi vrut să continui, numai că, în grădină, în dreptul porţii, se arătase un bărbat voinic, cu capul roşcovan, care ţinea în mînă un toiag noduros.

Unchiul — îi auzeam desluşit cuvintele — îl ruga pe roşcovan să le dea posibilitatea de a sta de vorbă cu tî-

nărul stăpîn al casei. Roşcovanul îi răspundea răstit, cu-o voce guturală, că nu e nimeni în locuinţă, afară de el.

— N-o să se învoiască să-i lase înăuntru, ne-a şoptit o fetiţă cîrnă, din sat, pe care colegii ei o strigau Puia.

— Altceva ce mai poftiţi ? îi întreba roşcovanul pe comandantă şi pe unchiul.

— Sîntem informaţi că aveţi o colecţie de bastoane cu mînere de argint şi-am dori s-o vedem ! a stăruit unchiul.

— N-avem nici o colecţie şi vă poftesc să mă lăsaţi în pace, am treabă, i-a răspuns roşcovanul.

— Vedeţi ?... Vedeţi ? ne-a şoptit iară Puia. Nimeni şi nimic nu-l poate convinge să le deschidă. Şi poate că e mai bine. Odată intraţi înăuntru, s-ar putea să le facă vreun rău... Se vorbesc, în sat, fel de fel de lucruri despre oamenii aceştia... Nu-nţeleg cum de nu-i cercetează miliţia...

— Unchiul nu se teme de nimic ! l-am lăudat.

— Nici tovarăşa comandantă, şi-a iţit capul, de la locul ei, din iarbă, Maia. Este mai curajoasă ca un bărbat...

— Mai mult ca unchiul nu e...

— Ba s-ar putea să fie...

În momentul acela, dinspre şosea a răsunat un duduit de motor. Puia, care stătuse în partea din spate a grădinei de strajă, strecurîndu-se printre copaci s-a repezit la noi, rostogolindu-se în iarbă :

— A fugit !...

— E clar ! a tras concluzia Bibi.

— Cine-a fugit ? am întrebat-o, prosteşte, pe Puia, deoarece era destul de lesne de presupus şi îmi imaginasem din prima clipă cine.

— A sărit... gardul... S-a furişat pe la marginea bălţii şi-a ieşit la şosea... Îl aştepta o maşină... S-a urcat în ea... A fugit...

Trebuia acţionat imediat. Am lăsat la o parte orice prudenţă. M-am ridicat din iarbă şi, urmat de Bibi, am alergat pînă la intrarea în grădină :

— Tînărul cu ochelari negri a sărit, prin spate, gardul... i-am şoptit unchiului.

— A fugit cu-o maşină ! l-a anunţat Bibi.

La aceeaşi fereastră — din partea de sus a casei, unde se mişcaseră cu puţin timp înainte perdelele — s-a ivit un bătrîn cu o barbă cenuşie, stufoasă.

— Costache ! i s-a adresat, cu un glas tunător, roşcovanului.

Acesta şi-a ridicat capul.

— Ce poftesc de la noi ?

— Întreabă dacă nu avem în casă bastoane cu mînere de argint...

— Ha, ha !.,. Ha, ha ! a rîs muşcător bătrînul.

— Domnule ! l-a somat atunci pe bătrîn unchiul. Am vrea să stăm puţin de vorbă cu dumneavoastră !

— Să staţi de vorbă cu mine ? Figura bătrînului s-a întunecat : Plecaţi cît timp nu poruncesc să li se dea drumul pe poartă cîinilor şi să fie asmuţiţi asupra voastră. Aţi văzut ce fel de cîini am ? Credeţi că nu ştiu ce urmăriţi ?

Animalele, parcă înţelegîndu-i cuvintele, se repezeau pe gard, lătrînd îndîrjite. Roşcovanul se pregătea să descuie lacătul.

— Plecaţi ? ne-a întrebat bătrînul, pentru ultima oară.

Roşcovanul reuşise să descuie lacătul.

— Plecăm ! i-a răspuns comandanta, apucîndu-l pe unchiul de braţ şi făcîndu-ne semn, lui Bibi şi mie, s-o luăm calea întoarsă.

Ne-am strîns cu toţii în părculeţul de lîngă eleşteul principal al comunei.

— Acum cred că e timpul să ne adresăm miliţiei, a propus comandanta.

— Ar fi o treabă inutilă, a răspuns unchiul. Repet : n-avem nici un motiv legal să facem o plîngere împotriva lor. Oamenii nu ne-au făcut nimic. Şi, dacă vor să strîngă bastoane în locuinţă, este o treabă care-i priveşte. Nimeni n-ar putea să-i împiedice.

— Şi, totuşi, fuga tînărului Ştefănescu, la apropierea noastră, mi se pare a fi un indiciu destul de grăitor. Nimeni nu fuge din casă, şi încă sărind gardul prin spatele grădinii, aşa, de florile mărului şi dacă nu are conştiinţa încărcată...

Îi ascultam pe comandanta şi unchiul vorbind, dar nu îndrăzneam să ne amestecăm în discuţia lor.

— Asta aşa e... Dar ce s-ar putea face, deocamdată ? Mă gîndesc că, probabil, tînărul Ştefănescu are intenţia să se ducă iarăşi la Consignaţia bucureşteană.

— În acest caz, am să-l caut, în primul rînd, acolo şi-am să stau cu el de vorbă în alte condiţii...

— Dar dacă, în loc să plece la Bucureşti, se duce la o Consignaţie dintr-un alt oraş ?

— Atunci... este nevoie să plec imediat, ca să-l ajung cu maşina şi să-l pot urmări...

Tarzan şi-a strîns pumnii :

— O urmărire ca-n filme ! N-am putea participa şi noi ?

— Voi nu ! a hotărît unchiul. Voi rămîneţi aici şi supravegheaţi casa. Apelaţi şi la copiii din sat. Şi tot ce se petrece suspect, fotografiaţi ! Ne trebuie dovezi... cît mai multe dovezi... ca să putem apela la autorităţi, în chip motivat, şi să pătrundem, în felul acesta, în casă... Eu mă-ntorc repede. Cel puţin aşa sper... Iar cînd mă-ntorc, v-aduc ştiri noi, proaspete şi sigure despre Mona...

Condusă de un băiat, cu cămaşa larg descheiată la piept, se opreşte, în dreptul fîntînii, o motoretă. De pe motoretă, cu o valijoară în mînă, coboară Mioara şi se îndreaptă spre noi.

— Plecaţi ? Unchiul începuse să-şi caute de lucru în jurul turismului, făcîndu-se că n-aude. Mă luaţi şi pe mine ?

Genele lungi ale Mioarei se zbat, neliniştite, ca nişte aripi de ciocîrlie în zbor.

Unchiul se face că abia atunci o observă.

— Sigur că te iau... Ţi-am promis !...

Studenta în Istorie nu mai aşteaptă altă invitaţie. Sare în maşină şi se instalează lîngă locul conducătorului.

Unchiul, între timp, grăbindu-se, şi-a terminat pregătirile de plecare. A dat mîna cu fiecare din noi.

— Rămîneţi sănătoşi şi-aveţi grijă !...

— La revedere !... La revedere ! îşi flutură, fericită, mînuţa bronzată, Mioara.

Din autobuzul care tocmai sosise, coboară şi profesoara Iliescu.

— La revedere !... La revedere ! îşi flutură şi spre ea mîna Mioara.

Turismul unchiului s-a îndepărtat şi-a dispărut într-un nor roşiatic de praf.

O boare rece a prins să ne învăluie.

— Au plecat ? Pentru ce-au plecat ?... Şi pentru ce era nevoie să plece amîndoi ? o întrebă grăsuţa profesoară Iliescu pe comandantă.

Aceasta nu-i răspunde. I-a intrat, pe semne, puţin praf în ochi. Se şterge cu batista.

— Eu n-am îndrăznit să-i cer profesorului Grozăvescu un astfel de serviciu, şi ea, o elevă... să-i fie ruşine că se fiţiie de colo pînă colo.

Comandanta continuă să se şteargă la ochi :

— Nu-i mai este elevă... A devenit studentă... Şi de ce să-i fie ruşine unei studente să meargă cu fostul ei profesor ? I-a anunţat, în lipsa dumneavoastră, pe ceilalţi profesori cu care au venit fetele, că are o treabă urgentă la Bucureşti.

Cerul a început, pe neaşteptate, să se întunece. Departe, hăt, deasupra mării, a răsunat un tunet. Pe urmă altul. Altul.

— Copii, mi se pare c-o să-nceapă o furtună straşnică, ne-a arătat comandanta avalanşa norilor în galop. Să ne adăpostim în cabană. Veniţi şi dumneavoastră cu noi ? o întrebă pe profesoara Iliescu.

— Nu. Eu rămîn aici, s-aştept autobuzul de întoarcere.

— Pînă să sosească, ploaia o să vă ude leoarcă...

Nici nu şi-a sfîrşit cuvintele, că primul ropot a şi început să vuiască.

Cu toţii, urmaţi de cele două profesoare, ne-am năpustit spre cabană.

Pe ghizdul de piatră al fîntînii, Liviu îşi uitase aparatul de radio cu tranzistori. Se transmitea Teatru la microfon.

— Liviule, am auzit glasul lui Bibi, pune-ţi, măi, la adăpost aparatul. Vrei să se ude artiştii ?

STAŢI AŞA !

Au trecut două zile, timp în care locuinţa familiei Ştefănescu a fost supravegheată cu străşnicie.

S-au organizat, la o oarecare distanţă, pentru a nu atrage atenţia cîinilor, cinci posturi : trei de zi şi două de noapte (doi dintre cei ce făceau de strajă ziua fiind înarmaţi şi cu cîte un aparat fotografic — unul aveam noi şi unul copiii din sat).

Vă redau cîteva însemnări.

MARȚI, orele :

5 și 12 minute — Un fum înecăcios se ridică din coșul cel mare cu plasă metalică, de la mijlocul acoperișului principal. După ce aspiri fumul o bucată de timp, începi să tușești.

6 și 43 — Roșcovanul, despre care știm că se numește Costache, aleargă la magazia de lîngă casă. Ține în mînă ceva ca un fel de satîr. Figura îi este mohorîtă.

7 și 20 — Din magazia unde a intrat s-au auzit bocănituri și trîntituri, ca și cum înăuntru ar fi avut loc o luptă.

7 și 35 — Un geamăt cumplit ne sfîșie urechile.

7 și 38 — La aceeași fereastră de sus (unde l-am mai văzut și alaltăieri), s-a ivit bătrînul Marin Ștefănescu.

7 și 39 — Privește spre magazie. Strigă : „Costache !“

7 și 40 — Roșcovanul iese. Ține în mînă satîrul. Tăișul, în razele soarelui de dimineață, strălucește, ca și cum ar fi ud.

— Gata ?

— Gata ! îi răspunde, rînjind mulțumit, roșcovanul.

— A fost greu ?

— He ! Al dracului... a încercat să m-atace. Credea că poate scăpa. Dar i-am venit eu de hac.

Rînjetul de pe fața roșcovanului s-a lățit.

— Și-acum ce faci ?

— Îl jupoi ! Doar n-o să-l ardem cu pielea... Să-l aduc sus după ce-l jupoi ? Îl vîr într-un sac.

— Nu, lasă-l acolo pînă la noapte...

7 și 45 — Stăm împietriți.

Tensi și-a dus palma la gură. Ochii i-au ieșit din orbite.

— Nu mai pot... nici să privesc, nici s-aud !... Cînd mă gîndesc la ce se-ntîmplă în magazie... Plec !...

Bibi s-a ridicat :

— Te-nsoțesc...

— Nu, rămîi... Vreau să fiu singură... singură...

A pornit grăbită, încovoiată, cu palma la gură, s-a ascuns într-un tufiș și, numaidecît, am auzit-o gemînd și icnind.

Laura, Maia şi Sonia s-au luat, cu toată interdicţia, după ea. Una a alergat să-şi moaie batista în apă. Celelalte două — ne dăm seama după zgomotele ce vin din tufiş — o spală, o mîngîie, încearcă s-o facă să-şi vină în fire.

7 şi 59 — Alerg s-o înştiinţez pe comandantă !... se hotărăşte Radu. Unde-o fi ?...

— La sediul unităţii de pionieri din sat, îi răspunde Maia.

Tarzan îşi muşcă pumnii :

— Criminali !

— Ar trebui spînzuraţi ! îşi exprimă indignarea Liviu. Auzi !... Au înăuntru crematoriu...

— Ba nu, ar trebui să fie arşi pe rug, aşa cum îi ard şi ei pe alţii, se arată cel mai neîndurător Bibi.

8 şi 15 — Roşcovanul părăseşte magazia. Se întoarce în casă. Fumul urît mirositor se îngroaşă, devenind negru ca păcura...

Pe urmă, tăcere. Tăcere. Numai fum...

9 şi 12 — Comandanta, alarmată de Radu, a sosit într-un suflet. I-am povestit, vorbind toţi deodată, ce s-a întîmplat şi i-am mărturisit bănuielile noastre.

9 şi 20 — Însoţită de Tarzan, comandanta a plecat spre miliţie, să depună o sesizare scrisă.

10 şi 33 — Tarzan s-a întors.

— Închipuiţi-vă, ne relatează, comandantul postului de miliţie, un tineret sprîncenat, în loc să vină să facă imediat o descindere, ne-a răspuns : „Vă mulţumim pentru informaţii !" Ce ziceţi ? Atît a găsit să răspundă : „Vă mulţumim pentru informaţii !" Comandanta i-a precizat că nu este vorba de o simplă informaţie, ci direct despre sesizarea unei probabile crime surprinse de noi, şi l-a rugat să întreprindă cele cuvenite. Foarte politicos, dar fără să sară în sus, cum ne-am fi aşteptat, tînărul comandant ne-a poftit să ne vedem de treabă. „Dacă vom avea nevoie de sprijinul dumneavoastră, vă vom comunica. Deocamdată, vă rugăm stăruitor să încetaţi orice activitate detectivistică în comuna Frumoasa. Trebuiesc respectate, cu stricteţe, libertatea personală şi drepturile cetăţeneşti..."

Bibi s-a făcut Dunăre :

— Şi comandanta n-a obiectat ?

— A-ncercat, dar vorba i-a fost retezată scurt : „Miliția știe ce are de făcut și, dacă dumneavoastră continuați, în ciuda recomandării mele, să încălcați drepturile despre care v-am amintit, voi fi nevoit să iau măsuri." Am plecat indignați și comandanta m-a trimis să vă chem... Dispoziția e dispoziție...

— Cred că e foarte supărată ! se neliniștește Maia pentru profesoara ei cea mai dragă.

— Foarte supărată !

— Fir-ar să fie ! blestemă Liviu, însă îndată se întoarse spre Tarzan : Despre bastoane i-ați pomenit ?

— Aoleo ! își bate Tarzan fruntea cu palma. Am uitat amîndoi. Am uitat ca pămîntul...

— Lasă. Poate că e mai bine ! îl consolează Bibi.

— De ce să fie mai bine ?

— Așa. Am o idee...

Ne-am întors în locul unde ne instalaserăm, în sat, rulota și corturile.

Comandanta se plimbă prin fața lor și-a noastră ca... o leoaică în cușcă. Mușcîndu-și limba de necăjită ce era, dar străduindu-se să pară liniștită și să ne liniștească și pe noi, ne-a ținut un mic discurs în care ne-a asigurat că noi ne-am îndeplinit îndatorirea cetățenească, sesizînd autoritățile asupra a ceea ce bănuim.

— Asupra a ceea ce e sigur ! nu s-a putut stăpîni Tarzan.

— Autoritățile, a continuat însă dînsa, să fiți siguri, știu ce au de făcut. Nu ne destăinuie, din motive lesne de-nțeles, ce au de gînd, dar vor lua, fără-ndoială, măsurile necesare. Așa încît capitolul trebuie închis — cel puțin pînă la înapoierea profesorului Grozăvescu de la București. Deocamdată sîntem într-un loc minunat, în vacanță. Dacă vreți ne-ntoarcem la mare...

— Nu, nu, am protestat. Ne simțim bine aici. Avem și prieteni buni. Iar heleșteul cel mare și iazul... Ce să mai vorbim de iaz...

— Atunci, haideți să ne scăldăm în iaz...

A izbucnit un unanim „da".

Maia a luat-o pe comandantă de un braț, Laura de celălalt, iar restul ne-am îngrămădit după ele.

În timp ce ne scăldam, Bibi ne-a făcut semn cu ochiul lui Tarzan și mie. Am priceput. Ne-am lăsat pe sub apă,

cu cîte un fir de trestie în gură, şi am ieşit în partea cealaltă.

— Asta-i o mare porcărie ! şi-a izbit Bibi cu pumnul genunchiul, după ce-am ieşit tustrei din apă şi ne-am ascuns între tufele de măcieşi de pe ţărm. Ceva de groază. Acolo, în magazie, s-a comis o crimă. Să fim realişti ! La noapte, în crematoriul Ştefăneştilor, cadavrul va fi ars. Iar noi rămînem cu braţele încrucişate ?

Am ţipat :

— Şi ce-ai pofti să facem ? Nu vezi că miliţia ne-a interzis orice amestec...

— Am o idee, v-am spus. Ne trebuie doar puţin curaj...

— Curaj am găsi... dar cu ideile tale, eu, cel puţin, am mai păţit-o...

— Explică-te, l-a somat Tarzan, căruia dorinţa de-a întreprinde, neapărat, ceva, împotriva odioşilor criminali, i-ar fi putut citi-o pe faţă şi-un orb.

Pe scurt, după ce ne-am consfătuit îndelung, hotărîrea luată a fost următoarea :

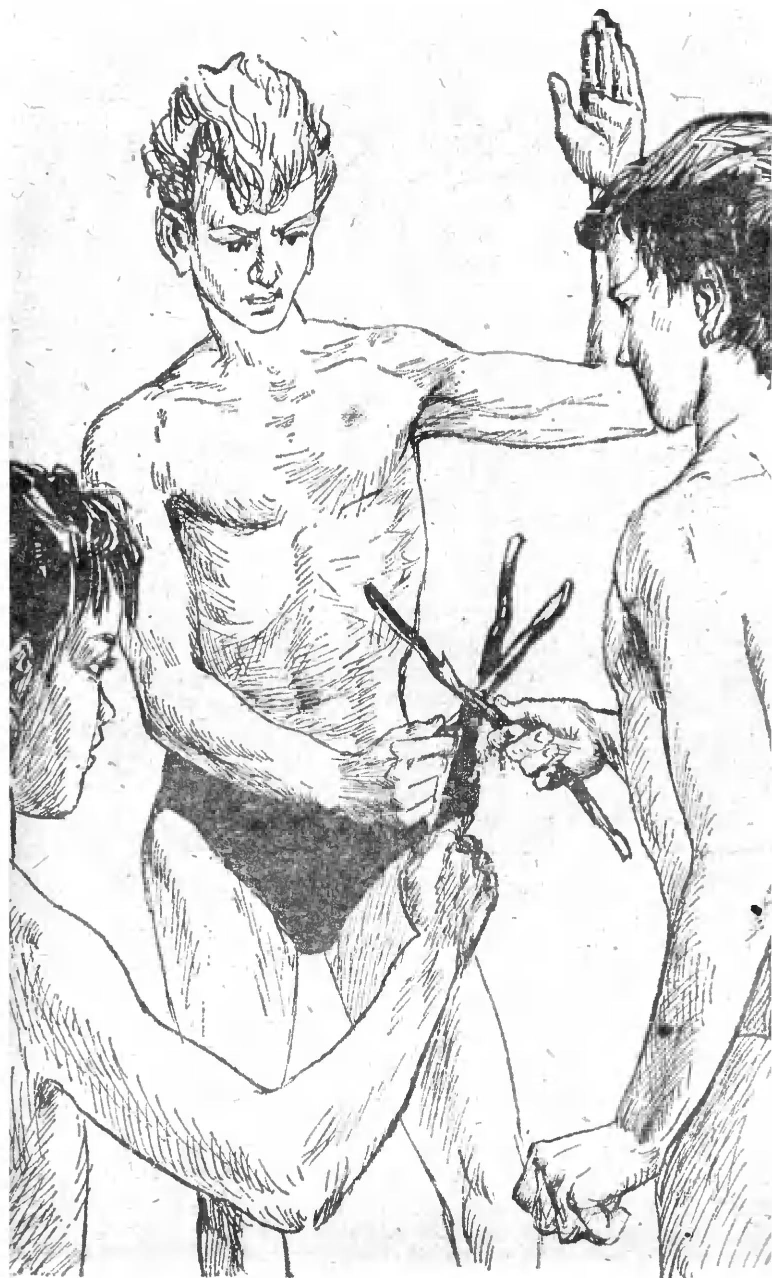
Dacă autorităţile de aici dovedesc o atît de neobişnuită atitudine, este de datoria noastră ca, pînă la reîntoarcerea unchiului, să preluăm acţiunea. Vom pătrunde, deci, în cursul nopţii, înfruntînd oricîte greutăţi şi pericole, în fostul conac boieresc. Acolo vom constata, cu proprii noştri ochi, dacă s-a comis vreo crimă sau nu. Şi, totodată, vom căuta bastoanele cu mîner de argint depozitate în casă. Pe tovarăşa comandantă nici vorbă s-o anunţăm, fiindcă nu ne-ar fi permis în ruptul capului, socotind hotărîrea noastră nu numai împotriva dispoziţiilor primite, ci şi extrem de primejdioasă pentru noi, copiii.

Eu singur am avut cîteva clipe de ezitare :

— Să nu ne pripim ! i-am îndemnat.

— La obiect, la obiect, şi nu mai bate cîmpii, m-a repezit Bibi.

Atunci m-am supus. Cu Bibi nu puteam să mă pun. Cu el nu merge. Şi fiecare dintre noi a făcut apoi anumite propuneri asupra felului cum va trebui să procedăm, ca să putem intra în grădină nesfîşiaţi de cîini, cum să pătrundem în magazie şi în locuinţă, nesimţiţi de cei doi locatari, şi cum să ne retragem, teferi.

— Să nu uitaţi că, totuşi, ne pîndeşte moartea ! ne-a prevenit, grav, Bibi.

— Sînt gata de cel mai mare sacrificiu cu putinţă, ne-a asigurat Tarzan. Puneţi-mă pe mine în linia întîi... La nevoie, dacă va trebui să se sacrifice cineva, este firesc ca eu să fiu acela, pentru că din cauza mea suferă Mona...

Erau nişte clipe atît de emoţionante, încît am simţit nevoia să fac şi să spun şi eu ceva măreţ. Am rupt trei nuiele de măcieş. Două dintre ele le-am întins lui Bibi şi Tarzan.

— Să jurăm, am propus, ca, orice s-ar întîmpla, nici unul dintre noi să nu dea-napoi.

Ne-am încrucişat tustrei nuielele — întocmai ca vestiţii trei muşchetari spadele — şi aşa cum simţeam atunci, cu minţile înfierbîntate, am jurat să ne comportăm ca nişte pionieri curajoşi.

Chiar în acea clipă am auzit-o pe comandantă, de pe celălalt ţărm al iazului, strigînd :

— Unde sînt Bibi, Sandu, Tarzan ? Să nu li se fi întîmplat ceva rău !

— Nu li s-a întîmplat nimic ! i-a răspuns, de la oarecare distanţă, Radu. Au plecat tustrei înot, pe sub apă, cu cîte-o trestie în gură, şi sînt pe ţărmul celălalt...

Ce ziceţi ? Eminenţa sa, bine îi zice Bibi, cu spiritul lui de vigilenţă extraordinar, prinsese de veste. Şi noi care credeam că trecuserăm apa neobservaţi !...

— Bibi, Tarzane, Sandule ! ne-a chemat Tensi, cu glasul ei dulce ca mierea, care continuă să-mi străpungă inima, de cîte ori îl aud (pronunţîndu-mi însă, după cum cred că aţi băgat de seamă, numele la urmă de tot). Unde sînteţi ?...

— Aici !... Aici !... i-am răspuns. Venim...

Ne-am aranjat ca în noaptea aceea să rămînem tustrei împreună. L-am fi anunţat şi pe Liviu, însă am renunţat, deoarece el doarme în acelaşi cort cu Radu. Şi de Radu, cu spiritul lui de disciplină atît de inflexibil, ne cam păzim. Cu el nu se poate discuta. El ştie numai una şi bună : dispoziţiile tovarăşei comandante, chiar dacă nu i le înţelegem, trebuiesc respectate. De la A la Z.

— Comandanţii ştiu mai bine ca noi ce sîntem datori să facem şi ce ne este oprit ! îl susţine, în toate discuţiile pe-această temă, Maia.

Şi noi ceilalţi sîntem de părerea lor. Comandanţii au multă experienţă. Iar pe de alta, fiind maturi, judecă, fireşte, mai bine. Dar sînt anumite împrejurări cînd nici iniţiativa personală nu este de lepădat. Nu trebuie să ni se dea totul mură-n-gură. Şi nu mi se pare necesar să fim dădăciţi la fiecare pas. Adevărurile acestea ne-au fost confirmate — precizîndu-ni-se că este vorba doar de iniţiativele puse în slujba unor cauze bune — şi la ultima adunare pionierească, de la încheierea anului şcolar trecut.

Ori, situaţia de faţă era de această natură. Este adevărat că, oficial, ni se interzisese să întreprindem ceva. Dar, tot aşa cum miliţianul nu îi putuse destăinui, din motive strategice, comandantei, ce măsuri avea de gînd să ia, nici comandanta nu putea face publice intenţiile sale (mai cu seamă că dînsa voia să nu ne mai primejduim noi.)

Dar era, în această situaţie, obligaţia noastră morală de a ieşi în întîmpinarea planurilor comandantei, fără s-o mai implicăm pe dînsa şi, din proprie iniţiativă, a-i da ajutorul de care avea nevoie ? Era — am socotit.

Şi-aşa, după ce ai noştri s-au culcat şi cînd am fost siguri c-au adormit, am ridicat, binişor, pînza din spate a cortului. Ieşeam pe-acolo, fiindcă, în faţă, bucata de pînză ce ţine loc de uşă se închide pe dinăuntru, în nişte nasturi. Şi nu voiam să se prindă de veste că am ieşit.

Luna se ascunsese în spatele unuia dintre nenumăraţii nori burduhănoşi de pe cer. (Ce fel de vară, mereu noroasă, o fi şi asta ?)

— Înainte, cu toate pînzele sus ! ne-a îndemnat Bibi.

Ne-am furişat printre copaci, ducînd în spate eu bucata de tablă, de care spînzurau, la margini, cele două sîrme, Bibi frînghia şi cîrligul de fier, iar Tarzan plasa cu ghemotoace de cîlţi, amestecaţi cu bucăţele de carne şi tăvăliţi în sosul tocanei de la prînz.

Obiectele acestea, atît de indispensabile pentru buna realizare a planului nostru, ne fuseseră procurate de către cîţiva dintre micii piscicultori, cu care Bibi, simpatic şi hazliu cum e, legase, în cele cîteva zile de cînd era acolo, o frăţie la cataramă. Singura condiţie pe care ei, totuşi, i-o puseseră, înainte de a-i încredinţa cele cerute, a fost aceea de a-i îngădui măcar unuia dintre ei să participe la nemaipomenita şi atît de periculoasa noastră aventură.

Băiatul, desemnat ca reprezentant al micilor piscicultori, se numea Gore. Era un fel de Bibi al lor. Îndrăzneț, plin de idei și în stare de cele mai neașteptate fapte.

Ne-am întîlnit cu el la marginea pădurii. Aducea cu sine un săculeț în care, aproape asfixiate, miorlăiau trei pisici.

Fostul conac boieresc — ușor luminat de lună printr-o spărtură a norilor — își ridica fantomatic, din mijlocul frunzișului des al copacilor, etajul superior și acoperișul de tablă cu coșul fumegînd.

— Acuma, numai baftă s-avem ! a spus Bibi.

Îndată ce ne-au simțit, cîinii s-au și apropiat de gard, mîrîind.

Bibi, unanim recunoscut drept șef al acțunii, l-a strîns pe Tarzan de braț. Acesta n-a mai așteptat alt îndemn. Repezindu-se, a început să azvîrle în grădină ghemotoacele de cîlți, amestecate cu bucăți de carne și îmbibate cu sos de tocană. Animalele, uitînd să mai latre, hăpăiau, lacome. Dar cîlții înfulecați li se opreau în gît (exact așa cum citisem într-o carte că li se întîmplase cîinilor unei ferme din Franța, stăpînită de niște bandiți și care fusese asediată de jandarmi).

Fiarele acelea sălbatice, ce băgaseră groază între copiii din sat, molfăiau, de data asta, disperate, cîlții, tușeau, se înecau și, oricît se sileau să latre, ca să-și vestească stăpînii de apropierea noastră, nu izbuteau să scoată, din gîtlejurile înfundate, decît niște schelălăituri stinse, niște scînceli și niște fonfăieli ridicole, de care nu se mai temea nimeni.

— Aha ! Fir-ați să fiți de fiare ! mormăia Bibi. Să fim realiști !

Gore se cățărase într-un copac, la o distanță cam de aproape cincizeci de metri de grădina casei, iar Bibi și cu mine în altul, mai apropiat. Tarzan — profitînd de faptul că bieții cîini nu mai știau cum să scape de înecăcioșii cîlți ce le astupau beregata — izbutise să prindă cîrligul de fier de la unul dintre cele zece-douăsprezece panouri înguste de lemn care alcătuiau, în dreptul porții, gardul. Apoi se cățărase și el în copac alături de noi.

Trăgînd tustrei, cu putere, frînghia (de care fusese prins cîrligul), panoul s-a prăbușit. În aceeași clipă Gore, cu mănuși groase în mîini, a început să ciupească mîțele.

Acestea, înspăimîntate, mieunau, să juri că li se rupeau cozile de vii. Cîinii, la auzul acestor jalnice mieunături — cu toate că înăbuşiţi în gîtlejuri de cîlţi — s-au avîntat pe deasupra panoului prăbuşit. La poalele copacului în care Gore şmotruia mîţele, au început să sară cu labele pe trunchi, străduindu-se din toate puterile să latre, fără ca, bineînţeles, să izbutească a face altceva decît a se îneca din ce în ce mai rău.

Noi trei, cînd am văzut asta, la un alt semn al lui Bibi, am sărit din copac şi am năvălit în grădină. Am tras după noi tabla şi am legat-o cu sîrmă, încropind astfel la loc gardul şi nemaidînd posibilitatea cîinilor să vină după noi. Bibi mergea înainte. Tarzan îl urma cu un pas. Împiedicîndu-mă în încîlceala buruienilor, alunecînd în toate gropile din grădină, cu picioarele muiate de spaimă, alergam şi eu după ei.

Tarzan, încordîndu-se, cu puterea lui neobişnuit de mare a rupt, cu ajutorul cîrligului, pe care avusese grijă să-l ridice de jos, lacătul de la uşa magaziei.

— Lanterna !... Lanterna !...

— Am uitat-o !... i-a răspuns Bibi, încet, după ce s-a scotocit prin buzunarele de la pantaloni, îndelung.

Eu tremuram ca o piftie. Îmi bătea inima, de cred, dac-ar fi ascultat cineva, ar fi auzit-o şi-n sat. Dar sînt convins că tremurau şi ei (cu toate că, incontestabil, sînt mai curajoşi decît mine).

Tarzan şi-a amintit că-şi luase o cutie de chibrituri. Şi-a aprins un chibrit, a întredeschis încet uşa şi-a privit înăuntru. Bibi l-a tras înapoi :

— Ce se vede, bătrîne ? Să fim realişti !...

— Înăuntru sînt cîţiva oameni închişi, chirciţi, în cuşti...

— Oameni ? ! Să fim realişti !

— Da, da... Oameni în cuşti... Şi pe jos sînge... Mult sînge...

Ştiam că înăuntru, în magazie, se comisese o crimă, şi deci vom găsi sînge. În adîncul sufletului însă tot nădăjduiam — îmi dădeam abia acum seama ! — că ne-om fi înşelat. Şi totul să nu fi fost decît o păcăleală.

Dar nu. Era sînge... şi se găseau acolo, înăuntru, zăvorîţi — aşa înţelesesem — şi-o mulţime de oameni.

— Să intrăm tustrei şi să-i eliberăm... s-a hotărît Tarzan.

Bibi a fost numaidecît de acord :

— Să fim realişti ! Să intrăm !

— Să intrăm ! am îngăimat eu.

— Staţi aşa ! a tunat atunci în spatele nostru un glas, care mi-a lipit parcă picioarele de pămînt. Staţi aşa, tîlharilor, şi nu vă mişcaţi. Am puşca întinsă spre voi, şi-n cine mişcă trag...

Nu m-am întors, dar fiindcă stăteam puţin într-o parte, l-am văzut pe roşcovan avînd, într-adevăr, o puşcă întinsă spre noi.

Dinţii îmi clănţăneau, în amîndouă tîmplele îmi bubuia cîte-un ciocan, şi totul, totul începuse să se învîrtească în jurul meu.

RĂZBUNAŢI-MĂ, FRAŢILOR !

— Să-mi spuneţi, mai întîi, cum aţi intrat aici ?...

Glasul roşcovanului mi-a îngheţat inima.

— Mmmm... am mîrîit (nici unul dintre noi neîncumetîndu-se, fireşte, să dea un răspuns precis).

— Vă mai întreb o dată : cum aţi intrat aici ?

— Mmmm ! am repetat.

— Aţi otrăvit cîinii ?

— Nu...

Tarzan îi răspunsese numai la ultima întrebare, încercînd să se rotească spre stînga, probabil — adică nu probabil, ci sigur ! — pentru a-l avea în faţă, şi nu în spate, pe criminal.

— He, hei, l-a prevenit acesta. Nu te mişca, băieţaşule, dacă nu vrei te-ngăuresc cu un glonte. Vezi că nu ştiu de glumă. Mai bine spune-mi : cine v-a trimis ?

— Nimeni.

— Nimeni ? Roşcovanul şi-a ridicat vocea : Nimeni ?

— Nimeni... am socotit de datoria mea să precizez, cu gîndul să-i absolv pe comandantă şi pe ceilalţi copii de o învinuire ce nu ni se cuvenea decît nouă.

— Nici Grigorescu ?...

— Nici. Şi dracu ştie cine-o fi Grigorescu...

Bănuiam că-mi trăiesc cele din urmă clipe de viaţă, şi-n vreme ce vorbeam, fără să vreau mi-am amintit de părinţi, de unchiul, de bunica, de Andra, ca şi de minunata mea odăiţă de la etaj, din strada Vişinilor.

Ce n-aş fi dat, în momentele acelea, ca totul să nu fi fost decît un vis urît ! Să mă fi trezit din somn. Vrăbiuţele să se fi jucat, vesele, ciripind, în frunzişul salcîmului de la fereastră. Iar, de la parter, să o fi auzit pe bunica :

„Hai, leneşule, grăbeşte-te, ţi se răceşte cafeaua cu lapte..."

În loc de asta, a răsunat iar glasul acela tăios :

— Ne-aţi otrăvit cîinii ?... Unde sînt cîinii ?

— Cîinii sînt bine sănătoşi. Au numai puţin... „tîgnafes", nu s-a lăsat Bibi de glumele lui proaste.

— Gura ! l-a înţepat în spate cu ţeava puştii roşcovanul. Gurrraaa !... Vă mai arde şi de glume ? O să vă fac să vă iasă glumele pe nas. Spuneţi-mi : ce căutaţi ?

— Un baston cu mîner de argint, am răspuns, dar nu de frică, v-o jur ; frică nu mai mi-era ; ştiam că pînă la urmă, cu un asemenea criminal, sfîrşitul nostru era aproape sigur ; iar ceea ce urma să se petreacă începuse să-mi fie egal (am şi citit undeva că natura omului este în aşa fel alcătuită încît, atunci cînd disperarea îi ajunge la culme, acesta devine, dintr-o dată, în mod inexplicabil, indiferent şi îşi redobîndeşte liniştea fără de care organismul şi, în primul rînd, inima, n-ar mai putea dura).

Nu rîvneam altceva decît ca totul să se termine repede şi să nu ne mai chinuim fără rost.

— Un baston... cu mîner de argint ? a hîrîit roşcovanul.

— Un baston... în mînerul căruia se află o piatră medicinală, mi-am relut vorba. Avem o colegă bolnavă... şi doream... ne gîndeam...

— Un baston... o piatră medicinală... o colegă bolnavă ?... Ha, ha, ha ! a rîs crud roşcovanul. Înţelegem noi... înţelegem... Aşadar, tot Grigorescu este la mijloc ! Mişcă spre dreapta, băieţaşule !... M-a împins cu ţeava puştii între coaste : mişcă !... Şi tu... l-a împuns şi pe Bibi. Deschideţi uşa magaziei şi intraţi !... Unul cîte unul... Şi tu...

l-a înghiontit, cel din urmă, pe Tarzan. O să stăm acolo, înăuntru, pe răcoare, puţin de vorbă.

Mă podidiseră, spre marea mea ruşine, lacrămile, îmi era milă de mine, de noi, mă gîndeam la ce intenţii bune avuseserăm. Şi uite ce rezultat jalnic ! Ce-or să spună părinţii, unchiul, colegii ? Cum au să comenteze întreaga stradă a Vişinilor şi întreg cartierul Traian sfîrşitul acesta lamentabil ?

Tarzan se proptise pe picioare :

— Nu intru.

— Nici eu ! Ai puţintică răbdare, bătrîne ! l-a imitat Bibi.

— Ce face ? ! a zbierat roşcovanul.

— Vrei să ne închizi în cuşti ! am apucat, cu lacrimi în ochi, să mormăi. Să ne omori ?...

— Vreau ce vreau, a scrîşnit roşcovanul. Mişcă... Intraţi sau...

Numai că n-a apucat să-şi termine cuvîntul, şi-a răsunat un răget de fiară înjunghiată :

— Auuuuu !...

Tarzan se întorsese fulgerător, şi, tot fulgerător, îl izbise cu capul în pîntec. (Am aflat mai pe urmă că făcuse acest lucru tot la un semn, o înghionteală a lui Bibi). Acesta i-a dat un brînci roşcovanului, punîndu-i prin spate o piedică. Şi eu — închipuiţi-vă, eu ! — văzîndu-l cum se rostogoleşte, i-am smuls din mîna puşca.

— Tîlharilor !... Tîlharilor !...

Bibi îi azvîrlise un pumn de ţărînă în ochi şi Tarzan îl ţinea de umeri.

— Fugiţi ! ne îndemna Tarzan. Vestiţi-o pe comandantă... Lăsaţi-mă şi fugiţi !...

Un con de lumină, ţîşnită de la etaj, ne prinsese în reţeaua lui aurie.

— Ce se întîmplă ? Cine e ? Costache, unde eşti ?...

Am recunoscut glasul de tunet al bătrînului cu barba căruntă şi stufoasă.

— Trage... trage... Aici sînt... Grigorescu... M-au doborît !... Alt jaf... mesteca vorbele în gura umplută cu ţărînă roşcovanul.

Conul de lumină s-a retras, însă o împușcătură a țiuit prin văzduh.

Am înțeles că trăsese bătrînul.

Tustrei l-am lăsat pe Costache și am luat-o la goană. Încă o împușcătură. Ceea ce mă mira era faptul că gloanțele nu se îndreptau spre noi.

Cu toate că supravegheaserăm atîta timp grădina, nu băgaserăm de seamă — fără îndoială din pricina denivelării locului — că în cuprinsul ei se găsea și-un bazin. Am nimerit de-a dreptul în el. Apa nu era mai adîncă decît cel mult de-un metru. Dar și atît, era de-ajuns ca să ne bălăcim.

— Pușca !... Cînd am fugit, am uitat pușca ! mi-am amintit.

— Neghiobule, m-a ocărît Bibi. I-ai lăsat arma ca să aibă cu ce ne-mpușca...

Dinspre centrul satului, sau nu știu de unde, venea un vuiet ciudat.

Mițele muncite, hîțînite și ciupite de Gore, încă mieunau. Dacă ascultai atent, auzeai și schelălăiturile înfundate ale cîinilor.

Am sărit din bazin.

Roșcovanul se ridicase. Și, după ce-și vîrîse, pentru cîteva secunde, capul într-un butoi plin cu apă, ce se afla lîngă magazie — ca să se limpezească la ochi și să se clătească în gură, de pumnul de țărînă azvîrlită de Bibi — se luase iar după noi.

Nu mai avea în mînă pușca. Pesemne nu băgase de seamă că eu o uitasem. În schimb, înșfăcase ceva ce mi se părea a fie o greblă sau o altă unealtă agricolă.

— Hei, măi, voi cele trei haimanale, întorceți-vă, cît vă vorbesc cu frumosul ! Să nu v-aduc cu sila ! Căutați un baston, hai ? Un baston cu mîner de argint ? Ei, lasă c-am să v-arăt eu vouă niște bastoane cu mîner de argint de n-o să le puteți duce !

Pașii urmăritorului se apropiau. Capul roșcovan, crunt și cu obrajii acoperiți, în neorînduială, cu țepi, i-l zărisem, în lumina albastră, strălucitoare și tot mai vie a lunii, înălțîndu-se deasupra tufișurilor. Era furios la culme, își ținea ridicată grebla sau ce unealtă agricolă o fi fost și ne prevenea elocvent :

— Am să v-arăt eu vouă vreo cîteva bastoane, ce se pricep să facă nişte vînătăi de ţi-e mai mare dragul !

Din urmă, deci — cred că e limpede şi-aţi înţeles ! — alerga roşcovanul. Într-acolo nu ne puteam retrage. Gardul se afla în dreapta. Ne depărtaserăm de locul unde prinseserăm în sîrme bucata de tablă. Iar în partea de care ne apropiaserăm, gardul era atît de înalt încît — dacă ţineam seama că avea şi vălătuci de sîrmă ghimpată deasupra — oricît ne-am fi grăbit, nu ne-ar fi ajuns timpul necesar să-l sărim. În stînga, se întindea balta, blestemata de baltă mocirloasă pe margini şi foarte adîncă (ştiam lucrul acesta de la copiii din sat.)

— Să fugim spre pădure. Acolo gardul este mai scund, a fost de părere Bibi. Pe cai şi... înainte...

Să fugim, să fugim, dar una că nu aveam cai, şi alta că nu era uşor. Deoarece, şi pentru treaba asta urma să trecem mai întîi o punte. (Puntea unea două din malurile bălţii în locul unde ea era mai îngustă.)

— Într-acolo, spre punte ! ne-a ordonat Bibi.

Puntea era subţire. Şi cînd, fugind după noi, se năpusti şi roşcovanul, cu o pîrîitură prelungă scîndura neagră şi putredă se rupse drept în mijloc.

Ne-am răsturnat cu toţii (noi pentru a doua oară) în apa urît mirositoare. Şi, în timp ce care mai de care ne zvîrcoleam prin baltă, o broască, un broscoi mare, holbat, de toată frumuseţea, de o culoare ce mi se părea, în lumina lunii, verde deschis, cu puncte vinete, speriindu-se de mine, cu o plescăitură surdă, se azvîrli, de pe o frunză de nufăr, pe capul roşcovanului. Şi cum acesta, încă zbierînd cît îl ţineau boşogii, ţinea de bună seamă gura deschisă, broasca îi căzu pe limbă şi el fu gata s-o înghită.

Broasca orăcăi şi mai înfricoşată. Roşcovanul o scuipă îngreţoşat, iar Bibi, abia mai răsuflînd de rîs, cu toată situaţia atît de dificilă în care ne găseam, dorind să-şi recapete echilibrul, se agăţă, cu amîndouă mîinile, de-un buştean cioturos, ce se zărea prin apă.

Atîta că buşteanul nu era altceva decît însuşi piciorul roşcovanului.

— Miliţia !... Miliţia ! începu să răcnească acesta, pufnind apa pe nări, ca un taur, cînd îşi simţi piciorul prins de Bibi. Tîlharii vor să mă-nece !...

În minutul acela... în minutul acela.., dragii mei... — cum aş putea să vă povestesc ! — s-a întîmplat cel mai neaşteptat şi mai extraordinar lucru din cîte ne-am fi putut aştepta. Cineva desfăcuse tabla din sîrmele în care fusese prinsă, şi în grădină a pătruns tovarăşa comandantă, însoţită de Gore cu prietenii lui din sat, de Laura, Sonia, Tensi, Maia, Liviu şi Radu.

Gore — am aflat după aceea — văzînd angaraua în care intraserăm, azvîrlise pisicile din săculeţ. Acestea fugiseră, miorlăind, căţărîndu-se fiecare în cîte un alt copac şi cîinii se împrăştiaseră după ele.

Sărise apoi şi el, fluierîndu-şi colegii, care, contrar înţelegerii sale cu Bibi, se aflau adunaţi în rîpă. Din tabără — unde Radu prinsese între timp de veste că noi părăsisem cortul — veneau, alergînd, comandanta şi tovarăşii noştri de expediţie.

Le arătase Gore cum să desfacă tabla, şi iată-i în grădină.

— Roşcovanul urla :

— Miliţia !... Miliţia !... (Fără să-şi dea seama, cugetam eu, că salvarea sa de către miliţie ar fi însemnat, de fapt, chiar începutul sfîrşitului crimelor şi a matrapazlîcurilor puse la cale de el împreună cu ceilalţi doi răufăcători : bătrînul şi tînărul Ştefănescu.)

Lanternele comandantei şi ale copiilor brăzdau în fîşii lungi grădina şi balta.

Noi tuspatru înotam cum puteam. Ni se aruncau frînghii şi prăjini să ne agăţăm de ele. Sonia plîngea. Pusese mîna pe prăjina ce-mi era destinată mie. Dar eu, bălăcindu-mă anapoda, în loc să mă las salvat, am tras-o şi pe sărăcuţa de ea în baltă.

Atîta că ea nu s-a speriat, ci, agăţîndu-mi-se de gît, continua să plîngă :

— Nu vreau să mori... Dacă e să te-neci mă-nec şi eu cu tine...

În sfîrşit, am fost traşi afară tuspatru.

Din haine, apa murdară ni se scurgea în şiroaie asemănătoare cu acelea ce lunecă de-a lungul streşinilor sau prin burlane în timpul unei ploi torenţiale.

O maşină stopase în micul spaţiu liber, de unde începe drumeagul ce duce pînă la poarta grădinii celor doi Ştefănescu.

Era turismul unchiului. L-am cunoscut imediat după sunetul cîntător al motorului. „A sosit tocmai la timp", m-am gîndit. Şi sufletul mi s-a uşurat. Avîndu-l alături pe unchiul nu mă mai temeam de nimic.

De sus, din casă, zdroncănind pe scări, s-a coborît bătrînul.

Barba îi semăna cu-o mătură de nuiele stufoasă, însă stricată şi roasă.

Comandanta a ieşit înaintea unchiului :

— Se-ntîmplă pe-aici nişte lucruri !...

— Unchiule ! l-am chemat, la rîndu-mi.

Bătrînul Ştefănescu şi-a dus la ochi puşca :

— Părăsiţi-mi numaidecît grădina... Unu, doi...

Unchiul şi-a ridicat mîna :

— Să vă explic...

— Nu-mi explica nimic...

— Staţi ! l-a implorat comandanta.

— Plecaţi ?...

— Un moment...

— ...trei...

Glonţul a pornit cu o păcănitură metalică ascuţită şi nefirească. Dar comandanta, urmărind cu atenţie fiecare gest al bătrînului Ştefănescu, îl şi îmbrîncise pe unchiul de dinaintea glonţului. Putea s-o nimerească pe dînsa.

— Îţi mulţumesc. Unchiului îi tremurau buzele : Mi-ai salvat viaţa... pentru a doua oară.

Sonia se lipise de mine. Tensi se trîntise la pămînt. Roşcovanul înşfăcase o lopată. Unchiul l-a întîmpinat.

— Vă împuşc pe toţi ! striga bătrînul Ştefănescu, cu vocea lui de bas, vrînd să-şi ridice iar la ochi puşca.

Tarzan s-a repezit, încercînd să i-o smulgă. A început o scurtă luptă între ei.

Din smuciturile la care era supusă puşca, aceasta s-a descărcat, însă nu spre Tarzan, nici spre unchiul, ci spre Radu.

— Răzbunaţi-mă, fraţilor ! a strigat Radu căzînd.

Comandanta, Bibi, Laura, Sonia, Maia şi Liviu s-au repezit să-l ajute.

VREM SĂ VĂ OSPEŢIM

Călare pe bicicletă, pedalînd energic, milițianul venise pe drumeagul ce şerpuieşte de-a lungul gardului grădinii fostului conac boieresc. Se vede că bănuise el ceva... Încă înainte de a-şi opri calul pe două roţi, își vîrîse mîna în buzunarul de la piept. Scosese un fluier legat cu şnur albastru de întîia cheutoare a bluzei subţire de doc şi şuierase.

Aceasta se petrecuse în clipa cînd puşca pocnise spre Radu şi acesta cădea.

Întocmai ca în unele scene din filme, cînd regizorul opreşte derularea imaginii şi personajele rămîn nemişcate, în poziţia în care au fost surprinse, la auzul şuierului strident al miliţianului, respectul faţă de prestigiul autorităţii publice s-a făcut simţit. În grădină a încetat orice agitaţie. S-a făcut linişte.

Miliţianul, extrem de tînăr, aproape un copil, sprîncenat, cu şapca albă pusă cochet pe-o parte, descălecase, îşi rezemase bicicleta de gard şi pornise cu pas întins spre noi.

Ne-a privit cu un aer sever, care nu se prea potrivea cu înfăţişarea sa copilărească. A mai făcut cîţiva paşi, dar, în loc să ni se adreseze nouă, s-a oprit în faţa bătrînului Marin Ştefănescu, pe care, cu un aer respectuos, l-a întrebat :

— Vă rog să-mi comunicaţi plîngerea dumneavoastră !...

— Dînsul să vă comunice plîngerea ? Noi ! a protestat comandanta, aşa din genunchi, cum se afla, plecată deasupra lui Radu.

— Am să vă ascult imediat şi pe dumneavoastră. Cu dumneavoastră am stat, de altfel, şi astăzi de dimineaţă de vorbă şi v-am dat unele recomandări, răspunse miliţianul.

— Fulminant ! a mormăit Bibi. Nu e de loc realist. Are nişte idei... ce să zic !...

Bătrînul Ştefănescu, fără ca nici măcar să ia în seamă cît de puţin pe nefericita sa victimă, pe copiii grupaţi în

jurul ei, ori pe comandantă, devenit, în prezența milițianului, imperturbabil, își reaprinde, liniștit, uriașa lanternă.

Conul strălucitor de lumină se plimbă, circular, asupra chipurilor din jur. Se oprește asupra unchiului :

— Cu excepția dumnealui — despre care însă sînt sigur că nu este străin de punerea la cale a agresiunii ! — toți ceilalți... (și lanterna execută încă o rapidă rotire asupra noastră) au pătruns, în noaptea asta, prin efracție, în grădină, și fără vigilența credinciosului meu Costache, ar fi intrat, fără îndoială, și-n casă, pentru a mă jefui și a-mi întrerupe cercetările...

— E nemaipomenit... nemaipomenit... Vinovații acuză... Comandanta s-a ridicat și îi arată milițianului trupul prăbușit al lui Radu : Priviți victima nevinovată a acestui om... Așa cum stă, cu brațul întins și cu obrazul palid, pare însăși expresia vie a unei dureri fără margini. Ne-a împușcat... ne-a rănit... și poate că ne-a ucis un copil... Cerem aspra lui pedepsire...

— Împușcat ?... Rănit ?... Milițianul aruncă o privire întrebătoare către bătrînul cu barbă de mătură... Dumneata ?...

Acesta recunoaște, dînd din cap și arătîndu-și arma, pe care Tarzan nu izbutise s-o smulgă brațelor sale vînjoase.

— Cu asta ?...

Bătrînul Ștefănescu hohotește înfundat.

— Cu asta !...

Milițianul ia arma, o cercetează atent, apoi izbucnește și el în rîs :

— Și băiatul spuneți că e rănit ?

Comandanta se șterge la ochi de lacrimi. Suspină :

— Cu arma asta, firește... Priviți !... E leșinat... Chemați... imediat... doctorul. Poate mai este posibil să fie salvat...

Între copiii din sat a izbucnit un tumult. Fiecare ar vrea să fie el acela care să primească această sarcină. Gore și Bibi sînt chiar gata s-o ia la fugă spre locuința medicului, dar milițianul, cu un gest imperativ, îi oprește :

— Rămîneți !...

Se apropie de grupul copiilor care îl înconjoară pe Radu, îi roagă să se dea la o parte. Îl prinde de umeri și îl ridică încet.

Radu deschide ochii.

— N-am murit ?

— Pe cît se pare, nu. Ai leşinat.. de frică...

— De frică ?... Eu ?... Chipul lui Radu s-a înroşit. Mîndria îi este adînc rănită : Mie nu-mi este frică...

A sărit în picioare. Se pipăie. Îl pipăie şi Bibi, Liviu, Radu şi Tarzan.

— N-ai nimic, Eminenţă, constată Bibi.

Toţi ne simţim, în mod condamnabil, parcă puţin dezamăgiţi de risipirea atmosferei de eroism care dominase pînă atunci între noi.

— Sigur că n-ai nimic... Miliţanul îi arătă arma. Puşca aceasta nu este făcută să ucidă, ci numai să sperie. Este o puşcă de teatru. Pocneşte, dar gloanţe adevărate n-are...

— N-are ?...

Bătrînul dă afirmativ din cap, iar comandanta îl cuprinde pe Radu în braţe :

— Dragul meu... Trăieşti ?...

— Trăieşte, Eminenţa, trăieşte ! repetă Bibi.

— Trăiesc, recunoaşte destul de dezumflat Radu ; dar să ştiţi, se cocoşeşte el, că nu mi-a fost frică... Puteam... puteam să şi mor... Eram gata să mor... Vă jur că nu mi-era frică...

— Sigur că nu... sigur că nu... se bucură comandanta.

— Şi cealaltă puşcă... a dumnealui, îl arătă pe roşcovan Bibi, tot numai pocnitoare era ?

— Tot. Avem două astfel de arme jucării, explică roşcovanul... Ca să-i speriem pe eventualii răufăcători...

— Răufăcători ? Cine sînt răufăcătorii ? Noi ?... Şi cu oamenii închişi în cuşti, în magazia dumneavoastră, ce e ? îşi reaminteşte Tarzan.

— În magazie ?... Oameni în cuşti ?...

— Da, în cuşti. I-am văzut eu...

— Veniţi după mine. Roşcovanul a luat-o înainte : Veniţi !... Ne bulucim după el. Deschide uşa magaziei. Răsuceşte un comutator şi, scăldată în lumină, ne apare o sală ca de spital veterinar unde, în trei cuşti, sînt închise vreo cîteva maimuţe. Trezite din somn, zărindu-l pe îngrijitorul lor, vioaiele animale încep să se zbenguie vesele. Aceştia sînt oamenii închişi în cuşti...

— Dar sîngele de pe jos ? nu-i vine să creadă lui Tarzan.

— Oi fi văzut, poate, muşamaua aceasta roşie, ce ţine loc de covor !

— Şi lupta de astăzi de dimineaţă ?

Roşcovanul rîde de nu mai poate :

— Am mutat cuştile şi mesele de experienţă... Şi le-oi cam fi trîntit... Aşa am obiceiul...

— Dar ţipătul cumplit ?

— A !... rîde el, ţinîndu-se de pîntec. M-am lovit la picior cînd am mutat cuşca aceea goală de colo...

— Ai răpus însă pe cineva... Te-am auzit cu urechile noastre cînd ai recunoscut că l-ai lovit... unde trebuie...

Bătrînul Ştefănescu se trage şi el de barbă de-atîta rîs :

— Doamne, doamne... cîte vă mai trec prin minte !... Am primit din Amazonia un şarpe... Un şarpe mare... adus cu mare greutate...

— Un şarpe ?

— Suferind de-o boală cumplită... ceva asemănător cu turbarea la alte animale... îl completează pe bătrîn Costache.

— Ce trebuia neapărat sacrificat, în vederea pregătirii de seruri folositoare la fabricarea anumitor medicamente, pentru vindecarea oamenilor, iar restul ars... fiindcă altminteri s-ar fi împrăştiat molima...

— Numai pielea trebuia păstrată, tot în vederea unor cercetări...

Ne uitam uluiţi unii la ceilalţi.

— Adevărat ? îl întreabă comandanta pe miliţian.

— Cuvînt cu cuvînt ! Dînsul ne-a cerut dreptul de a se adăposti în comuna noastră, pentru a-şi putea continua, în linşite, munca ştiinţifică a domniei sale, solicitîndu-ne, în acelaşi timp, protecţia împotriva oricăror perturbări, protecţie pe care i-am acordat-o. Nimeni n-are, deci, voie, în baza acestei protecţii, să-l tulbure. Dumneavoastră l-aţi tulburat şi, dacă domnia sa ne depune o plîngere, noi vom cere sancţionarea...

— Dumnealui, ia atunci din nou cuvîntul Costache, întinzînd mîna cu măreţie şi arătîndu-ni-l pe bătrînul Marin Ştefănescu, s-a retras aici ca să lucreze pentru bi-

nele omenirii. Încearcă să descopere, v-o destănui — un panaceu... Știți ce este acesta : un panaceu ?

— Nu, mărturisim noi, copiii. Nu !

— Termenul vine de la cuvîntul latinesc *panacea*, care înseamnă : un leac universal, un leac pentru toate bolile... E visul cel mai drag al omenirii. Costache vorbește ca într-un delir : Leac pentru toate bolile. Dumnealui este...

— Dumnealui ețte ințuți... marele... faimosul... neîntrecutul... eminentul învățat... Magnetus Sertius.

Cuvintele au răsunat, pițigăiate și înecate, de undeva din spate.

Ne-am întors capetele ca trase pe-o ață.

— Străbunicule !... Liviu a sărit de gîtul lui, făcîndu-l, sub impetuozitatea îmbrățișării, să se cocoșeze. Cum ai ajuns iarăși aici ? Cînd ai venit ? Cum ?

— Adineauri ; cu o mașină... Voi erați aici... vorbeați tare... Și nu ne-ați simțit... a apucat să răspundă, după ce a scăpat puțin din sufocanta îmbrățișare a lui Liviu.

— Ai venit cu încă cineva ? l-a mai întrebat, totuși, acesta.

— Da. Și cu degetul, discret, i-a arătat, în spatele mulțimii de copii și a altor oameni din sat, care se adunaseră acolo, pe studenta Mioara, alături de tînărul cu ochelari negri. O să-nțelegeți totul numaidecît !

S-a îndreptat, pe urmă, iarăși către bătrînul Marin Ștefănescu :

— Tu ești... recunoaște că tu ești... mi-am dat seama din prima clipă : Marin Ștefănescu... Magnetus Sertius...

În rumoarea generală iscată, străbunicul lui Liviu ieșise în față.

— Și dumneata nu ești altcineva, s-a înveselit bătrînul cu barba stufoasă pe care-l priveam, de astă dată, cu totul cu alți ochi, decît renumitul navigator, căpitanul vasului „Neptun", cel mai îndrăzneț lup de mare din cîți am cunoscut... Livius Mailat...

— Eu sînt... Eu sînt...

Sertius l-a cuprins în brațele sale uriașe pe fostul lup de mare, așa cum ar cuprinde un urs o păpușică de cîrpe a unei fetițe :

— Dragul... scumpul meu prieten. Mă simt cu sufletul încărcat şi vinovat faţă de dumneata. Mi-ai împrumutat, în urmă cu mulţi ani, bastonul care avea ascuns în mînerul său de argint o străveche, istorică piatră medicinală. Cu ajutorul virtuţilor sale nădăjduiam să-mi pot grăbi descoperirea panaceului. În timpul trecutului război, rivalul meu, Grigorescu — ca să-şi poată continua el cercetările în străinătate şi să ajungă înaintea mea la descoperirea panaceului — cu concursul ticălos al fostului meu asistent, mi-a subtilizat bastonul. Numai cu mare, foarte mare greutate, plecînd după el peste hotare, am reuşit să-l redobîndesc. După această întîmplare, ca să pot lucra mai departe şi nestingherit de Grigorescu — care, desigur, continuă să mă caute pentru a-mi răpi iarăşi bastonul — sau de alţii de teapa lui, mi-am schimbat numele. Ulterior, nu cu mult timp în urmă, am descoperit această minunată comună Frumoasa, unde am hotărît să mă retrag pentru a-mi încheia în tihnă cercetările, ajutat de fiul şi de noul, dar credinciosul meu asistent, Costache. (Aşadar, roşcovanul nu era un simplu om de serviciu, aşa cum lăsase să se creadă, ci, oricît ar fi părut de neverosimil, asistentul său !) Din nenorocire, a povestit mai departe Sertius, anul trecut, cînd n-aveam cîini încă, un borfaş, bănuind, după aparenţele casei, că sînt bogat, a pătruns, în lipsa mea şi-a lui Costache, în casă. Mi-a furat, cu-acest prilej, mai multe lucruri. Între acestea, ochii i-au fost atraşi şi de bastonul cu mîner de argint. Cum să-l regăsesc ? M-am adresat autorităţilor. Dar dintr-o dată, în timp ce hoţul era urmărit, mi-a venit gîndul că acesta va încerca, desigur, să vîndă, pentru valoarea mînerului său, bastonul furat, la Consignaţie. În consecinţă, l-am rugat pe fiul meu Fabius Sertius...

— Astăzi, Florin Ştefănescu, îl completează Costache.

— ...să caute preţiosul baston şi-acolo... Fiul meu a găsit mai multe bastoane de acest fel. Şi, fiindcă nu putea să desfacă mînerele în faţa vînzătorului respectiv, pentru a nu-i sugera acestuia, pe viitor, să facă acelaşi lucru şi astfel să se dezvăluie taina, le-a cumpărat pe toate. Urma să le revindem pe cele care ne prisoseau. A intervenit însă, la un moment dat, un element neprevăzut. Într-un ziar a apărut, la „Mica publicitate", un anunţ...

— „Cumpăr baston subțire, elegant, cu mîner de argint"... redă unchiul, textual, anunțul.

— De unde știi ? rămîne bătrînul Sertius perplex.

— Cum să nu știu, cînd anunțul era al nostru !...

— Al dumneavoastră ?

— A fost dat de noi, după convorbirea avută cu străbunicul lui Liviu, căpitanul de cursă lungă Mailat, se amestecă în vorbă Bibi.

— Vă vom lămuri, îndată, cum s-a ajuns aici... spune, rîzînd, și unchiul. Deocamdată, pentru cei care nu cunosc încă și celelalte amănunte ale întîmplării, continuați-vă, vă rugăm, istorisirea...

— Dar dumneavoastră cum vă numiți ?

— Profesorul Andrei Grozăvescu.

— Și amănuntele de unde le cunoașteți ?

Unchiul îl scoate din mijlocul mulțimii pe tînărul cu ochelari negri și îl aduce în față :

— Iată de unde !...

O exclamație prelungă iese din toate piepturile. Bătrînul Ștefănescu îl ia pe fiul său pe după umăr :

— Fabius ? Tu aici ?... Și i-ai povestit ?

— Sigur că da, fii fără grijă, tată !... I-am povestit cum dumneata, bănuind că Grigorescu era acela care dăduse anunțul prin anumiți interpuși, m-ai rugat să dau un telefon la numărul indicat în ziar, încercînd să-i fac să renunțe la continuarea acțiunii... Ne trebuia bastonul nu numai pentru continuarea cercetărilor, ci și pentru faptul că tata voia să-l înapoieze, neapărat, după aceea, căpitanului Livius Mailat — de la care-l împrumutase...

— Din fericire, își reia unchiul cuvîntul, bastonul vîndut de borfașul acela, într-adevăr, cum bănuise profesorul Sertius, la Consignația, fusese cumpărat, printr-o simplă întîmplare, de tatăl uneia dintre fostele mele eleve. Acesta citise anunțul în ziar și Mioara — așa se numește fosta mea elevă, și ea aci de față — neîndrăznind să mi-l dăruiască, dar vrînd, neapărat, să-mi vie în ajutor, mi l-a oferit spre vînzare, ca toți ceilalți proprietari de astfel de bastoane, la telefon.

— Și dumneavoastră l-ați cumpărat ?

— Eram sătul de-atîtea bastoane și-am refuzat-o... Am refuzat-o — așa cum se-ntîmplă de-atîtea ori în viață —

tocmai pe-aceea de care-aveam nevoie... Pe urmă, am plecat în urmărirea fiului şi ajutorului dumneavoastră în cercetările pe care le întreprindeţi, a „tînărului cu ochelari negri“, cum îl numeam noi, după felul cum arăta cînd l-am zărit prin geamul Consignaţiei bucureştene şi cînd dînsul, socotindu-ne oamenii profesorului rival, înstrăinat de ţară, Grigorescu, ne-a dispărut de sub ochi... Am ajuns aici. I-am dat de urmă, dar cînd am vrut să stăm cu dînsul sau cu dumneavoastră de vorbă, ne-aţi ameninţat că veţi asmuţi asupra noastră cîinii...

— Vă bănuiam că sînteţi trimişi de-ai lui Grigorescu...

— Iar fiul dumneavoastră a fugit, sărind gardul...

— Am fugit, îţi repet, rîde doctorul Sertius-junior, deoarece tocmai atunci destoinicul nostru miliţian mă anunţase că borfaşul a fost prins, că trebuia s-ajung în numai cîteva ore la Bucureşti, unde acesta, care şi începuse să-şi mărturisească fapta, urma să fie confruntat cu mine. Şi nu eram deloc dispus să-mi pierd vremea cu dumneavoastră, din simplul motiv pe care vi l-a arătat înainte tata...

— Iată cum se lămuresc lucrurile, bate din palmele cît nişte lopeţi bătrînul eminent om de ştiinţă, Sertius. Dar bastonul, bastonul unde e ? Avem mare, cea mai mare nevoie de piatra medicinală ascunsă în mîner. Trebuie să pregătim panaceul !

— Tata i l-a dăruit fostului meu profesor ! răspunse, suav, studenta în Istorie.

— Avem bastonul ? Atunci o putem vindeca pe Mona! sare în sus, de doi metri, Tarzan.

— Nu mai este nevoie de nici un fel de baston, dragul meu Tarzan, trînteşte bomba unchiul. MONA S-A FĂCUT BINE. Medicii au izbutit s-o vindece. Mona e complet sănătoasă. V-aşteaptă. Şi, dacă nu ne-am fi temut, după o suferinţă atît de grea, de riscurile călătoriei, am fi adus-o cu noi...

— Vede ?... Aude ?... Umblă ?...

— Vede, aude şi umblă la fel ca înainte de-a fi suferit accidentul. Prin eforturile voastre însă, însufleţiţi de dorinţa de-a o salva pe Mona, am izbutit să găsim preţiosul baston — adevărată piesă de muzeu, prin piatra pe care o ascunde în mînerul său.

— Vedeți, nu au fost zadarnice căutările ! spuse, îmbujorîndu-se de bucurie, comandanta. Chiar dacă uneori ați mai exagerat cu fantezia voastră... de care pînă și noi ne-am lăsat cîteodată furați..

Asta cam așa era, mai ales în ceea ce ne privește... Dar ce mai cónta acum !

Veselia s-a dezlănțuit în voie.

Răcnim ca niște dementi. S-au aprins luminițe pe la ferestre.

Bibi execută cele mai spectaculoase tumbe. Fetele se sărută între ele. Tarzan s-a urcat sus, sus de tot, pe o ramură a copacului de lîngă noi, și de-acolo, cu trîmbița lui formidabilă din gît, dă veste lumii întregi :

— Mona s-a vindecat !... Mona s-a vindecat !.

— Și bastonul... în al cărui mîner... piatra medicinală... a rămas la dumneavoastră ?

Bătrînul, dar și atît de ciudatul om de știință emerit Magnetus Sertius, mai sfios acum decît o fetiță, îl privește rugător pe unchiul.

— I l-am dat, așa cum se cuvenea, înapoi proprietarului său de drept, domnul căpitan de cursă lungă Mailat...

— Ah !... Așa ?... Și el ?...

— Iar eu ți l-am adus înapoi, dragul meu prieten, dumitale, ca să-ți poți continua cercetările, pentru binele sănătății întregii omeniri... Și, cînd le vei termina, să-l încredințezi unui muzeu !...

— Crezi că este, într-adevăr, cu putință fabricarea acelui panaceu, pe care-l năzuiește omenirea de secole ? îl întreabă unchiul, discret, pe tînărul Fabius.

— Deocamdată nu, rămîne o simplă iluzie, surîde tînărul. Însă tata este bătrîn, are ideile și credințele lui și, tot căutînd întruna panaceul, a făcut, în fapt, o mulțime de alte descoperiri științifice folositoare medicinii și oamenilor. Și înc-o să mai facă. De aceea-l și ajut !... Mai ales în timpul concediului.

— Dar cu Grigorescu ? Cu Grigoreescu, l-am auzit pe unchiul șoptind, stau lucrurile, într-adevăr, așa de grav ?

Tînărul a surîs :

— Tata, cu temerile lui... N-ați înțeles ? Ca și cu panaceul. Îl iubesc, așa curios cum este, de-aceea-i și împlinesc

toate voile. În fapt, fac și eu pentru el ceea ce ați făcut și dumneavoastră pentru copiii aceștia...

— Veniți !... Să poftească în casă noii noștri prieteni, s-a auzit vocea tunătoare, dar bine dispusă, a bătrînului învățat. După atîtea frămîntări și zbucium, vrem să vă arătăm laboratorul și instalațiile...

— Venim !... Venim !... a admis comandanta. Stăm însă foarte puțin, deoarece copiii sînt osteniți și trebuie să se ducă la culcare...

— Oricît de puțin, intrați... Vrem să vă ospețim, ne îmbie și Costache.

— Halo !... Halo !... Să fim realiști, zice Bibi. Așa mai merge, zău !

O PLOAIE DE TRANDAFIRAȘI

Ghirlande. Lampioane.

Glasvandurile dintre hol, sufragerie și dormitorul părinților au fost deschise. O imensă masă (formată din mai multe alte mese puse cap la cap) întinsă. Sfeșnicele — cu cîte trei brațe (din zestrea mamei, cum rîde unchiul) plasate în mijlocul și în cele două capete ale mesei. Încă o masă așezată de-o parte, pentru copii.

Tensi a îmbrăcat întîia ei rochie lungă și și-a buclat părul. Mama ei, cîntăreață la operă, și-a împodobit fetița ca și cum ar ieși pe scenă. Poartă, între altele, o splendidă eșarfă aurie — poate din recuzita operei, o broșă în formă de liră la piept și pantofi de atlaz aparținîndu-i cu siguranță mamei, fiindcă îi sînt cam largi. În schimb, Sonia are o rochiță de culoarea lămîii verzi, ce seamănă cu un abajur. Și-a tuns băiețește părul și se mișcă de colo-colo ciripind.

Tensi privește prin fereastră :

— Uitați-vă, vine Laura. Sărăcuța, nu poate îmbrăca o rochie nici prea lungă și nici prea scurtă, din... cauzele pe care le cunoaștem...

Laura şi-a pus însă pe părul castaniu, mătăsos, drept singură podoabă, o bentiţă verzuie, care o prinde de minune, fiindcă-i scoate în evidenţă ochii mari, cenuşii, blînzi.

Liviu o însoţeşte grav. Este în pantaloni lungi, cu cămaşă albă şi cravată. Pantalonii fiind proaspăt călcaţi, după ce intră în casă, se ţine scorţos. Nu îndrăzneşte să se aşeze pe nici un scaun.

„Mag"-ul cîntă. Băieţii ar dansa, însă în faţa fetelor îmbrăcate de sărbătoare, uşor parfumate, care li se par dintr-o dată altele, se simt lipsiţi de curaj.

Stingheriţi, neştiind ce să facă nici cu mîinile nici cu picioarele, rîd sau vorbesc, strident, între ei.

Bibi încearcă să se dea peste cap, dar renunţă, fiindcă pantalonii, după ultimul strigăt al modei băieţilor, prea strîmţi, îl ţin şi-l împiedică la mişcări. (Făcînd un salt mai nu ştiu cum, era să răstoarne vasul de cristal, pe care bunica l-a umplut, după tradiţia familiei, cu mici bomboane de ciocolată şi stafide, învelite în staniol, pentru aruncat înaintea LOR, în clipa cînd vor începe să urce scările.

Radu, cel mai pătruns de întreaga însemnătate a evenimentului, şi-a luat o ţinută marţială. Consideră de datoria lui să vegheze ca să nu se vorbească prea tare sau să se facă gesturi nepotrivite cu solemnitatea momentului.

Pepşi, ca măsură de prevedere, la o indicaţie rapidă a mamei, luase vasul de pe scăunelul de la intrare şi-l pusese la adăpost pe bufet. Iar Radu îl boscorodeşte mai departe pe Bibi :

— Nu mai sîntem la Frumoasa... în cort sau pe plajă...

Bibi face o strîmbătură nostimă :

— Aşa-i ! Să fim realişti !...Păcat...

— Fii şi tu mai potolit !

— 'nţeles !

Bibi îmi aruncă o privire, făcîndu-mi cu ochiul, în semn de : „Nu-l ştii pe Radu ? Politicos ca o lecţie de morală !".

Mama este cea mai agitată :

— Mario, paharele... Andra, şerveţele... Bunico, frapierele... Sandule, fructele...

Avem în casă două frigidere, dar mama a ţinut morţiş ca sticlele de şampanie să doarmă îngropate în gheaţă,

pînă în clipa cînd dopurile vor pocni şi lichidul spumos, auriu, va începe să fiarbă în cupele de cristal.

— Să vedeţi, le povesteşte dînsa prietenelor şi vecinelor care-o ajută. Ne înţelegem de pe-acum de minune. Mă numeşte „surioara ei mai mare".

— Vai, ce drăguţ !... Ce drăguţ ! se afectează vecinele şi prietenele.

Mama s-a oprit din necontenita goană prin odăi pentru cîteva clipe. Se şterge de sudoare pe obraji :

— Mi s-a luat pudra, „fetelor" ?

„Fetele", vecinele şi prietenele, dintre care nici una nu are mai puţin de patruzeci de ani, s-au strîns în jurul ei :

— Nu, nu, arăţi bine !...

Noi ne dăm coate.

— Am auzit, zice una dintre vecine, că elevii au poreclit-o Afrodita, şi asta pentru că este nemaipomenit de frumoasă.

— Aşa e !... Aşa e ! rîde mama. A ştiut ce s-aleagă Andrei.

— Mie mi-ar fi plăcut chiar, spune o vecină, ca ea să se fi numit, cu-adevărat, Afrodita. Şi pe Andrei să-l fi chemat Adonis. Gîndiţi-vă ce-mperechere fericită ar fi fost : Afrodita şi Adonis !... Ca-n mitologie !...

„Fetele" rîd. Mama se-agită.

— Andra... scrumierele !... Vezi praful de pe scrin... Ce-o să spună lumea ?... Ah ! îşi aduce aminte de ceva. Vă rog să mă scuzaţi... Dacă n-aş fi eu... Nu pot conta pe nimeni... Mamă... şi dumneata... te rog... ghirlandele... Ghirlandele, iniţialele... acuşi trebuie să pice...

Mama şi-a văzut visul cu ochii !...

Radu, serviabil şi politicos, se oferă să agaţe el, în capul scărilor, sus, lîngă plafon, cele două iniţiale : L şi A, alcătuite din trandafiraşi roşii, sub care, cu litere cursive, florarul a scris, tot din trandafiraşi, însă galbeni : FIŢI FERICIŢI !

— Ah ! Să fi fost Afrodita şi Adonis, repetă, romantică şi visătoare, vecina care vorbise şi-adineauri, ar fi trebuit puse literele A şi A... închipuiţi-vă !...

— Adică A la pătrat, șoptește, dîndu-mi un ghiont, nebunul de Bibi.

Sînt aici Laura, Sonia, Tensi, Liviu, Bibi și Radu. Lipsesc Mona și Tarzan.

— Ce s-o fi-ntîmplat cu Mona ? Ieri i-a fost bine. Nu cumva i-o merge iar prost ?

Ne-ngrijorăm.

— Mona !... Mona !... Mona !...

— Dau eu o fugă pînă la ea, se oferă Maia.

— Și eu la Tarzan. Să văd ce-o fi cu bătrînul !

Bibi, săritor ca întotdeauna, este gata s-o ia la goană.

— Vin !... Vin !... Vin !... ne anunță, din balcon, Andra.

Și-a invitat și ea cîteva colege pe care noi, cei mai mari, bineînțeles, nici nu le luăm în seamă.

— Puștoaicele ! le privește compătimitor Tensi.

Mama își duce ambele mîini la piept, de parcă și-ar fi pierdut răsuflarea :

— Vai !... Vin, și noi încă nu sîntem gata... Mamă... Marie... Andra !... Sandule !...

— Nu e unchiul ! precizează, ascuțit, Andra. Sînt Mona și Tarzan.

— Mona și Tarzan !... Mona și Tarzan !...

Urlînd, ne repezim pe scări. Pînă și Radu a uitat de stăpînirea ce se impune într-o împrejurare ca aceasta.

Dinspre Calea Călărașilor, pe strada Traian, Tarzan vine împreună cu Mona.

— Uitați-vă !... Uitați-vă !... Vă jur c-așa ceva n-o să mai aveți ocazie să vedeți !...

Mona ! Subțire, într-o rochiță vaporoasă, ușor înfoiată, de culoarea cerului de vară, cu cordon și guleraș alb, sosește, condusă de Tarzan. Și-aici e toată frumusețea : Tarzan ! Să nu-l mai recunoști. S-a gătit pușcă. Nu ca noi, în cămașă, ci cu haină (ceea ce îl face să transpire grozav), cravată neagră, fluture, și-a început să lase să-i crească puțin perciunii, niște perciuni rari, decolorați. Și-ar fi lăsat el, cred, și mustață (ceva sub nas știu că-i crește, dar nu-l lasă tată-său : „Atîta-ți mai trebuie, încolo le ai pe toate ! zice. Ce, vrei să te arăți mai mare decît ești ? Mai bine cumințește-te, citește, împodobește-ți mintea, nu subnasul !").

Tarzan umblă pe lîngă Mona ca și cum ar dansa, și numai că nu-i mătură praful de dinainte și nu-i presară flori pe unde calcă.

— Este la altitudine ! recunoaște Bibi.

Un băiețel, Șerban, trage de sfoară un autocamion-jucărie. Tarzan îl prinde delicat de mînuță și, cu atenție, îl dă ușor de-o parte, lîngă gardul de fier al grădinii noastre. Și abia după aceea o conduce mai departe pe Mona.

O privesc. De cînd a suferit accidentul s-a mai înălțat. Ori să fie tocurile de la pantofi de vină ? Ba nu. Sînt sigur să s-a mai înălțat și s-a făcut atît de... A întrecut-o pe Tensi ! Prevăd că va fi, pe viitor, zîna unității noastre.

Toți o înconjurăm. Nu știm cum să fim mai atenți.

— Intrați... Urcați... ne poftește de la etaj mama. Grăbiți-vă !... Ei trebuie să sosească !... Soțul mi-a telefonat c-au plecat...

Tarzan o ține de braț pe Mona, deși ea s-a vindecat și nu mai are nevoie de sprijin.

— Dragii mei... dragii mei, ne spune pentru a zecea, a douăzecea oară Mona. Dragii mei, dragii mei... Cum să vă mulțumesc ? Sînteți atît de... Ați făcut atîtea... V-ați primejduit viața...

Tarzan și-a plecat capul.

— Copii, luați ramurile, îi întrerupe efuziunile mama.

Florarul a pregătit niște ramuri împletite tot cu trandafirași (de toate culorile). Noi, copiii, perechi, perechi, pe trepte, va trebui să ținem ridicate ramurile, pentru ca El, cînd vor urca, să treacă pe sub o boltă de trandafiri înfloriți.

Așa au hotărît mama și bunica. Și cînd hotărăsc ele, nu se mai poate schimba nimic. Toate încercările unchiului și ale tatii de a renunța la ramuri n-au avut nici un rezultat.

Ne înșirăm pe trepte, cu cîte o ramură înflorită în mînă, în ordinea următoare : Laura cu Liviu, Sonia cu mine, Tensi cu Bibi, Maia cu Radu și Mona cu Tarzan.

Micile colege ale Andrei — care fac legătura între noi și Andra, aflată în balcon — ne privesc, din capul scărilor, cu invidie. În hol, de-o parte și de alta, prietenele și prietenii familiei.

— Vin ! țipă Andra.

Prietenele ei ne comunică :

— Vin !... Vin !...

Ne ridicăm ramurile înflorate.

Numai că din mașina ce-a stopat brusc, nu apar EI, ci coboară bătrînul Sertius. Acesta se îndreaptă, grăbit, spre scară, dar își dă, imediat, seama că a uitat ceva. Probabil vreun cadou. Casa e plină de cadouri, obiecte de ornament, de menaj, de lenjerie, îmbrăcăminte și cîte altele. Asta fără să mai punem la socoteală florile. Unchiul, cînd le-a văzut de dimineață, s-a luat cu mîinile de păr :

— Știam c-o să fie așa !... Complicații !... Tradiții învechite !... Trandafirași ! De-asta-mi era groază !

I-era, nu-i era groază, asta era realitatea și n-aveai cum s-o schimbi !

Deci învățatul Sertius se întoarce, smulge portiera mașinii și îl „extrage" dinăuntru, de pe canapeaua din spate, pe fostul căpitan de cursă lungă. Acesta rămăsese înăuntru prizonier, fiindcă nu mai putea deschide ușa. Văzîndu-se scos la lumină, ne face, bucuros, semne de prietenie cu degetele descărnate și rîde. De pe bancheta din față, bătrînul ridică un pachețoi (am bănuit eu ! un cadou) cît toate zilele.

Apucînd pachețoiul în stînga și pe fostul lup de mare în dreapta, mai mult ducîndu-l pe sus, în aplauzele noastre, urcă.

— Învățatul Sertius s-a mutat la București, ne suflă, la iuțeală, Liviu.

— De cînd ? Pentru ce ? îl încolțim cu întrebările. Și laboratorul de la Frumoasa ?

— A fost convins să rămînă aici, într-un laborator mare, cu utilaj supramodern, cu condiții... ce mai !... în cadrul Institutului de cercetări...

— Ce spui ?... Ce spui ? ne mirăm.

— Era, de altfel, chemat stăruitor de mult... însă bătrînul, cu ideile lui... numai tînărul, fiul său, l-a convins.

Primiți de mama, bunica și ceilalți musafiri, fostul comandant al vasului „Neptun" și învățatul au fost așezați pe două fotolii largi. Învățatul îl umple, cu dimensiunile sale bogate, pe unul, pînă la refuz. În celălalt se pierde străbunicul.

— Schimbaţi muzica ! tună învăţatul. Lăsaţi-i pe amărîţii ăia... de muzică uşoară şi puneţi Bach !... Aşa se cuvine într-o zi ca asta... la primirea LOR... Bach...

— Aşa e !... Aşa e ! se turbură bunica, în faţa impunătorului (la propriu şi la figurat) învăţat. Şi pe mine m-au primit, odinioară, cu Bach, adaugă visătoare.

— Bach !... Na !... Bach !... Asta le trebuie, protestăm în surdină, pe trepte. Şi noi după ce-o să dansăm ?...

— Nu sînt realişti ! zice Bibi.

— Pe urmă... pot pune şi muzică uşoară ! răspunde, ca la comandă, protestelor noastre, străbunicul lui Liviu, vorbind neobişnuit de corect. Să se distreze şi tineretul... copiii... Nu numai noi, moşnegii...

— Aşa da !... Aşa da ! ne-nveselim.

— Dar, deocamdată, Bach !... Bach ! tună unul din fotoliile mari din hol.

Ordinele, mai cu seamă date cu atîta violenţă, nu se discută, ci se execută. Cineva, cred că bunica, a pus Bach. Acordurile triumfătoare şi impresionante ale muzicii marelui compozitor german se revarsă ca un fluviu imens. Îmi este ruşine să întreb ce se cîntă. Şi, de fapt, văd bine că şi celorlalţi copii le este la fel de ruşine, deoarece cunoaştem pînă şi cele mai neînsemnate melodioare de muzică uşoară, dar la Bach, Beethoven, Mozart şi alţii o încurcăm rău (acesta este un lucru ce va trebui reparat, şi cît de curînd, şi cît de serios — ne-o spune, de mult, unchiul).

— Vin !... Vin !... Vin !...

Glasul Andrei l-am auzit noi înşine, ca şi adineauri. De prietenele sale, ca să ne-anunţe, nu a mai fost nevoie.

— Cred că se-nşeală. I se pare, cine ştie ce alţi musafiri or fi sosind ! îşi arată scepticismul Liviu.

— Nu-mi vine nici mie să cred ! se îndoieşte pînă şi Radu.

— Vin !... Vin !... Vin !...

În dreptul portiţei, în locul turismului cu care sosiseră învăţatul şi străbunicul lui Liviu şi care trăsese pe Vişinilor, mai în colo, se opreşte o coloană de maşini.

Trecătorii privesc (de altfel, întreaga stradă a Vişinilor, mai ales copiii, se află în alarmă : la numărul 2, la Dobriani şi la Grozăvescu e nuntă...)

Din prima mașină, țîșnește bietul unchiul (ce palid e ! ce vreți, prin cîte a trecut ?... și cîte îl mai așteaptă — că nunta o să țină mult !... și de ce s-a temut n-a scăpat !...)

Unchiul, curtenitor, aleargă (să-l vedeți cum aleargă ! unde mai alerga el așa altă dată ?) la portiera din dreapta. O deschide ceremonios.

Descind acum EA, mireasa, copia în viață a zeiței dragostei și frumuseții (toți cîți o cunosc așa afirmă). Buna, draga, iubita noastră comandantă.

Suplă, delicată, dar fermă, îl prinde pe unchiul de braț.

— E realistă, măi, să știi ! îmi șoptește Bibi.

Din mașina următoare, coboară, țineți-vă bine... tînărul cu ochelari negri, Fabius Sertius-Ștefănescu, care i-a deschis portiera grăsuței profesoare Iliescu. Și dînsa îl ține ferm de braț pe tînărul învățat. (Amîndoi au fost martori și sînt nași la nuntă.)

Din următoarele mașini, năvălește stolul de „sirene", toate purtînd, drept embleme, cusute pe rochițe, la piept, imaginile pictate și decupate ale unor sirene, înotînd, lungite la soare pe plajă, scoțîndu-și capul din valuri etc. Au brațele încărcate cu flori. Unchiul, îl simt eu bine, e gata să se întoarcă și să dea bir cu fugiții. Dar mama, care a coborît și dînsa la capătul scărilor, îl fulgeră cu privirea, iar mireasa îl ține strîns de braț.

Domnișoara Mioara, în numele fostelor eleve, cu glasul cîntător, le spune mirilor ceva, pe semne le urează fericire și-i acoperă de flori.

Același lucru îl fac profesorii, colegii miresei și ai mirelui, care s-au dat jos din celelalte mașini, însoțiți de tata.

Noi, la rîndu-ne, îi primim pe sub bolta parfumată de trandafiri.

Bunica, plîngînd în hohote, aruncă în calea lor bomboanele mărunte de ciocolată și stafidele. Ca să le fie viața în doi dulce.

Unchiul (ce-o fi în inima lui, săracul ?) alunecă pe-o bomboană de ciocolată, care i s-a turtit sub talpă, dar mireasa îl sprijină și nu se întîmplă nimic. (Nu l-a lăsat de braț decît atîta cît s-o strîngă pe Mona, lung, lung, la piept și s-o sărute).

Mirilor li s-au rezervat locurile de onoare, în celălalt capăt al mesei (din dormitorul părinţilor, mai bine-zis din dormitorul lor, deoarece mama, bunica, Andra şi Pepşi au stabilit ca EI să se instaleze în acest dormitor, iar mama şi tata, în fosta cameră mai mică a unchiului).

— Ura !... Ura !... Ura !... Trăiască mirii !...

Pocnesc dopurile sticlelor de şampanie, trezite din somnul lor îngheţat, în frapierele nichelate.

Băutura dulce, aurie, fierbe în cupe, sporindu-le tuturor buna dispoziţie.

Am primit şi noi, copiii, cîte-un sfert de cupă (de, aşa e cînd se însoară unchiul !) Fetele mai fac pe mironosiţele :

— Eu nu beau... Nici eu... Mai bine Cico...

Însă noi, băieţii, ne grozăvim, înşfăcăm cupele şi ciocnim.

Bunica serveşte pişcoturile. De la bucătărie vine mirosul apetisant al fripturilor.

— Am văzut la frigider torturile !... Delicioase, tu... delicioase, îşi linge buzele, pofticioasă, Maia.

— Tortùri, pentru noi fetele, care nu vrem să ne-ngrăşăm, suspină Laura.

— Totuşi eu o să mănînc, fie ce-o fi, zice Maia care, pe picioroangele ei subţiri, îl întrece în înălţime pînă şi pe Tarzan, c-un cap.

— Ba eu, numai la nunta mea o să mănînc, ciripeşte din vîrful buzelor Sonia, uitîndu-mi-se în ochi şi făcîndu-mă să intru în pămînt de ruşine, pentru că scena a observat-o şi Tensi.

Între timp, continuă să se facă urări, să se ciocnească, să se soarbă şampanie.

— Mi-a salvat viaţa de două ori, spune unchiul, privind-o recunoscător pe mireasă şi încercînd, totodată, să-şi lărgească, puţin, cu degetul, gulerul tare, care vădit îl strînge, şi avînd înnodat pe el papionul negru.

— Întîia oară te-ai prefăcut că te-neci, numai pentru ca să te-apuc în braţe şi să te duc la mal ! zîmbeşte dînsa drăgălaş.

— Aşa e. V-aţi dat de gol de cum aţi simţit primejdia... cu căpitanul de marină !... Aţi ştiut să vă treziţi numaidecît... reeditează întîmplarea profesoara Iliescu...

— A doua oară... arma era de operetă...

— Putea să fie şi adevărată ! rămîne neclintit pe poziţie unchiul. Tu nu ştiai cum era...

Bătrînul învăţat, reamintindu-şi cele petrecute în grădina de la Frumoasa, hohoteşte, însă în aşa fel că zguduie etajul, şi fostul căpitan Livius Mailat este pus în situaţia de a sălta pe arcurile fotoliului, de parcă s-ar juca.

— Iar acum, a treia oară, primind să mă iei de soţ, mă salvezi... de toate primejdiile lumii... continuă unchiul să rămînă gentil.

— Şi-n primul rînd, de... sirene... zice încet, însă destul de clar, Maia, admiratoarea cea mai fervență, după cum ştiţi, a profesoarei şi comandantei sale.

Şi scoate la iveală o planşă cu un desen în culori. Desenul, făcut de ea, în grabă, după ce ascultase discuţia mamei cu vecinele sale, o reprezintă pe zeiţa Afrodita, care tocmai l-a scos din valuri pe legendarul Adonis (purtînd bărbuţa neagră întocmai ca unchiul) şi fugind cu el în braţe spre ţărm, urmărită de sirene şi de... profesoara Iliescu.

Bătrînul învăţat, tînărul, colegii mirilor, stolul de „sirene", ceilalţi oaspeţi şi noi ne tăvălim de rîs. Profesoara Iliescu zîmbeşte ceva mai acru. Se alintă :

— Pe mine, fetiţo, te rog să mă scoţi din desenul tău... E-o greşeală... o glumă...

— Vă scot ! mormăie Maia... începînd să şteargă nervoasă cu guma.

— Aşa ! Să ne-aşezăm la masă, întrerupe discuţia mama. Luaţi loc...

Voioşi, toţi îşi caută locurile marcate de cartonaşe albe, pe care le-au fost scrise, de Maia, în culori, numele. Şi glumind în fel şi chip, s-aşază.

Sună telefonul. Alerg.

— Vă rog... în legătură cu anunţul dumneavoastră din ziar : „Cumpăr baston cu mîner de argint..."

— Am cum...

— ...bastonul în mînerul căruia se află o piatră medicinală...

Vocea, nici subţire, nici groasă, s-aude ca din fundul pămîntului.

— Bastonul, în mînerul căruia se află o piatră medicinală !... repet, gîtuit.

Toți devin atenți. Bătrînul învățat sare, răsturnîndu-l aproape cu fotoliul pe Livius Mailat :

— Grigorescu !...

S-a făcut tăcere.

— ...de ce, continuă vocea, după ce ați căutat atîta bastonul, nu l-ați adus și pe el la nuntă, să-l agățați pe perete, ca un simbol al victoriei ? De ce n-ați fost realiști?

În creier mi se aprinde o lumină : „Unde e Bibi ?"

Bibi a dispărut din odaie.

— Bibi ! strig.

În receptor se aude cineva rîzînd. E rîsul lui Bibi. L-am cunoscut. Vorbește la aparatul de la parter. Păi, se putea să se lase, chiar și astăzi, să nu facă el una ?

Mă rostogolesc pe scări. Îl aduc. Rîd toți. Țin-te rîs ! Asemenea rîs...

— La masă, vă rog, la masă !... repetă și mai insistent mama.

Mama e disperată. Pe masă i se răcesc pateurile. La bucătărie i se arde friptura.

Prima etapă a mesei s-a terminat.

Să înceapă dansul !... dansul !... să vină mirii... mirii...

Unchiul propune :

— Nu, întîi altcineva dintre cei mai tineri. Pe urmă venim noi...

Tarzan se ridică. Este singurul dintre băieți care poartă haină. Și-o încheie la toți nasturii. Se înclină în fața Monei. Ea dă ușor din cap. Acceptă. O melodie de muzică ușoară

— Uf ! bate cu pumnul, necăjit, bătrînul învățat, făcîndu-l pe fostul lup de mare, care ațipise iar, să tresară.

Tarzan o cuprinde pe Mona de mijloc.

Dansează. Fata e ca un fulg. Plutesc.

În jurul lor începem să ne ivim noi : Laura — Liviu, Sonia — eu, Tensi — Bibi, Maia — Radu, profesoara Iliescu — Fabius Ștefănescu, bunica — bătrînul învățat, Andra — fostul lup de mare (știți ce bine dansează ?) și unchiul ținînd-o drăgăstos în brațe pe... tanti.

Valurile muzicii se revarsă în stradă.

Trecătorii privesc, fredonînd, spre ferestrele noastre.

— Dacă ar fi loc, i-am invita pe toți, își dă cu părerea bunica.

O ploaie de trandafirași — de data asta albi — începe să cadă asupra dansatorilor.

Trandafirașii sînt azvîrliți (tot după tradițiile familiei) de către mama și tata.

Așa a hotărît mama !

Aici mi se termină jurnalul. Gîndiți-vă : mă găsesc pentru prima oară în postura de cronicar al unei expediții!

Nu zic că, înfierbîntat, n-oi fi umflat unele afirmații. Dar tîrît de șuvoiul întîmplărilor !... Ce să mai spun de un Jack London sau un Jules Verne ? Și nu că-mi caut scuze, însă mă tem ca imaginația să n-o fi luat, pe ici pe colo, și puțin razna...

Că nu degeaba exclama Bibi din cînd în cînd, răsfoindu-mi jurnalul :

— Să fim realiști, Sandule ! Crede-mă !... Să fim realiști !

Lei 12

ISBN 973-25-0237-1

EDITURA ION CREANGĂ